

Skupščina SR Slovenije
DOKUMENTACIJA

321
379

СКУПШТИНА СФРЈ
SKUPŠTINA SFRJ
СОБРАНИЕ НА СФРЈ

SKUPŠČINA SFRJ
KUVENDI I RSFJ
A JSZSZK KÉPVISELŐHÁZA
СТЕНОГРАФСКЕ
БИЉЕШКЕ

САВЕЗНО ВИЈЕЋЕ
SAVEZNO VIJEĆE
СОЈУЗЕН СОБОР
ZVEZNI ZBOR
САВЕЗНО ВЕЋЕ
DHOMA FEDERATIVE
SZÖVETSÉGI TANÁCS

STENOGRAFSKE
BILJEŠKE

23. и 24. ЈУЛ 1986.
23. i 24. JUL 1986.
23. i 24. SRPNJA 1986.
23 и 24 ЈУЛИ 1986
23. i 24. JULIJA 1986.
23 e 24 KORRIK 1986
1986. JÜLIUS 23 es 24.

СТЕНОГРАФСКИ
БЕЛЕШКИ

STENOGRAFSKI
ZAPISKI

4. СЈЕДНИЦА
4. SJEDNICA
4. СЕДНИЦА
4. SEJA
SEANCA E 4
4. ÜLÉS

СТЕНОГРАФСКЕ
БЕЛЕШКЕ

SHËNIMET
STENOGRAFIKE

GYORSÍRÓI
JEGYZETEK

UREĐIVAČKI ODBOR:

Ivan Grubišić, predsednik

Slavko Bulatović, član

Didare Dukađini—Đorđević, član

Gojmir Komar, član

Andrija Peić, član

Trajče Serafimovski, član

Ljiljana Stanišić, član

Stanimirka Videnović, član

Ranko Đukić, član

Menka Ilić, član

Branislav Perović, član

Mirjana Šestanović, član

Marko Bogeski, član

Izdaje: Služba za informisanje i informativno-dokumentalističke poslove Skupštine SFRJ

Glavni i odgovorni urednik Ranko Đukić, odgovorni urednik dr Branislav Ilić

Beograd, Trg Marksa i Engelsa 13 – Tel. 339–651

Štampa: TANJUG – OOUR Grafička delatnost, Beograd, Obilićev venac 2

ČETVRTA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA

(održana 23. i 24. jula 1986. godine, početak u 9 sati i 5 minuta)

PREDSEDAVA

MILKA TAKEVA GRIGORIJEVIĆ, PREDSEDNIK SAVEZNOG VEĆA

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Другарице и другови делегати, отварам четврту седницу Савезног већа Скупштине СФРЈ.

Делегати: Тодорка Арсенијевска, Марта Десингер, Фикрет Абдић, Вилмош Молнар, Никола Шаиновић, Драгица Бистровић, Јоже Мешл, Франц Амброж, Гаинциетро Мусиза, Габријела Херман, Душан Илијевић, Андреја Пејић, Вељко Висковић, Богдан Танкосић и Миладин Вишекруна известили су ме о разлозима због којих су спречени да присуствују данашњој седници Већа, а служба ће утврдити који још делегати нису присутни и о томе ће ме обавестити током седнице.

Констатујем да постоји кворум потребан за рад Већа.

Достављени су вам записници 2. и 3. седнице Савезног већа.

Да ли ко жели реч у вези са записником 2. седнице Већа? */Нико/*

Констатујем да ће записник бити оверен у тексту који вам је достављен.

Да ли ко жели реч у вези са записником 3. седнице Савезног већа? */Нико/*

Констатујем да ће записник бити оверен у тексту који вам је достављен.

Прелазимо на поступак утврђивања дневног реда.

Савезно извршно веће предложило је да Предлог закона о допуни Закона о утврђивању и распоређивању укупног прихода и дохотка и о утврђивању и распоређивању прихода донесе по хитном поступку.

Предлог су подржали Одбор за друштвено-економске односе, као матични одбор, и Законодавно-правна комисија.

Да ли Веће прихвата овај предлог? */Да/*

Савезно извршно веће предложило је да се уврсти у дневни ред и донесе по хитном поступку Предлог одлуке о измени и допуни Одлуке о распоређивању средстава за непривредне инвестиције утврђених буџетом Федерације за 1986. годину. Предлог су подржали Одбор за буџет Федерације и Законодавно-правна комисија.

Да ли Веће прихвата овај предлог? */Да/*

Савезна конференција ССРЈ предложила је да се у дневни ред седнице уврсти Предлог за именовање савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања.

Да ли Веће прихвата овај предлог? */Да/*

Одбор за спољну политику предложио је да се у дневни ред данашње седнице уврсте: Полазне основе, циљеви и задаци, учешће представника Скупштине СФРЈ на заседању Парламентарне скупштине Европског савета, која ће се одржати 23. септембра 1986. године у Стразбуру.

Да ли Веће прихвата овај предлог? */Да/*

Одбор за унутрашњу политику предложио је у свом извештају да Веће одложи с данашње седнице разматрање Информације о стању и проблемима функционисања хидрометеоролошких служби и о техничко-технолошким и кадровским проблемима Савезног хидрометеоролошког завода и Извештај о раду Савезног хидрометеоролошког завода за 1985. годину, с тим да Веће обавеже Савезно извршно веће да припреми предлог конкретних мера и активности за превазилажење постојећег стања и проблема у Савезном хидрометеоролошком заводу.

У међувремену је Савезно извршно веће обавестило да повлачи из процедуре у Скупштини СФРЈ Предлог закона о изменама и допунама

Закон о вршењу хидрометеоролошких послова од интереса за целу земљу и да ће на једној од наредних седница размотрити поменути Извештај и Информацију, заузети став о отвореним проблемима изнетим у Извештају и Информацији, те да ће након тога о заузетом ставу обавестити Скупштину СФРЈ.

Одбор за правосуђе предложио је, да се Предлог закона о изменама и допунама Закона о правима и дужностима савезних органа у погледу средстава у друштвеној својини, која они користе не разматра на данашњој седници Већа. Разлоге је изнео у свом извештају који вам је достављен.

Да ли Веће прихвата ове предлоге? /Да/

Програмом рада Савезног већа за 1986. годину, предвиђено је разматрање Извештаја о извршењу закључака Савезног већа Скупштине СФРЈ, о остваривању Закона о проширеној репродукцији и минулом раду и Извештаја о спровођењу Закона о проширеној репродукцији и минулом раду у делу, који се односи на право радника, на део личног дохотка по основу минулог рада.

Савезно извршно веће доставило је Скупштини СФРЈ поменуте извештаје. Одбор за друштвено-економске односе на седници од 8. јула 1986. године, констатовало је, да понуђени извештаји не би могли послужити као основа за расправу на седници Савезног већа, из које би требало да изађу правци акције и конкретни предлози за доградњу појединих решења у Закону о проширеној репродукцији и минулом раду.

Стога је Одбор закључио да предложи Савезном већу да не разматра понуђене извештаје, већ да донесе следећи закључак: Савезно веће обавезује Савезно извршно веће да у року од три месеца, у сарадњи с надлежним савезним органима, на бази одговарајућих података и показатеља, припреми целовиту анализу о спровођењу Закона о проширеној репродукцији и минулом раду, с правцима даље активности на превазилажењу постојећих проблема и с конкретним предлозима за доградњу решења у Закону о проширеној репродукцији и минулом раду. Исти став заузео је и Одбор за рад, здравље и социјалну политику.

Да ли Веће прихвата овај закључак?

Комисија Скупштине СФРЈ за избор и именовање, предложила је да се на данашњој седници не разматра Предлог за избор, односно именовање, из реда делегата у Скупштини СФРЈ, председника и чланова уређивачких одбора, за издања која се припремају и уређују у Скупштини СФРЈ.

Да ли Веће прихвата овај предлог? /Да/

Да ли ко тражи реч у вези с предлогом дневног реда.

Има реч друг Петар Вајовић, члан Савезног извршног већа.

ДР ПЕТАР ВАЈОВИЋ, члан СИБ-а:

Другарице председнице, другови и другарице делегати, Савезно извршно веће предлаже да се у дневни ред данашње седнице Савезног већа унесе Предлог закона о изменама и допунама Закона о санацији и престанку организација удруженог рада, с предлогом да се донесе по хитном поступку.

Садржај промена које ће бити предложене, тиче се исплате личних доходака у организацијама удруженог рада које исказу губитак у пословању по шестомесечном обрачуну.

За ову промену Савезно извршно веће је добило низ иницијатива, а таквих предлога било је и у Одбору за друштвено-економске односе овог Већа.

Предлог ће бити достављен делегатима у току дана, како би га надлежна радна теле Већа могла размотрити у току дана, а предлог је да се о Закону одлучује на сутрашњем делу седнице.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли Веће прихвата овај предлог?

Има реч делегат Јовица Јовановски.

ЈОВИЦА ЈОВАНОВСКИ /СР Македонија/:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, мислим да ово доношење закона

на самој седници по хитном поступку и одлучивање о њима, одудара од делегатског система. Ми смо се договорили да донесемо „пакет мера”. Међутим, ми не можемо данас, на овој седници да прихватимо све и свашта. Мислим да би требало да убудуће Савезно извршно веће делегатима доставља на време материјале како бисмо могли да их разгледамо, и направимо одређене консултације, јер ми смо делегатска Скупштина, тако да би требало да консултујемо и одређене друге структуре — нашу базу.

Молио бих да се убудуће, хитни поступак избегава.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко тражи реч?

Да ли Веће прихвата предлог Савезног извршног већа да се у данашњи дневни ред уврсти по хитном поступку Предлог закона о измени и допуни Закона о санацији и престанку организација удруженог рада? /Да/

Да ли се још ко јавља за реч у вези с дневним редом? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило следећи дневни ред:

1. Актуелна међународна ситуација и активности Југославије у припреми осме конференције неслврстаних и у међународним односима;

а/ Предлог платформе за деловање југословенске делегације у припремама на осмој конференцији неслврстаних и

б/ Елементи за платформу за деловање југословенске делегације на 41. редовном заседању Организације Уједињених нација;

2. Предлог завршног рачуна буџета Федерације за 1985. годину, с Извештајем о стању и проблемима у погледу прибављања, коришћења, управљања и располагања друштвеним средствима која су користили савезни органи у 1985. години и Предлог одлуке о изменама и допунама Одлуке о распоређивању средстава за непривредне инвестиције утврђених у буџету Федерације за 1986. годину;

3. Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама пословања организација уд-

руженог рада у области промета робе и услуга у промету робе и о мерама којима се спречава нарушавање јединства југословенског тржишта;

4. Предлог закона о стављању лекова у промет;

5. Предлог закона о ваздушној пловидби;

6. Предлог закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу;

7. Предлог закона о изменама и допунама Закона о војним школама и научноистраживачким установама Југословенске народне армије;

8. Извештај о раду Савезног завода за мере и драгоцене метале за 1985. годину;

9. Предлог за доношење закона о изменама и допунама Закона о мерним јединицама и мерилима;

10. Предлог за доношење закона о изменама и допунама Закона о контроли предмета од драгоцених метала;

11. Предлог за доношење закона о поступку пред судовима удруженог рада;

12. Предлог закона о допуни Закона о утврђивању и распоређивању укупног прихода и дохотка и о утврђивању и распоређивању прихода;

13. Анализа о раду друштвених савета управе за поједине управне области у Федерацији и за појединце савезне органе управе и њима сродних тела;

14. Анализа о политичкој делинквенцији и активности органа откривања, јавних тужилаштава и судова на сузбијању политичке делинквенције у 1984. и првом полутођу 1985. године, с оценом и ставовима Савезног извршног већа;

15. Оспособљеност милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним приликама;

16. Извештај о раду Савезног секретаријата за унутрашње послове за 1985. годину;

17. Извештај о актуелним питањима запошљавања грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству;

18. Полазне основе, циљеви и задаци учешћа председника Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије на заседању Парламентарне скупштине Европског савета која ће се одржати 23. септембра 1986. године у Стразбуру;

19. Извештај о спровођењу Закона о основама друштвеног система информисања и о информационом систему Федерације с закључцима Савезног извршног већа у вези с припремом Закона о начину обављања заједничких послова и зада- така друштвеног система информисања и информационог система Федерације;

20. Извештај о извршењу Програма статистичких истраживања од интереса за целу земљу за 1985. годину, с резимеом;

21. Извештај о раду Савезног завода за статистику у 1985. години;

22. Извештај о раду Савезног суда у 1985. години;

23. Извештај о раду Савезног јавног тужилаштва за 1985. годину;

24. Извештај о раду Савезног јавног правобранилаштва у 1985. години;

25. Извештај о остваривању друштвене зашите самоуправних права радних људи и друштвене својине у функцији савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања у 1985. години;

26. Извештај о раду Савезног секретаријата за правосуђе и организацију савезне управе у 1985. години;

27. Извештај о раду Савезног комитета за енергетику и индустрију за 1985. годину;

28. Извештај о раду Савезног секретаријата за финансије;

29. Извештај о раду Савезног комитета за пољопривреду у 1985. години;

30. Статут Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” /ради потврђивања/;

31. Извештај о раду Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” за 1985. годину;

32. Извештај о раду и пословању Интересне заједнице за стамбену изградњу и управљање становима за потребе радника и функционера савезних органа у 1985. години;

33. Извештај о раду Одбора за награду „Едвард Кардељ” са завршним рачуном за период од 1984—1986. године;

34. Извештај о раду Одбора за награду АВНОЈ-а, са завршним рачуном за период од 1984—1986. године;

35. Извештај о раду Савезне управе царина у 1985. години;

36. Извештај о раду Савезног завода за међународну, научну, просветно-културну и техничку сарадњу у 1985. години;

37. Извештај о раду Савезног завода за друштвено планирање за 1985. годину;

38. Предлог за покретање поступка за оцењивање уставности Закона о судовима удруженог рада;

39. Предлог за избор судија поротника Савезног суда;

40. Предлог за избор делегата Скупштине СФРЈ у Савет друштвеног система информисања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и именовање чланова тог савета из реда научних, стручних и јавних радника;

41. Предлог за избор делегата Скупштине СФРЈ у:

а/ Одбор за праћење Друштвеног договора о основама заједничке политике у области запошљавања и њиховом остваривању у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији;

б/ Комисији за васпитање и образовање грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству;

в/ Координациони одбор за спровођење Друштвеног договора о јединственим основама за класификацију занимања и стручне спреме, и

г/ Координациони одбор за праћење Друштвеног договора о заједничким основама и мерилима за самоуправно уређивање односа у стицању и расподели дохотка у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији;

42. Предлог за именовање савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања;

43. Предлог закона о изменама и допунама Закона о санацији и престанку организација удруженог рада.

Прелазимо на поступак постављања делегатских питања, односно тражења образложења.

Дала бих и једно обавештење: Савезно извршно веће доставило је одговоре у писаној форми на питања која су поставили, делегат мр Зарија Мартиновић, која се односе на увоз зараженог семена кукуруза и на складиштење радиоактивних отпадака, и делегат Викторија Поточник.

Одговори су достављени свим делегатима.

Савезно извршно веће обавестило је да ће дати усмене одговоре на питања која су поставили делегати: мр Зарија Мартиновић /питање се односи на одговорност за неблаговремено достављање Предлога закона о ратификацији међународне конвенције о телекомуникацијама/, Љубиша Савић, др Миодраг Трифуновић и Јанез Лукач.

Одговори ће се дати на крају седнице.

Да ли делегат Викторија Поточник жели да постави допунско питање?

Има реч делегаткиња Викторија Поточник.

VIKTORIJA POTOČNIK (SR Slovenija):

Tovarišice, tovariši delegati, vprašanja, ki sam ih postavila Zveznemu izvršnemu svetu pretstavlja jo občutljivo področje, tako iz ekonomskega, energetskega, ekološkega in političnega vidika.

Takšna vprašanja pa zahtevajo argumentirano strokovna odgovarjanja, kar mislim da se pri odgovorih na moja vprašanja v popolnosti ni dogodilo.

Posebej nisam dobila odgovora na drugo vprašanje, omenjen odgovor se omejuje zgolj na stanje v Krškem, a ne na strategijo varnosti uporabe nuklearne energije v Jugoslaviji.

Zato predlagam, oziroma ponovno postavljам vprašanje, ki je navedno gradivu v 2. vprašanju.

Na podlagi odgovorov, ki sam jih dobila pa predlagam, da se Skupščina oziroma njen Zvezni zbor, na podlagi predloga Zveznega izvršnega sveta in na podlagi argumentirane in demokratske razprave opredeli nedvoumno do nuklearnega programa v sklopu strategije energetskega in tehnološkega razvoja Jugoslavije.

V sklopu tega: da se objavi jugoslavenski jedrski program z vsemi tehničnimi in ekonomskimi specifikacijami in predvidenimi domačimi in tujimi izvajalci ki so že prišli v ožji izbor.

In nadalje: zaradi številnih nejasnosti kar je razvidno tudi iz odgovorov na prvo vprašanje, drugo vprašanje in tretje vprašanje predlagam, oziroma zaradi neizdelane strategije varnosti u Jugoslaviji, v primeru uporabe in nesreč in posledic uporabe nuklearne energije, predlagam, da Skup-

ščina oziroma njen Zbor sproži pobudo za ustrezno normativno rešitev o moratoriju na gradnjo nuklearnih elektrarn v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Питам Веће, пошто другарица Викторија Поточник, поред тражења да добије одговор на друго питање које је поставила Савезном извршном већу, даје и одређене предлоге, да ли да сада отварамо расправу у вези с овим што другарица Викторија Поточник предлаже, или да сачекамо одговор на друго питање Савезног извршног већа другарице Викторије Поточник, па да затим расправљамо о томе?

Да ли се сви слажемо да сачекамо одговор?

/Да/

Да ли делегат Зарија Мартиновић жели да постави допунско питање? /Делегат није присутан/

Питам делегате који су на прошлој седници задржали право на допунско питање, да ли делегат Градимир Ђурић жели да постави допунско питање? /Не/

Да ли делегат Вилко Јелен жели да постави допунско питање? /Делегат није присутан/

Да ли делегат Јоже Мешл жели да постави допунско питање? /Не/

Да ли ко од делегата жели да постави делегатско питање?

Има реч делегат Јовица Јовановски.

ЈОВИЦА ЈОВАНОВСКИ /СР Македонија/:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, крајем прошле и почетком ове године у радним телима овог Већа, а и на мартовској седници Већа, разматрао се предлог делегата Савезног већа друга Ванча Николовског о потреби доношења Закона о изменама и допунама Закона о основним правима из области пензиског и инвалидског осигурања.

Том приликом друг Николовски је изнео и аргументе које апсолутно прихватам и сматрам да

има потребе за скраћивањем пензијског стажа осигурања.

На истој, мартовској седници ово Веће је донело и закључак којим је обавезало Савезно извршно веће да расправља о Предлогу за доношење закона и да у вези с тим заузме став.

Питао бих Савезно извршно веће да ли је расправљало о Предлогу о изменама и допунама Закона о основним правима пензијског и инвалидског осигурања, и ако је расправљало, када ће се у скупштинску процедуру доставити овај Закон.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље жели да постави делегатско питање?

Има реч другарица Мирјана Шарановић.

МИРЈАНА КУЉИЋ—ШАРАНОВИЋ /CP Србија/:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, у склопу општедруштвене акције за заустављање и спречавање исељавања Срба и Црногораца с територије Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова, извршене су измене и допуне у Закону о парничном поступку и Закону о облигационим односима.

Именама и допунама Закона о парничном поступку /„Службени лист СФРЈ”, бр. 58/84/, у члановима 1. и 2. Закона о допуни Закона, члана 401а. Закона о поступку, јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости против правоснажне судске одлуке донесене у спору који се односи на уговор о промету непокретности и то што је уговор по својој садржини или циљу противан уставно утврђеним начелима друштвеног уређења, природним прописима или моралу социјалистичког самоуправног друштва. Рок за подизање захтева за заштиту законитости, према овим допунама, је две године. Док у осталим случајевима тај рок износи три месеца, а рачуна се од дана правоснажности судске одлуке.

У року од две године од доношења ове допуне Закона о парничном поступку, а то значи

од 10. новембра 1984. године па до 10. новембра 1986. године може се подићи захтев против свих судских одлука које су донете у последњих десет година, рачунајући то од дана ступања на снагу допуне Закона о парничном поступку, тј. против свих пресуда донетих после 10. новембра 1974. године, а закључно с 10. новембром 1986. године.

У складу с овим прописима, овлашћење да подиже захтев за заштиту законитости, поред покрајинског јавног тужиоца, има и савезни јавни тужилац и то против пресуда које су донели судови с подручја САП Косова.

С обзиром да ће рок истећи за непуна четири месеца, постављам питања савезном јавном тужиоцу.

Прво, шта је учињено од стране Савезног јавног тужилаштва и Покрајинског јавног тужилаштва САП Косова у вези с овим прописима?

Друго, колико је захтева за заштиту законитости подигнуто од стране покрајинског јавног тужиоца, посебно од стране савезног јавног тужиоца и какав је њихов исход код надлежних судова?

Према допуни Закона о облигационим односима /„Службени лист СФРЈ”, бр. 39/85/ у члану 109. поменутог Закона предвиђено је овлашћење, поред осталих, јавном и друштвеном правобранилаштву, и овлашћење јавном тужиоцу да покреће поступак у улози тужиоца у парници за утврђивање ништавности уговора о промету непокретности који су закључени под притиском, односно оних уговора који се сматрају ништавним.

Постављам питање и Савезном јавном тужилаштву.

Прво, каква је ситуација у САП Косову у погледу примене овог овлашћења јавних тужилаца?

Друго, да ли има ових спорова које су покренули јавни тужиоци на подручју САП Косова, и колико их је?

Треће, какав је њихов исход?

Молим да одговоре добијем у писаној форми.

**ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИ-
ЈЕВИЋ:**

Ко још жели да постави делегатско питање?
Има реч делегат из СР Словеније.
Молим Вас, представите се.

SILVANO SAU (SR Slovenija):

Tovarišice predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Pred nekaj dnevi kolikor mi je znano, na to bi se rad nadovezal, je Komisija Skupščine SFRJ za varstvo okolja sprejela nekaj stališč o nameravani gradnji termoelektrarne na sosednem ozemlju Italije v neposredni bližini naše meje v Miljah. Stališča, ki jih v celoti podpiram. Najprej nekaj dejstev.

Že pred dobrim letom je prav v tem zboru delegat iz Kopra že postavil vprašanje glede name-ravane gradnje termoelektrarne v Milje pri Trstu blizu jugoslovanske meje. Od takrat, kolikor nam je znano so sledile nekatere pobude s strani Zveznega sekretariata za zunanje zadeve do italijanske vlade, vendar do danes še vedno ni konkretnih znakov upoštevanja zahtev prebivalcev na tem obmejnem področju.

V tem času so prišle na dan dimenzije te termocentrale in njen možni vpliv na ambijent. Termoelektralna Milje naj bi stala na tržaškem območju Milje kot sem že povedal blizu jugoslovansko-italijanske meje. Odločitve o tem, ali bo ta objekt zgrajen, ali ne in kje, še niso sprejeta s strani Italije. Zato mislim, da je sedaj pravi trenutek in zadnji trenutek verjetno, da s strani Jugoslavije se nekaj ukrene.

Po sedanjem načrtu bi bil to energetski gigant z močjo 1.320 megavatov, imel naj bi 240 metrov visok dimnik, naprave za razžvepljavanje pa niso predvidene. Dnevno naj bi izgorevalo 10.000 ton premoga. Dnevna poraba vode bi znašala 4,5 milijonov kubičnih metrov, ki bi bila ponovno vrnjena v morje vendar z deset stopinj povišano temperaturo. V zrak bi šlo letno 40 do 50 tisoč ton žvepljenega dioksida in 20 do 25 tisoč ton dušikovega oksida, ter večje količine drugih nevarnih snovi.

Že danes kisli dež, ki prihaja preko meje iz termoelektrarne Tržič z 960 megavatov, močno ogroža gozdove, in zdravje ljudi na naši strani meje. Za množično umiranje borovcev na Krasu, se namreč domneva, da je kriva prav ta termoelektrarna v Mofalkonu. Ni si težko zamisliti, kakšne posledice bi imelo za naše področje, če bi zraven že obstoječe termoelektrarne v Tržiču zgradili še termoelektrarno v Milje in sicer tako za gospodarstvo, kakor tudi za ljudi, kmetijstvo in gospodarstvo.

Domneva se, da samo povečana temperatura vode, ki iz termoelektrarne Milje bi bila vrnjena v Tržaški zaliv, bi povzročila ogromno škodo za celotno floro in favno tega dela Jadranskega morja.

Zato vprašujem Zvezni izvršni svet:

Prvič, kakšne mere je do danes prevzel do italijanske vlade, da bi preprečil gradnjo termoelektrarne Milje?

Drugič, kakšne mere je prevzel da bi opozoril italijanske oblasti na škodljivo delovanje termoelektrarne Tržič—Mofalkone?

Tretjič, kaj namerava Zvezni izvršni svet še ukreniti, da ne bi prišlo do ekološke in naravne katastrofe na tem obmejnem področju?

Četrtič, kateri so vzroki, da Jugoslavija še ni ratificirala Evropsko konvenco o onesnaževanju zraka preko državnih meja iz leta 1979, ki jo je pa Republika Italija že ratificirala leta 1982? In petič, kdaj bo Jugoslavija omenjeno konvencijo ratificirala.

**ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИ-
ЈЕВИЋ:**

Делегат Миодраг Трифумовић жели да постави делегатско питање.

ДР МИОДРАГ ТРИФУМОВИЋ /СР Србија/:

Другарице председнице, другарице и друго-ви делегати, у „Вечерњим новостима“ од 14. јула 1986. године, на страни 4, новинар Мирослав Зарић објавио је чланак под насловом „Уговори о купопродаји под притиском у Дечанима скла-

пани су и уз помоћ Скупштине општине — продај и бежи одавде”.

У тексту се наводи да је општинским парам исплаћена половина цене имања Душана Ђуришића у селу Доњи Црнобрег од 20 милиона старих динара, а да су другу половину исплатили купци Бајрам и Мухамета Укацаја и да су 14. јуна 1973. године, у Душановој кући председник Скупштине општине Дечана Сахит Маља, секретар Радомир Петровић, председник Социјалистичког савеза Ибрахим Муља и више других општинских функционера, наговарали Душана Ђуришића да мора да прода ово имање да не би био убијен. Дакле, уместо да, као најодговорнији функционери у Општини, узму у заштиту Ђуришића и предузму законске мере према породици Укацаја која је више година вршила насиље, па и претила убиством Ђуришићу, они су искористили свој службени положај и овлашћења и саучествовали у насиљу из непријатељских побуда које су према породици Ђуришић вршили Бајрам и Мухамета Укацаја.

Даље се у тексту наводи да је, практично, ових 20 милиона обезбедила Скупштина Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова, јер Скупштина општине Дечани није имала новца.

Такође се у чланку наводе још два случаја продаје земље Благоте Никчевића и Станице Пешић лицима албанске народности уз помоћ средстава друштвено-политичке заједнице.

Из чланка се најзад види да је окружном јавном тужиоцу у Пећи била поднета кривична пријава против Бајрама и Мухамете Укацаја, а да је Јавно тужилаштво у Пећи нашло у радњама Бајрама и Мухамета Укацаја елементе кривичног дела изазивања националне, расне и верске мржње, раздора и нетрпељивости из члана 134. става 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, али да је Тужилаштво одлучило да ову кривичну пријаву одбаци, због застарелости.

Најзад, да је о свему овоме било речи на састанку јавних тужилаца у Социјалистичкој Аутономној Покрајини Косова, коме су присуствовали савезни јавни тужилац Милош Бакић, републички јавни тужилац Србије Драгиша Симић и покрајински јавни тужилац Момчило Благић.

Морам да признам, да сам овим што сам прочитао, био непријатно изненађен и запрепашћен. Очекивао сам брзо реаговање, демант или енергично реаговање надлежних државних органа, јер је овим доведен у питање њихов углед и ауторитет. На жалост, изостало је и једно и друго.

Поводом свега овога постављам Савезном јавном тужиоцу следећа делегатска питања:

1. Колико је времена протекло од пријема кривичне пријаве у Окружном јавном тужилаштву Пећ, па до донете одлуке да се пријава одбаци, односно да ли је надлежно јавно тужилаштво ефикасно поступало како не би у овом, иначе, деликатном случају дошло до наступања застарелости?

2. Да ли је истинит податак да је половину новчаног износа обезбедила Скупштина Социјалистичке Аутономне Покрајине Косово, и из којих средстава?

3. Да ли је савезни јавни тужилац примио кривичну пријаву против Сахит Маље и других одговорних функционера Општине Дечани због кривичног дела из члана 134. става 3. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, и какве је мере предузео?

4. Да ли је покренут поступак за поништење уговора закљученог између породице Ђуришић и породице Укацај, јер је реч о уговору који је закључен под притиском и

5. Шта је предузето у вези с продајом имања Благоте Никчевића и Станице Пешић?

Молим да ми се одговор достави у писаној форми и да га добију сви делегати.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Има реч делегат из СР Словеније. Молим Вас, реците своје име.

CIRIL KOROŠEC (SR Slovenija):

Mene zanima naslednje:

Vsi vemo kaj se je dogajalo s cenami kruha v prejšnjem tednu. Mislim, če je Zvezni izvršni

svet lahko sedaj sprejel zaščitne cene osnovnih vrst kruha, da bi to mogel že narediti prej. Zato vprašujem Zvezni izvršni svet, ko je določil ceno pšenice zakaj še takrat ni določil te osnovne vrste cen kruha?

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Делегатско питање жели да постави делегат Градимир Ђурић.

ГРАДИМИР ЂУРИЋ /СР Србија/:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, након разговора председника Скупштине СФРЈ с већом групом грађана из Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова и донетих закључака Савезног већа Скупштине СФРЈ 26. фебруара 1986. године у вези са спречавањем и заустављањем исељавања Срба и Црногораца с Косова, на заједничкој седници Председништва СФРЈ и Председништва Централног комитета СКЈ од 5. марта 1986. године, усвојени су закључци о актуелној, политичкој и безбедносној ситуацији у САП Косову. На заједничкој седници оба Председништва, ради спровођења поменутих закључака, усвојен је Програм мера и акција, 14. априла 1986. године, који је неоправдано, с великим закашњењем, објављен и у јавности. Донети Програм мера и акција је изванредно значајан, веома садржајан, врло конкретан, с прецизно утврђеним носиоцима послова и постављеним роковима. Тачком 9. поменутог Програма мера и акција, Савезни секретаријат за унутрашње послове и Савезно јавно тужилаштво задужени су да у року од три месеца изврше конкретну анализу свих неразјашњених и сумњивих случајева хаварија, диверзија, пожара, експлозија и других штета на друштвеном и приватном сектору у САП Косову и да предузму законске мере. Обавеза је ових органа да о резултату анализе поднесу извештаје надлежним органима и на одговарајући начин о томе обавесте јавност.

С обзиром на права и дужности Скупштине СФРЈ /њеноу надлежност и њена права и дужности у односу на ова два значајна органа, те како би Савезно веће о овоме било обавештено да би по потреби предузимало и одговарајуће мере, а имајући у виду да су истекли постављени рокови за извршавање постављених задатака/, постављањем следеће делегатско питање савезном секретару за унутрашње послове и савезном јавном тужиоцу:

Да ли је овај задатак извршен и да ли је сачињена анализа, односно, шта је утврђено и како су и према коме предузете законске мере?

Тачком 13. поменутог Програма мера и акција, савезни секретар за унутрашње послове задужен је да у року од два месеца утврди број избеглица из Албаније који су се настанили на Косову и начин на који су стекли имовину. Како је постављени рок за извршење овог задатка истекао, постављањем делегатско питање савезном секретару за унутрашње послове:

До каквих се података дошло у реализацији постављеног задатка и колики је број избеглица из Албаније који су се настанили на Косову, на који су начин стекли имовину и како су обезбеђена средства за куповину њихове имовине?

Молим да ми се одговор на ова делегатска питања достави у писаној форми. Ово због тога што сматрам да је одговор врло значајан и да је врло интересантан за све делегате, те предлажем да сви делегати добију одговор у писаној форми на постављено питање.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Делегатско питање жели да постави делегат Љупчо Пивков.

ЉУПЧО ПИВКОВ /СР Македонија/:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, судећи према Уставу СФРЈ, доста слободно су, а и готово никако регулисани усло-

ви и околности у клубовима прве савезне фудбалске лиге. То захтева да се законом утврди како би професионални фудбалери требало да остваре своја права и испуне обавезе и услове под којима могу да користе друштвена средства и да њима управљају, као и сва друга питања која се према члану 31. Устава СФРЈ законом уређују за људе који самостално обављају поједине професионалне делатности.

Тумачење у Уставу СФРЈ је јасно: „Радни људи који личним радом самостално, у виду занимања, обављају уметничку или другу културну, адвокатску или професионалну делатност, имају у начелу исти друштвено-економски положај и иста права и обавезе као радници у удруженом раду. Они за обављање својих делатности могу да користе друштвена средства и да управљају њима. „За поједине категорије радних људи који се професионално баве својим занимањима, донети су и посебни закони. У фудбалу таквог закона нема, иако су односи у клубовима Прве савезне лиге одавно израђени на основама професионализма, а играчима и члановима тих клубова фудбал је занимање, односно постао им је професија.

С тим, у вези поставио бих следећа питања СИБ-у и Уставном суду Југославије:

1. Да ли важећи закони у републикама и покрајинама, у области физичке културе уређују и утврђују да ли се врхунски спорт заснива на начелима аматеризма или професионализма у спорту или у некој његовој грани њима није уређен?

2. Зашто је у појединим законима република и покрајина, на пример у СР Босни и Херцеговини и СР Црној Гори, изричито предвиђено да се професионални спорт може само изузетно развијати у оквиру друштвених организација, али у складу са законом, а у другим републикама то није случај? /Међутим, ти закони још нису донети./

3. У овом тренутку израженом појавом професионализма у фудбалу, какав су положај, права и обавезе професионалних фудбалера, чланова клубова Прве савезне лиге, према друштву у целини, односно, да ли друштвено-политичка организација, као што је Социјалистички савез, има увид у рад Фудбалског савеза Југославије и у све појаве које се догађају у прелазном року

једног фудбалера из једног клуба у други, из једне републике и покрајине у другу?

Ова питања постављам и због тога што јако депресивно и несоцијалистички делује на рад и свест радних људи који раде по фабрикама и другим радним колективима, кад на телевизији, радију и дневној штампи виде, чују и прочитају да нека „фудбалска“ звезда у Југославији /из Скопља у Сплит, или из Приштине у Београд, или из Загреба у Београд/, ставља свој потпис на уговор, и за то добије велика друштвена средства и друштвене привилегије, пре него што почне да ради свој посао. Очигледно, у овој области културе и спорта влада безаконје, несоцијалистички морал и несамоуправни односи. Зашто је то тако, требало би да се упитамо и сви ми који радимо у највишем телу власти и самоуправљања.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Питање ћемо упутити Савезном извршном већу јер га не бисмо могли упутити Уставном суду. То би делегат требало да зна.

Да ли још ко жели да постави делегатско питање?

Има реч делегат Здравко Забуковец.

ZDRAVKO ZABUKOVEC (SR Slovenija):

Tovarišice in tovariši, postavljam tri delegatska vprašanja na temo „Uresničevanje Zakona o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke za skupno porabo delavcev in za določene poslovne stroške za leto 1986“.

Zvezni zbor Skupščine SFR Jugoslavije je dne 23.VI. sprejel zgoraj citirani zakon, ki je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ številka 34/86. 7. člen tega zakona nalaga predsedniku Zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo, da v sporazumu z zveznim sekretarjem za finance v tridesetih dneh predpiše, kako se določa znesek sredstev, ki ga sme uporabnik družbenih sredstev uporabljati za izplačevanje čistih osebnih dohodkov, za leto 1986.

V zvezi s tem postavljam naslednja vprašanja:

Prvič, ali je zahtevani izvršilni predpis že pripravljen?

Drugič, če je pripravljen, ali je izdelan povsem v skladu z omenjenim začasnim zakonom, s tem mislim predvsem, ali je zakon predstavljal primeren okvir za podrobnejšo, strokovno izvršilno obdelavo?

Tretjič, ali je bil pri pripravi izvršilnega predpisa opravljen kakšen predhodni računski preizkus posledic na osebne dohodke delavcev, predvsem pa v organizacijah združenega dela, ki po eni strani že več let tudi zaradi „sistemskih razlogov“ dosegajo nizko rast dohodka, oziroma izkazujejo izgubo, pri tekočem poslovanju, zlasti na področju kmetijstva, kmetijske predelovalne industrije, elektrogospodarstva, ter železniškega prometa in po drugi strani v organizacijah združenega dela, ki so aktivni izvozniki na konvertibilno področje, v letu 1986 pa zaradi kasnitve pri pripravi ukrepov za pospeševanje izvoza na tem področju dosegajo nizko rast dohodka, oziroma izkazujejo izgubo.

Prosim predsednika Zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo, da mi o ugotovljenih posledicah izvajanja zakona in izvršilnega predpisa na osebne dohodke delavcev, zlasti v teh dveh skupinah organizacij združenega dela, še na tem zasedanju poda ustni odgovor.

Svoj predlog dodatno utemeljujem z dejstvom, da bodo po določenih sprejetega zakona izplačila akontacij osebnih dohodkov v organizacijah združenega dela izračunana že za mesec julij 1986.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко жели да постави делегатско питање?

Има реч делегат Јусуф Кељменди.

ЈУСУФ КЕЉМЕНДИ /САП Косово/:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, хтео бих да поставим неколико питања:

Прво, у нашем друштву важи правило да се од свакога грађи према могућностима, и да се свакоме да према доприносу, према раду. Питам и молим Савезно извршно веће да ми преко својих савезних надлежних органа одговори на питање:

Да ли је уставно и законито ако се један човек избором на једну функцију у општини, у региону, у републици или у Федерацији, који, чињеницом да долази на ту функцију да је од ради зависно од мандата /четири године отприлике/, по повратку с те функције врати на нижу функцију, на функцију која се нормално вреднује као друштвено корисна функција, што значи и да се враћа на нижи лични доходак? Да ли је уставно и да ли је законито и то да неко кумулира све функције кроз које пролази носећи тај лични доходак макар дошао и за делегата Савезне скупштине? У томе има огромних разлика. Нећу рећи шта мислим о томе. Ако се отвори дебата о томе ћу нешто рећи, међутим, тражим одговор на питање да ли је законито да дођем до функције која је на нивоу Федерације, да је обавља три—четири године, вратим се одакле сам дошао на неку нижу функцију, а да лични доходак који сам стекао „горе“ носим „доле“. Ако сам био јасан, то би било моје прво питање.

Друго питање гласи:

Да ли је обавезно по закону да се раднику који има право на минули рад по Закону о минулом раду, да посебно решење о праву на минули рад? То питам због тога што има појава да се та решења дају углавном у укупном личном дохотку укључујући и минули рад, а мислим да је на снази другачија обавеза /нисам сигуран и зато то питам/? Дакле, да ли сваки радник има право да од радне организације и институције у којој ради, добије посебно решење на право на минули рад, без обзира на то где ради и на којој функцији се налази.

Питање упућујем Уставном суду Југославије.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

По Пословнику, делегатска питања Уставном суду не можемо упућивати, и зато молим да се то има у виду.

ЈУСУФ КЕЉМЕНДИ /САП Косово/:

Ја сам рекао оно што сам намеравао да кажем.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко жели реч? /Нико/

Молим представнике Савезног извршног већа да одговоре на допунска и делегатска питања припреме за крај седнице Већа.

Пре него што пређемо на рад по тачкама дневног реда, желим да вас информисем, да ме је Комисија Скупштине СФРЈ за утврђивање истовестности текстова на језицима народа Југославије обавестила да је утврдила истовестност текста за све предлоге законских аката који су на дневном реду наше данашње седнице.

Прелазимо на рад по тачкама дневног реда.

Прва тачка дневног реда гласи:

Актуелна међународна ситуација и активности Југославије у припреми Осме конференције несврстаних и у међународним односима:

а/ Предлог платформе за деловање југословенске делегације у припремама на Осмој конференцији несврстаних и

б/ Елементи за платформу за деловање југословенске делегације на 41. редовном заседању Организације Уједињених нација.

Делегатима су као строго поверљиви материјали достављени: Платформа за деловање југословенске делегације у припремама и на Осмој конференцији на врху несврстаних земаља; Кретања у светској привреди и међународним економским односима; Анализа о стању у међународним, економским и политичким односима и условима у којима ће се одржати Осми самит несврстаних земаља; Проблеми дугова земаља у развоју и активности несврстаних земаља и земаља у развоју и њиховом решавању; Извештај о реализацији програма мера и активности Социјалистичке Федеративне Републике Југославије о спровођењу одлука Седме конференције шефова држава

или влада несврстаних земаља на економском плану и у области међународне сарадње несврстаних и земаља у развоју с прилозима. Достављени су вам и елементи за Нацрт платформе за деловање делегације Социјалистичке Федеративне Републике Југославије на 41. редовном заседању Генералне скупштине Уједињених нација, као и извештај Одбора за спољну политику.*

Представници Савезног извршног већа су: Раиф Диздаревић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за иностране послове; Будимир Лончар, заменик савезног секретара за иностране послове и Марко Косин, подсекретар у Савезном секретаријату за иностране послове.

Известноци Одбора за спољну политику су делегати — др Мијат Шукловић и Анте Будимир.

Уводно излагање даће друг Раиф Диздаревић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за иностране послове.

Има реч друг Раиф Диздаревић.

РАИФ ДИЗДАРЕВИЋ, члан СИБ-а и савезни секретар за спољне послове:

Другарице и другови делегати, другарице председнице, првог септембра ове године навршиће се двадесет пет година од оног историјског датума када је овдје, у Београду, управо у овој сали, председник Тито отворио Прву конференцију шефова држава и влада несврстаних земаља, чиме је започела једна нова ера у међународним односима, ера у којој је тако снажан печат свјетском развоју и равноправној међународној сарадњи давао својим постојањем, дјеловањем и историјским доприносом Покрет несврстаних земаља. Тог дана ће у главном граду пријатељског Зимбабвеа почети Осми самит несврстаних земаља. На посебној сједници посвећеној том великом јубилеју, као и током читавог рада Самита, свијет и Несврстани ће моћи да сагледају пут којим се ишло од Београда, преко Каира, Лусаке, Алжира, Коломба, Хаване и Њу Делхија, до Харареа, и да још једном сумирају шта је све на

* Navedeni materijali se mogu koristiti u Službi za informisanje i INDOK poslove u skladu s Poslovníkom Veća Skupštine SFRJ.

том путу учињено за прогрес свијета и односа у њему и шта треба убудуће чинити да би свијет био бољи од данашњег.

Управо смо у завршном периоду припрема за Осми самит. У ери каквих актуелних кретања у свијету, ширих међународних услова и односа и са каквим стањем и тенденцијама у властитим редовима и сопственој активности Покрет несврстаних земаља иде на свој велики скуп у Хараре, и шта ће одређујуће дјеловати на садржај самог Самита? Каква је садржинска и акциона оријентација и ангажованост Југославије у припремама за Самит, у недељама уочи његовог одржавања?

Међународне прилике, другарице и другови, у којима ће се одржати Осми самит су и даље оптерећене познатим негативним, опасним тенденцијама које супротно очекивањима трају, а неке су и појачане. Трка у наоружању се наставила несмањеним темпом а од посљедица трке нико није поштеђен. Крши се суверенитет и независност низа земаља и прибјегава се примјени силе и притисцима у најразноврснијим видовима, што се, уместо њиховог превазилажења посебно очигује заоштравањем појединих кризних ситуација. Погоршавају се економске и социјалне прилике у многим земаљама, посебно у несврстаним земаљама и у земаљама у развоју, што је прије свега посљедица стања у односима Сјевер—Југ. Изразита су настојања да се глобални политички и економски проблеми рјешавају од стране неколико најмоћнијих земаља. Оне снаге којима не одговарају тековине еманципације народа и држава остварене у наше вријеме, настоје да их оспоре, супротстављајући се тиме неизбјежним промјенама.

Међутим, друштвени прогрес је свјетски процес присутан свуда и на свим континентима, а вриједност и неопходност историјских тековина еманципације су трајне. Оне су резултат напретка у развоју и односима у читавом свијету, у укупном његовом прогресу, и само се на основу тих тековина, њиховим даљим унапређивањем, могу рјешавати савремени проблеми човјечанства у интересу свих. Оно што је позитивно и охрабрујуће у данашњим међународним односима јесте чињеница да су, и поред свега, несмањене и може се рећи ојачане тежње за равноправним односи-

ма, за демократском међународном сарадњом и да је све теже да се народима и земаљама намеће туђа воља.

У ствари, живимо у једном од најдинамичнијих али можда и најопаснијих периода у историји човјечанства. Свијет никада није био богатији него данас. Захваљујући научним достигнућима и великом технолошком напретку, отварају се неслушене могућности даљег материјалног и друштвеног напретка. Свијет, такође, никада није био ближи мирном развоју у корист свих. Истовремено, он никада није живео тако и толико дуго у напетости због сталног повећавања улагања у средства која га могу уништити. На питања како избјећи ту опасност, како изаћи из тако драматичне подјеле на богате и сиромашне и како нове могућности и тековине искористити за све, свијет још увијек тражи одговор. Нико није примакао свијет правим одговорима толико колико су то учиниле и чине политика и Покрет несврстаности. Самит у Харареу требало би да томе да нови допринос.

Зато, питања мира и безбједности, попуштања затегнутости и обнове детанта, разоружања, превазилажења кризних жаришта, заједно с тражењем рјешења за проблеме у свјетском привредном развоју и међународним економским односима имају централно мјесто и Покрет ће, као и на свом Првом самиту у Београду, морати да да свој, данас, као и онда једнако потребан, допринос заустављању садашњег неповољног развоја свјетских односа.

Колико видовитости и инспиративне актуелности има и данас сљедећи став Декларације Београдског самита:

„Остварен је огроман напредак у развоју науке, технике и средстава економског развоја.

Подстакнути таквим развојем у свијету, огромна већина људи све више увиђа да је рат међу народима не само анахронизам већ и злочин против човјечанства. Та свест људи постаје огромна морална снага, способна да битно утиче на развита међународних односа.

Ослањајући се на то и на вољу својих народа, владе земаља окупљених на овој Конференцији одлучно одбацују као малодушну, бесперспективну и супротну интересима свјетског на-

претка тезу да је рат, а и „хладни рат”, неизбежан. Оне потврђују своју непоколебљиву веру да је међународна заједница способна да свој живот организује без прибегавања средствима која у ствари припадају пређеним епохама историје човјечанства.”

Несврстане земље су на свим својим скуповима увијек посебну пажњу поклањале односима великих сила и блокова, због њиховог дејства на укупне прилике у свијету. Међународну ситуацију већ више година оптерећују односи заоштрених супротности, дубоко неповјерење и конфронтација двију великих сила. Можемо рећи да међународном сценом и даље доминира надметање за постизање глобалне премоћи једне стране и настојања да се што више земаља везује за политику великих сила. Познато је колика су била очекивања да обновљени дијалог Сједињених Држава и Совјетског Савеза отвори пут за успостављање већег међусобног повјерења и реализацију споразума о смањењу наоружања, као неопходних корака ка попуштању међународне затегнутости. Међутим, односи двије велике силе се у највећем дијелу периода послје прошлогодишњег састанка Горбачов — Реган нису одвијали онако како је то свијет, па, наравно, и ми очекивали. Преговори се воде, али још није остварен напредак у контроли и редукцији наоружања, односно у разоружању, а били су, уместо тога, повремено пооштравани политички, идеолошки, пропагандни и други видови конфронтације.

У посљедње вријеме је дошло до учесалијих америчко-совјетских контаката. Јавно је изнесено, посебно са совјетске стране, низ нових приједлога и иницијатива а изгледа да их двије стране размјењују и у њиховим повјерљивим преговорима. На узајамне приједлоге се на обје стране сада нешто конструктивније реагује и очекује се да би могло доћи и до новог сусрета лидера двије велике силе, уколико не дође до нових поремећаја.

Свакако охрабрује чињеница да долази до нових приједлога за смањивање и контролу или елиминацију низа категорија нуклеарног и конвенционалног наоружања. Све су снажнији захтеви међународне јавности, широк политичких кру-

гова, великог броја државника, научника, да велике силе коначно постигну конкретан напредак у овој области јер, основну одговорност за заустављање трке у наоружању и опочињање процеса разоружања, носе двије супер силе. Сви ми заједно не можемо учинити ни дјелић онога што би оне и могле и требало учинити јер је 95% укупног нуклеарног наоружања је у њиховом посједу. То је у интересу мира и безбједности свих земаља свијета.

При том се надамо да неће опет долазити до познатог феномена из историје послјератног надметања двије велике силе, када се конструктивност или иницијатива једне стране скоро по правилу узимала као прилика за повећање притиска друге стране, односно до раскорака у спремности за споразумљевање, које не трпи тражење једностраних предности.

Несврстане земље и мирољубиво човјечанство оцјењиваће њихово држање према њиховом стварном, конкретном доприносу миру и безбједности у свијету.

На основу консултација које смо до сада водили с низом наших партнера, видљива је ријешеност несврстаних земаља да на Самиту захтевају да САД и СССР, уз поштовање постојећих споразума о ограничавању наоружања, закључе нове споразуме којима ће се коначно кренути ка смањењу нуклеарног, ракетног, стратешког или тактичког, конвенционалног и другог оружја.

Читав протекли развој указује на то да дијалог двију великих сила тешко може да напредује и да даје и за њих и за свијет потребне резултате, ако се не схвати да се, у ствари, у данашњем свијету више не могу изоловано третирати проблеми мира и безбједности уз запуштање горућих економских и других проблема, као и то да велике силе, ма колико моћне биле, не могу стабилно ни трајно рјешавати глобалне акутне а ни међусобне проблеме без свих осталих међународних фактора, ван и без учешћа и доприноса међународних мултилатералних форума. Том процесу могу и требало би да допринесу и да у њему учествују све земље, читава међународна заједница.

Треба рећи да посљедњих година долази до све снажнијих покушаја потискивања Уједињених Нација и других форума мултилатералне

међународне сарадње. Суштина ових, забрињавајућих покушаја, напад је на равноправне међународне односе и на право свих земаља да равноправно учествују у рјешавању свих проблема који се тичу судбине цијелог свијета. Зато се несврстане земље досљедно залажу за афирмацију Уједињених Нација као јединог и незамењивог универзалног форума у очувању међународног мира и безбједности и у рјешавању кључних међународних питања.

Несврстане земље не затварају очи ни пред мањкавостима свјетске организације и желе да сарађују у циљу њиховог отклањања. При том требало би указати и на то да су Уједињене Нације онолико ефикасне, колико се у њима владе чланица сложе, а да врло често управо они који највише нападају УН због неефикасности, својим поступцима и заобилажењем Уједињених Нација отежавају њихово ефикасније дјеловање.

Ми ћемо се заложити да се у Харареу још одлучније укаже на све опасности које овакви притисци на Уједињене Нације имају за развој и свјетске односе у цјелини, као и на потребу конструктивног доприноса свих чланица побољшању рада и јачању свјетске организације.

Неповољна кретања у међународним односима и заоштрена међународна ситуација највидљивије се испољавају у кризним жариштима у разним дијеловима свијета. У основи ових криза стално се јавља негирање неotuђивог права народа на слободу, самоопредјелјење, равноправност, независност и избор сопственог пута развоја, као и независног одређивања своје сопствене спољне политике. То је заједничка карактеристика ситуације на Југу Африке, у колонизираној Намибији, на Блиском Истоку, у Гренади, Никарагви, Авганистану и Кампуџији, и на свим другим мјестима гдје се намећу друштвено-економски модели и негира суверено право народа. Посебно забрињава околност да се ове кризе несмањено користе у конфронтацији и надметању великих сила, што отежава и удаљава њихово рјешавање и води новим заоштравањима односа који пријете свјетском миру и безбједности.

Трајнијег попуштања затегнутости у свијету нема, док је стање у кризним жариштима неизмијењено. Искуство показује да велике силе не могу

рјешавати кризе саме, нити једна против друге, нити међусобним нагодбама које би пренебрегавале интересе и вољу народа о којима је ријеч.

Народи не пристају на то да њихов начин живота и друштвено уређење зависе од њихове географске локације нити да њихов развој буде подређен било чијим концепцијама и протезањима тзв. сфери интереса. Они не пристају на то да се о њиховој судбини одлучује без њих.

Због тога ће, сигурни смо, Самит у Харареу посветити највећу пажњу кризним жариштима и формулисати своје приједлоге за њихово рјешавање на бази примјене права на самоопредјелјење, повлачења страних трупа и обуставе свих аката интервенције и мијешања. Одлучно ћемо инсистирати на већ постојећем захтјеву несврстаних земаља упућеном великим силама за њихово војно дезангажовање на подручју несврстаних земаља.

Разумљиво, све експлозивније стање у Јужној Африци биће у центру пажње окупљених шефова држава или влада, јер је то у овом тренутку најужареније кризно жариште у свијету. Увјерени смо да ће Самит поново позвати међународну заједницу да уз примјену економских санкција пружи одлучну помоћ ослободилачким покретима Јужне Африке и Намибије, као и земаља прве линије фронта изложеним сталној агресији расистичког режима — Преторије.

Посебну забринутост изазива најновије заоштравање ситуације на Медитерану. Увећава се присуство војнопоморских снага ванмедитеранских земаља, долази до учесталих демонстрација па и до употребе силе. У свијету нараста забринутост што се на овај начин, уз неповољан развој ситуације на Блиском Истоку, Медитеран претвара у једно од најопаснијих кризних жаришта. Такав развој ситуације у Медитерану се осјећа и у јадранском подручју.

Догађаји у Медитерану су увијек имали директан утицај на безбједност и односе у Европи. Показало се да један оружани инцидент у Медитерану доводи у питање безбједност на европском континенту. Тешко се може очекивати да би у Европи могло доћи до озбиљнијег попуштања затегнутости и смањења наоружања, ако се истовремено гомила оружје и повећа затегнутост на

Медитерану. Позитивно је и то да се, по свему, судећи та истина све више прихвата.

Све ово указује на то колико је значајна сарадња несврстаних земаља Медитерана као и сарадња несврстаних и европских медитеранских земаља ради промјене садашњег стања. Скупови несврстаних земаља су истакли значај предузимања конкретних активности у том смеру. То ћемо наставити и у Харареу. Слиједећи корак на том путу ће бити одржавање Друге конференције министара иностраних послова несврстаних земаља Медитерана, која се управо припрема.

Југославија, као европска, несврстана земља, витално је заинтересована за континуитет процеса попуштања затегнутости у Европи и залаже се за сарадњу која се неће зауставити пред блоковским подјелама у свијету. Уз реалност подјела у Европи, имамо у виду увијек изнова посвједочени интерес европских земаља, без обзира на групације којима припадају, да отварају врата међуевропској сарадњи преко свих баријера. И у најнеповољнијим временима кроз која смо последњих година пролазили, стално се потврђивало то да једино таква, свеевропска сарадња, има историјску перспективу.

Хаварија нуклеарне електране у Чернобиљу је показала колико је мали европски простор за опасности радијације која не познаје границе између држава, блокова, система, па и континента. У овом случају, ослобођена нуклеарна снага износила је једва један промил снаге атомске бомбе бачене на Хирошиму, која је непосредно проузроковала смрт скоро 120.000 људи и да би од трајних последица током четири деценије тај број превазишао 200.000. Сада се производе нуклеарне бомбе јаче стотину пута. Шта би било да је дошло до случајне експлозије само једне нуклеарне ракетне главе или бомбе, од толико стационираних у Европи? Цела Европа би била под дејством радијације која би угрожавала читаво њено становништво. За Европу нема друге алтернативе када је ријеч о разоружању. За Европу нема друге алтернативе када је ријеч о сарадњи која ствара услове за разоружање. Југославија је била и трајно ће остати ангажована на плану безбједности Европе.

Заједно с осталим несврстаним и неутралним земљама Европе, настојимо да кроз процес КЕБС-а пружимо највећи могући допринос очувању духа и виталности свих одредаба Финалног акта из Хелсинкија, који својом досљедном примјеном отвара перспективе сарадњи у свим областима, оживљавању и консолидовању детанта на чвршћим основама.

Покрет несврстаних земаља је увијек давао подршку овим напорима, свјестан значаја стања у Европи за мир и безбједност у свијету. Увјерени смо да ће и Самит у Харареу дати томе допринос.

С тих позиција припремамо се за састанак министара иностраних послова неутралних и несврстаних земаља Европе, који ће бити одржан у октобру ове године на Брионима, с циљем да се настави заједнички допринос и на бечком састанку КЕБС-а, који почиње 4. новембра ове године. На тим линијама група неутралних и несврстаних земаља дјелује и у текућој фази Штокхолмске конференције о мјерама повјерења и разоружања у Европи, на којој је, послје дужег периода стагнације, дошло до испољавања веће спремности за конструктивно споразумјевање. Сваки стварни напредак и нови продор на овој конференцији могао би имати шире повољне последице на процесе безбједности и разоружања у Европи.

На скуповима несврстаних земаља између Самита у Делхију и предстојећег у Харареу, значајна су била питања међународних економских односа у свијету и све критичнија ситуација чији су коријени дубоки, а последице озбиљне и несагледиве. Ријеч је о неодрживо тешком економском положају земаља у развоју, које скоро без изузетка припадају и кругу несврстаних земаља. Растући јаз у нивоу економског развоја између развијених земаља и земаља у развоју, испољава се данас у крајње заоштреном облику.

У међународним економским односима постоји изразита неправедност која стално угрожава независност земаља у развоју и стабилност свјетских односа. Неке најразвијеније земље иступају с позиција одржавања и јачања постојећег система у своју корист. За низ земаља у разво-

ју, послје више деценија, поново се поставља питање очувања независности.

Задњих година је изршено у свјетским релацијама огромно преливање средстава из земаља у развоју у развијене земље. Губитак земаља у развоју услед пада цијена сировина којима располажу, износио је само у прошлој, 1985. години, око 65 милијарди долара. На ово се надовезује пад цијена нафте у овој години који представља даљу прерасподјелу дохотка у корист најразвијенијих земаља Запада, такође у износу од око 60 милијарди долара.

Ако се, као једна од најснажнијих илустрација тих великих преливања дохотка узму дугови, онда се види да су они постали инструмент за извлачење енормних профита из земаља у развоју. Они објективно служе задржавању разлика у развоју и користе се и као средство притиска и мијешања у унутрашњи развој, и као средство за наметање система.

Ове године ће задуженост земаља у развоју достићи цифру од преко хиљаду милијарди долара. У задњих дванаест година њихова задуженост се увећала за осам пута, а камате су повећане једанаест пута. Само у периоду 1981–1985. године земље у развоју су на име отплате дуга исплатиле развијеним земљама око 600 милијарди долара, а од тога само за камате око 340 милијарди. Ми смо, на крају крајева, и сами искусили тај терет.

И поред свих унутрашњих напора и одрицања земаља дужника да испуне своје обавезе, задуженост се повећава. Парцијалне мјере /као што су репрограмирања/, представљају неопходност да би се тренутно ублажио терет отплаћивања дугова. Међутим, јасно је да то не представља рјешење, јер се свако такво репрограмирање, такође, скупо плаћа, због чега дугови расту и, наравно, постају све већи терет.

Из свих тих разлога је битка за рјешавање проблема дугова земаља у развоју, у ствари, битка за равноправне међународне односе, против експлоатације, доминације, а за прогрес у свијету. Због свега тога и због тога што смо земља дужник која у потпуности дијели судбину свих земаља дужника, морамо бити и даље још више ангажовани за стварање што повољнијих услова у свијету за рјешавање овог проблема. Отуда наша актив-

ност у Покрету несврстаних земаља да се ангажује у рјешавању проблема дугова. То ћемо, наравно, наставити заједно с другима и на Самиту у Харареу, а рјешавање овог проблема олакшано је заједничким прилазом, оцјенама и предлозима усвојеним на Министарској конференцији несврстаних земаља у Луанди и на недавном Министарском састанку Координационог бироа у Делхију.

На предлог Југославије, у Делхију је препоручено и то да се одржи консултативни састанак заинтересованих несврстаних и осталих земаља у развоју, посвећен проблему дугова. Тај састанак се припрема и он ће бити одржан после Самита у Харареу. Кандидат за домаћина тог састанка је Перу.

Кад указујемо на политичку димензију међународних економских проблема, имамо у виду политику и економску међузависност данашњег свијета. Развијене земље не би смјеле остати равнодушне према ономе што се догађа с двије трећине човјечанства. Не може Југ без Сјевера, али не може ни Сјевер без Југа. Познат је, на примјер, податак да око 40 одсто свог укупног извоза земље Европске економске заједнице пласирају на тржишта земаља у развоју. Просперитет развијених земаља не може бити трајно обезбијеђен заостајањем и исцрпљивањем већег дијела свијета. Није потребно много доказивати да би немогућност враћања дугова и губитак куповне моћи земаља у развоју за набавку индустријске опреме и друге робе развијених земаља, имали најтеже последице за све. Дестабилизација многих неразвијених земаља, која би из таквог развоја настала, до те мјере би разгорела постојећа и произвела нова кризна жаришта, да не само да никакав напредак не би био могућ у односима између Истока и Запада, Сјевера и Југа у свјетским односима уопште, већ би се конфронтације и надметања широм свијета заоштрила до најопаснијих, неконтролисаних граница.

У припремама за Самит у Харареу ови проблеми у међународним економским односима и свјетском привредном развоју, као и веће ангажовање Покрета у вези с тим питањима, налазе се у центру пажње несврстаних земаља.

Покренута је и значајна иницијатива за стварање једног сталног министарског комитета нес-

врстаних земаља за економска питања који би без сумње допринео сталном ангажовању Покрета у овој области.

Нема сумње да су проблеми пред којима се налазе несврстане земље и њихов Осми самит, ванредно сложени и тешки. Читав свијет се налази на великом раскршћу и пред питањем којим ће се путем наставити.

Када је ријеч о спремности и способности Покрета да одговори историјским изазовима на Осмом самиту, можемо само бити охрабрени чињеницом да се у времену од последњег, Седмог самита у Делхију, одвија процес његове консолидације на изворним принципима и циљевима, да је ојачано јединство и повећана ангажованост Покрета у битним проблемима међународних односа.

Наравно, Покрет није без поларизације, спорова па и сукоба између његових чланица. Он не живи у неком вакууму, већ у овом свијету, са свим наслијеђима прошлости и условима који чине савремене свјетске односе. Та наслијеђа и ти услови, често рађају различите подјеле, спорове и конфликте. Међутим, оно што је битно, што потврђује виталност и политике и Покрета несврстаних земаља, јесте чињеница да несврстане земље наступају правцем аутентичног несврставања и на том путу остварују политичко јединство у најважнијим питањима данашњице као што су мир, безбједност, детант, независност, разоружање и развој.

Историјски се потврдило јединство управо у вези с тим питањима која чине суштину данашњих односа у свијету, од којих зависи остваривање циљева и тежњи које изражавају животни интерес земаља које су се, са различитим идеологијама, системима и традицијама, ујединиле у Покрет.

Наша стратешка оријентација почива на далековидом прилазу друга Тита још на Првом самиту у Београду, када је упозорио: „Тражимо оно што нас везује и што нам је заједничко и сада доступно. А обилазимо оно што нас раздваја и чије је заједничко остварење још недоступно”.

Покрет се и сретао и среће с различитим односима према његовој улози и дјеловању. Он је за 25 година постојања због улоге коју је одиграо

у еманципацији међународних односа и напретка у свијету, постао незаобилазни, самостални фактор у свим глобалним кретањима и битним питањима свјетских односа. За његово дјеловање показују интерес и многе земље ван Покрета, јер у томе виде одређени ослонац својим позитивним тежњама. Данас није могуће замислити Уједињене нације нити дјеловање ма које значајније међународне организације без улоге и ангажовања несврстаних земаља у њима. Наравно, било је и има покушаја потискивања и игнорисања улоге Покрета, што је мање штетило Покрету, а више онима који су то чинили. Било је и има, такође, притисака на несврстане земље да се изјашњавају и пласују за ставове који нису њихови. То се, у цјелини узевши, односи на приврженост несврстаних земаља и Покрета принципима и циљевима за које су определијени. Било је и има погрешних оцјена да су улога и дјеловање Покрета позитивни само у ономе што одговара тренутном интересу појединих свјетских фактора. Међутим, политика несврстаности се појавила као историјска неопходност у борби за свијет с праведнијим односима и за равноправност свих народа и земаља, за свијет мира, без страха од рата а против ратова, агресија, насиља и пријетњи. За свијет без блоковских подјела, за свијет развоја свих земаља без доминације већих и снажнијих, без експлоатације слабијих од стране јачих. Крајње је вријеме да свако извуче историјске поуке из четврт вијека постојања и такве улоге Покрета. Циљ Покрета је сарадња са свима за оживотворење принципа и циљева који су у интересу напретка свијета у цјелини.

Приоритети Покрета, питања са дневног реда Самита, приоритети су за ангажовање Југославије.

С наше стране, настојаћемо да Осми самит, обиљежавајући 25-годишњицу оснивања Покрета, назначи и отвори перспективе за дјеловање политике и Покрета несврстаности у будућности, у условима неопходних промјена у међународним политичким и економским односима, у условима који настају великим продором у технолошком развоју.

Другарице и другови, наша земља наставља развој широке спољнополитике активности.

Настојимо да дамо свој допринос равноправној и свестраној међународној сарадњи у виду развијенијих билатералне односе и контакте, дјеловања у Покрету несврстаности, Уједињеним нацијама, КЕБС-у и другим међународним форумима у којима се разматрају и рјешавају важна међународна питања.

Наши билатерални контакти у току прошле и првој половини ове године с нашим сусједима, многим европским земљама, наравно с несврстаним земљама и са свим великим силама, били су интензивни.

Сви ови контакти и наше укупно спољно-политичко ангажовање служе, прије свега, очувању међународног положаја наше земље, јачању њене безбједности и прије свега остваривању наших конкретних и укупних интереса у односима с појединим земљама и подручјима свијета, с интеграционим групацијама и међународним организацијама. При том је у првом плану било стварање што повољнијих услова за развој економске сарадње с најширим кругом земаља, а посебно с онима с којима имамо дефицит у трговинској размијени и на које опада највећи дио спољног дуга Југославије. Са њима морамо тражити и користити могућности продора у развоју економских односа у свијету и, на тај начин, стварању услова за рјешавање економских тешкоћа земље, за привредни, технолошки и укупни друштвени напредак.

Настављамо с улагањем напора за изградњу свестраних добросусједских односа. То остаје један од трајних приоритета наше спољне политике. Тежимо да на основама пуног поштовања суверенитета, територијалног интегритета, немијешања у унутрашњу политику сусједа, а уз узајамну корист и сарадњу са свим сусједима, унапредимо сарадњу у оквиру политичких и економских односа, у области културе, саобраћаја, туризма, што све води већем међусобном упознавању и повјерењу и представља реалан оквир и пут за рјешавање постојећих отворених проблема.

Процес балканске мултилатералне сарадње, отпочет не тако давно, представља позитивну тенденцију створену у корист свих народа нашег полуострва. Међутим, нисмо задовољни чињеницом што се у посљедње вријеме она налази у застоју. Потребе за оваквом сарадњом између

балканских земаља су све веће и траже сталне и конкретне подстицаје. Наравно, ми уважавамо реалност, али нису само подјеле на Балкану реалност, већ је то и растућа потреба за dobrим односима и све већом сарадњом међу сусједима.

Тринаести конгрес Савеза комуниста Југославије указао је на значај остваривања јединствене спољне политике Југославије. Таква спољна политика израз је актуелних и трајних потреба наше земље, а дио је и нашег ангажовања за савладавање унутрашњих тешкоћа и стварање оних спољних услова који ће чинити лакшим наше унутрашње напоре.

Скупштина је редовно информисана расправама у радним тијелима о утицају наших унутрашњих тешкоћа на наш међународни положај и уплед, на оцјене о нашој земљи. Наш унутрашњи развој, његова достигнућа и слабости, утичу на наш положај и на то како нас свијет цијени и види. У свему што чинимо у земљи, морамо имати у виду ту чињеницу. Морамо више водити рачуна о посљедицама које неке појаве у унутрашњем развоју имају на наш међународни положај и на нашу безбједност и о томе какву представу стварамо о себи у свијету. Морамо превазилазити одређена стања и појаве и онемогућавати поступке који нам наносе штету и који храбре тежње оних који желе да се убаце у токове наших кретања и развоја.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Захваљујем другу Раифу Диздаревићу на уводном излагању.

Отварам претрес.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес полазећи од става Одбора за спољну политику и предлажем да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће оцењује да Предлог платформе за деловање југословенске делегације на Осмој конференцији на врху несврстаних земаља одређује полазишта, оквире и правце деловања као и задатке деловања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у складу с при-

ниципима и стратешким опредељењима спољне политике Југославије, које је утврдила Скупштина Социјалистичке Федеративне Републике Југославије с принципима и циљевима политике Покрета несврстаних земаља.

2. Веће прихвата оцене садржане у извештају Одбора за спољну политику од 21. VII 1986. године, поднете поводом разматрања Предлога платформе и, на основу њих, посебно истиче и утврђује следеће закључке:

а/ обавезују се Савезни секретаријат за иностране послове и други савезни органи да до почетка одржавања Осме конференције на врху несврстаних земаља, одреди конкретније ставове о иницијативама за решавање најтежих међународних проблема, посебно економских питања;

б/ с тим у вези, неопходно је у току даљих припрема наше земље за Осму конференцију на врху несврстаних земаља, учинити напоре да се сарадњом савезних органа и институција, уобличи ставови о већ датим иницијативама за изградњу система економских односа међу земљама у развоју и несврстаним земљама, као и то да се дају нове иницијативе, како би југословенска делегација на Осмој конференцији имала могућности да иступи са садржајним и реалним предлозима;

ц/ истовремено, неопходно је да се и у Југославији сагледају све могућности и утврде решења за унапређивање организованости радних организација и наших институција у земљи као целини за остваривање сарадње с несврстаним и земљама у развоју и за јачање њихове заинтересованости за стално ширење и унапређивање сарадње с њима, како би се остварили циљеви одређени Резолуцијом о развијању економске сарадње Социјалистичке Федеративне Републике Југославије са земљама у развоју, коју је донела Скупштина СФРЈ 16. децембра 1983. године.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Поводом елемената за Платформу за деловање југословенске делегације на 41. редовном заседању Организације Уједињених нација, а полазећи од става Одбора за спољну политику, предлаже да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће оцењује да су у елементима за Платформу садржана опредељења, оквири и правци деловања делегације сагласни спољној

политици Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, утврђени у Скупштини СФРЈ.

2. Начелно опредељење о правцима деловања наше делегације требало би прецизирати и конкретније изразити на начин којим се ближе усмерава рад делегације и прецизније одређују њене обавезе. При том требало би поћи и од резултата Осме конференције шефова држава или влада у Харареу и од садржаја расправе у Одбору за спољну политику, ради употпуњавања и конкретизације ове Платформе сазнањима и ставовима с ових скупова.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *групу* тачку дневног реда:

Предлог завршног рачуна буџета Федерације за 1985. годину, с извештајем о стању и појавама у погледу прибављања, коришћења, управљања и располагања друштвеним средствима која су користили савезни органи у 1985. години и Предлог одлуке о измени и допуни Одлуке о распоређивању средстава за непривредне инвестиције утврђених у буџету Федерације за 1986. годину

Делегатима су достављени: Завршни рачун буџета Федерације за 1985. годину, с прилозима; Предлог одлуке о измени и допуни Одлуке о распоређивању средстава за непривредне инвестиције утврђене у буџету Федерације за 1986. годину; Извештај о извршеној контроли Завршног рачуна буџета Федерације за 1985. годину; Извештај о стању и проблемима у погледу прибављања, коришћења, управљања и располагања друштвеним средствима која су користили савезни органи у 1985. години; Извештај о реализацији средстава за непривредне инвестиције у 1985. години; Извештај о раду и значајним налазима Буџетске инспекције у 1985. години, с оценама и ставовима Савезног извршног већа, и извештаји Одбора за буџет, Одбора за питања бораца и војних инвалида, Одбора за спољну политику и Законодавно-правне комисије Већа.

Достављен вам је и извештај Административне комисије Скупштине СФРЈ.

Представници Савезног извршног већа су Светозар Рикановић, члан Савезног извршног већа

ћа и савезни секретар за финансије; Егон Падован, члан Савезног извршног већа и Вук Опћариновић, заменик савезног секретара за финансије.

Известиоци радних тела су: Одбора за буџет Федерације делегат Зарија Мартиновић; Одбора за питања бораца и војних инвалида делегат Бојан Селић; Одбора за спољну политику делегат Јусуф Кељменди, и Законодавно-правне комисије делегат Петар Старчевић. Известилац Административне комисије је делегат Зоран Кијац.

Отварам јединствен претрес.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Отварам претрес текста о Завршном рачуну.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Законодавно-правна комисија поднела је амандман, којим се на 82. страни текста, додаје члан 5. С поднетим амандманом сагласио се представник предлагача.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог завршног рачуна.

Ко је за, молим да дигне руку. /Већина/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Један делегат/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог завршног рачуна буџета Федерације за 1985. годину, с амандманом Законодавно-правне комисије и Извештајем о стању и појавама у погледу прибављања, коришћења, управљања и располагања друштвеним средствима која су користили савезни органи у 1985. години.

Отварам претрес текста Предлога одлуке.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог одлуке.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сви/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог одлуке о измени и допуни Одлуке о распоређивању средстава за непривредне инвестиције утврђене буџетом Федерације за 1986. годину.*

Осим тога, полазећи од става Одбора за буџет Федерације и Одбора за питања бораца и

војних инвалида, а поводом Предлога завршног рачуна буџета Федерације за 1985. годину, предлажем да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће указује на потребу спровођења свог закључка утврђеног приликом доношења Завршног рачуна буџета Федерације за 1984. годину, према коме би Савезно извршно веће требало да предузме потребне мере и активности и да донесе посебну уредбу којом би се детаљно регулисало материјално-финансијско пословање у органима и организацијама Федерације ради смањивања појава незаконитог и ненаменског располагања буџетским средствима. Веће такође указује Савезном извршном већу на то да би у вршењу својих права и дужности требало да предузме мере одређене чланом 273. става 4. Устава СФРЈ, тако што ће чешће упозоравати извршна већа република, односно извршна већа аутономних покрајина на потребу доследнијег спровођења савезних закона и других прописа у области основне борацко-инвалидске заштите.

2/ Веће обавезује Савезно извршно веће да до краја 1986. године предузме одговарајуће активности како би се реализовала обавеза прописана Законом о књиговодству, којом би се за буџет Федерације и буџете других друштвено-политичких заједница, водило двојно књиговодство. Веће такође обавезује Савезно извршно веће да сачини анализу у којој ће се потпуније сагледати проблеми и процеси на које су указале буџетске инспекције у републичким, односно покрајинским органима управе, надлежне за послове контроле трошења средстава буџета Федерације за ове намене, као и да предложи мере за отклањање уочених проблема и прописа за стварање услова за доследно спровођење савезних закона и других прописа из ове области, као и услова у којима ће у потпуности бити обезбеђено наменско и законито коришћење тих средстава.

Веће обавезује Савезно извршно веће, да ову анализу поднесе на увид најкасније до доношења Предлога завршног рачуна буџета Федерације за 1986. годину.

3/ Веће обавезује Савезно извршно веће да, због успешног и квалитетнијег извршавања функција и задатака буџетске инспекције, приликом доношења измена и допуна Закона о организацији и делокругу савезних органа управе и савезних организација на дугорочној основи, реши питање статуса ове инспекције, као и да предузме

* Одлука је објављена у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 46 од 8. августа 1986. године.

мере да се она кадровски ојача и да се реше проблеми њеног материјалног положаја.

Да ли Веће прихвата ове закључке? */Да/*

Пре преласка на трећу тачку дневног реда, желела бих да се договоримо како ћемо радити.

Утврдили смо обиман дневни ред и предложили да радимо два дана, данас и сутра. Предлажем да Веће данас, имајући у виду дневни ред, ради до 13,30 сати, да се да пауза за ручак која би трајала до 16 сати и да наставимо рад у 16 сати, а да радимо до 19,30 сати. Видећемо каква ће бити ток седнице.

Сутра, имајући у виду све ово, морам да вас подсетим на заједничку седницу која је заказана за 10 сати. Могли бисмо да предложимо почетак рада у 9 сати, да прекинемо рад у 9,50 сати и да будемо на заједничкој седници ради проглашења чланова Председништва, а да после заједничке седнице поново наставимо рад по тачкама дневног реда које ће нам остати за сутра.

Питам Веће да ли се слаже с оваквим предлогом рада? */Да/*

Желите ли сада кратку паузу?

(Пауза)

POSLE PAUZE

(Nastavak rada u 11 sati i 27 minuta)

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Настављамо рад.

Прелазимо на *трећу* тачку дневног реда:

Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама пословања организација удруженог рада у области промета робе и услуга у промету робе и о мерама којима се спречава нарушавање јединства југословенског тржишта

Делегатима су достављени: Предлог закона и извештаји Одбора за друштвено-економске односе и Законодавно-правне комисије.

Представници Савезног извршног већа су: Александар Донећ, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за тржиште и опште привредне послове и Драган Мозетић, заменик савезног секретара за тржиште и опште привредне послове.

Известиоци радних тела су: Одбора за друштвено-економске односе делегат Станко Томић, а Законодавно-правне комисије делегат Бранко Костић.

Отварам општи претрес о Предлогу закона.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Отварам претрес о тексту Предлога закона.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог закона.

Ко је за, молим да дигне руку? */Сви/*

Има ли ко *protiv*? */Нико/*

Да ли се ко *уздржава* од гласања? */Нико/*

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог закона о изменама и допунама Закона о основама пословања организација удруженог рада у области промета робе и услуга у промету робе и о мерама којима се спречава нарушавање јединства југословенског тржишта.*

Осим тога, полазећи од става Одбора за друштвено-економске односе, предлажем да Веће донесе следећи закључак:

Савезно веће задужује Савезно извршно веће да у вези с питањем које се регулише овим Законом, приступи изналажењу трајног системског решења и да при том узме у обзир и свестрано проучи предлоге који су изнети на седници Одбора за друштвено-економске односе.

Да ли Веће прихвата овај закључак? */Да/*

Прелазимо на *четврту* тачку дневног реда:

Предлог закона о стављању лекова у промет

Делегатима су достављени: Предлог наведеног закона, амандмани Савезног извршног већа и извештаји Одбора за рад, здравље и социјалну политику и Законодавно-правне комисије. Дос-

* Закон је објављен у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 43 од 25. јула 1986. године.

тављене су вам и исправке Савезног комитета за рад, здравство и социјалну заштиту.

Представници Савезног извршног већа су: Јанко Обочки, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за рад, здравље и социјалну заштиту и доктор Иван Ловрић, заменик председника Савезног комитета за рад, здравство и социјалну заштиту.

Известиоци радних тела су: Одбора за рад, здравље и социјалну политику делегат Љубица Микша, а Законодавно-правне комисије делегат Љубиша Савић.

Отварам општи претрес о Предлогу закона.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Отварам претрес о тексту Предлога закона.

Савезно извршно веће поднело је амандмане на чланове 2. и 4; амандман на чланове 7, 8. и 34; амандман на члан 9, амандман на чланове 10, 14. и 40; амандмане на чланове 15, 16. и 18; амандман на чланове 18, 22. и 21; амандман на чланове 19. и 22; амандман на чланове 24. и 25; амандмане на чланове 24, 26, 28, 29, 31, 32, 35, 40, 41, 42, 45, 51. и 56; амандман на чланове 52. и 53; амандмане на чланове 57, 58, 61, 62, 64, 68, 70, 71, 72, 73, 76. и 77. Предлога закона.

Амандмане су подржали Одбор за рад, здравље и социјалну политику и Законодавно-правна комисија.

Одбор за рад, здравље и социјалну политику поднео је амандман на став 3. члана 2. и амандман на став 4. члана 2; амандман на амандман Савезног извршног већа на члан 2. и амандман на члан 4; амандман на амандман Савезног извршног већа на члан 4; амандман на члан 13; амандман на амандман Савезног извршног већа на члан 16; амандман на члан 23; амандман на амандман Савезног извршног већа на члан 24; амандман на чланове 26, 27, 28. и 41; амандман на амандман Савезног извршног већа на члан 58; амандман на члан 61; амандман на амандман Савезног извршног већа на члан 61; амандман на члан 62. и амандман на поглавље V Казнене одредбе.

Са свим поднетима амандманима сагласио се представник предлагача.

Законодавно-правна комисија поднела је амандман на амандман Савезног извршног већа

на члан 2. и амандман на члан 50. Предлога закона.

С поднетим амандманима сагласио се представник предлагача.

Да ли ко тражи реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање

Предлог закона.

Ко је за, молим да дигне руку? /Већина/

Да ли је ко против? /Један делегат/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог закона о стављању лекова у промет с амандманима Савезног извршног већа, Одбора за рад, здравље и социјалну политику и Законодавно-правне комисије.*

Осим тога, полазећи од става Одбора за рад, здравље и социјалну политику предлажем да Веће донесе следеће закључке:

Прво, Савезно веће задужује Савезни комитет за рад, здравство и социјалну заштиту да до краја године припреми и достави извештај о спровођењу Друштвеног договора о развоју базне фармацеутске индустрије.

Друго, Веће сматра да приликом доградње политичког система треба размотрити садржину овлашћења Федерације да уређује стављање лекова у промет, члан 281. тачка 10. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, како би се створили услови да се савезним законом обезбеди уредно снабдевање земље лековима, израде биланса за потребе земље у лековима, економски аспекти лека као врсте робе од посебног друштвеног интереса, забрана стављања у промет паралелних скупљих лекова, забрана извоза ако није снабдевано домаће тржиште лековима и слично.

Да ли Веће прихвата ове закључке?

/Прихвата/

Предлажем да тачку 5. и тачку 6. одложи-мо за каснију расправу јер су у току рада седнице дошли амандмани на два закона па би требало да се радна тела изјасне око тих амандмана.

Да ли се Веће слаже да пређемо на 7. тачку? /Да/

* Закон је објављен у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 43 од 25. јула 1986. године.

Прелазимо на *седму* тачку дневног реда:

Предлог закона о изменама и допунама Закона о војним школама и научноистраживачким установама Југословенске народне армије

Делегатима су достављени: Предлог закона и извештаји Одбора за народну одбрану и Законодавно-правне комисије Већа.

Представници Савезног извршног већа су: генерал-пуковник Вељко Кадиевић, заменик савезног секретара за народну одбрану, и генерал-пуковник Живорад Лазаревић, начелник Управе надлежне за обуку и војно школство у Савезном секретаријату за народну одбрану.

Известиоци радних тела су: Одбора за народну одбрану делегат Иван Васиљевић, а Законодавно-правне комисије др Гојко Проданић, члан Комисије.

Отварам општи претрес о Предлогу закона.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Отварам претрес текста о Предлогу закона.

Законодавно-правна комисија поднела је амандмане на чланове 3. и 35, као и више исправки.

С поднетим амандманима и исправкама сагласио се представник предлагача.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог закона.

Ко је за, молим да дигне руку. */Сви/*

Да ли је ко *protiv*? */Нико/*

Да ли се ко *уздржава* од гласања? */Нико/*

Констатијем да је Савезно веће усвојило Предлог закона о изменама и допунама Закона о војним школама и научноистраживачким установама Југословенске народне армије, с амандманом Законодавно-правне комисије.*

Прелазимо на *осму* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног завода за мере и драгоцене метале за 1985. годину

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног завода за мере и драгоцене метале за

1985. годину, Оцене и ставови Савезног извршног већа и извештај Одбора за друштвено-економске односе.

Представник Савезног завода је Милица Војичић, директор Савезног завода за мере и драгоцене метале.

Известилац Одбора за друштвено-економске односе је Иван Витежник.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Закључујем претрес и предлажем да Веће донесе следећи закључак:

Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног завода за мере и драгоцене метале за 1985. годину, с оценама и ставовима Савезног извршног већа.

Да ли Веће прихвата овај закључак? */Да/*

Прелазимо на *девету* тачку дневног реда:

Предлог за доношење закона о изменама и допунама Закона о мерним јединицама и мерилима

Делегатима су достављени: Предлог за доношење наведеног закона и извештаји Одбора за друштвено-економске односе и Законодавно-правне комисије Већа.

Представници Савезног извршног већа су: Милица Војичић, директор Савезног завода за мере и драгоцене метале и Милан Межек, заменик директора Савезног завода за мере и драгоцене метале.

Известиоци радних тела су: Одбора за друштвено-економске односе делегат Мирко Димитријевић, а Законодавно-правне комисије делегат Рудолф—Руди Сова.

Отварам претрес у начелу о Предлогу за доношење закона.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Отварам претрес у појединостима о Предлогу за доношење закона.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Закључујем претрес и предлажем да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће усваја Предлог за доношење закона о изменама и допунама Закона о мерним јединицама и мерилима.

* Закон је објављен у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 43 од 25. јула 1986. године.

2. Савезно веће обавезује Савезно извршно веће да припреми текст Предлога овог закона.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *гесету* тачку дневног реда:

Предлог за доношење закона о изменама и допунама Закона о контроли предмета од драгоцених метала

Делегатима су достављени: Предлог за доношење наведеног закона и извештаји Одбора за друштвено-економске односе и Законодавно-правне комисије Већа.

Представници Савезног извршног већа су Милица Војичић, директор Савезног завода за мере и драгоцене метале и Милан Межек, заменик директора Савезног завода за мере и драгоцене метале.

Известиоци радних тела Већа су: Одбора за друштвено-економске односе делегат Љупчо Пивков, а Законодавно-правне комисије делегат Јанез Лукач.

Отварам претрес у начелу о Предлогу за доношење закона.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Отварам претрес у појединостима о Предлогу за доношење закона.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће усваја Предлог за доношење Закона о изменама и допунама Закона о контроли предмета од драгоцених метала.

2/ Савезно веће обавезује Савезно извршно веће да припреми текст Предлога овог закона.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *једанаесту* тачку дневног реда:

Предлог за доношење закона о поступку пред судовима удруженог рада

Делегатима су достављени: Предлог за доношење закона и извештаји Одбора за правосуђе и Законодавно-правне комисије Већа.

Представници Савезног извршног већа су: др Петар Вајовић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за правосуђе и организацију

савезне управе и Светозар Зечар, заменик савезног секретара за правосуђе и организацију савезне управе.

Известиоци радних тела Већа су: Одбора за правосуђе делегат Мато Крстовић, а Законодавно-правне комисије, др Гојко Проданић, члан Комисије.

Отварам претрес у начелу о Предлогу за доношење закона.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Отварам претрес у појединости о Предлогу за доношење закона.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за правосуђе, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће усваја Предлог за Доношење закона о поступку пред судовима удруженог рада.

2/ На основу чланова 217. и 219. Пословника о раду Савезног већа, Веће обавезује Савезно извршно веће да изради нови текст Нацрта закона, узимајући у обзир мишљења, примедбе и предлоге изнете у извештајима радних тела Већа, Одбора за правосуђе и Законодавно-правне комисије.

3/ Нацрт закона биће разматран на посебној седници Савезног већа.

Да ли Веће прихвата предложене закључке? /Да/

Прелазимо на *дванаесту* тачку дневног реда:

Предлог закона о допуни Закона о утврђивању и распоређивању укупног прихода и дохотка и о утврђивању и распоређивању прихода

Делегатима су достављени: Предлог наведеног закона и извештаји Одбора за друштвено-економске односе и Законодавно-правне комисије Већа.

Представници Савезног извршног већа су: Светозар Рикановић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за финансије и Вук Опљановић, заменик савезног секретара за финансије.

Известиоци радних тела Већа су: Одбора за друштвено-економске односе делегат Бранко Скок, а Законодавно-правне комисије делегат Рудолф—Руди Сова.

Отварам општи претрес о Предлогу закона.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Отварам претрес текста о Предлогу закона.

Одбор за друштвено-економске односе поднео је амандмане на чланове 1, 2. и 3. Предлога закона, с којима се сагласио представник предлагача.

Законодавно-правна комисија поднела је амандман на назив Закона, амандмане на чланове 1. и 2, амандман на чланове 3. и 4. и амандман на члан 5.

С поднетим амандманима, сагласио се представник предлагача.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог закона.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сви/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог закона о допуни Закона о утврђивању и распоређивању укупног прихода и дохотка и о утврђивању и распоређивању прихода с амандманима Одбора за друштвено-економске односе и Законодавно-правне комисије.*

Прелазимо на *тринаесту* тачку дневног реда:

Анализа о раду друштвених савета управе за поједине управне области у Федерацији и за поједине савезне органе управе и њима сродних тела

Делегатима су достављени: Анализа и извештај Одбора за друштвено-политичке односе.

Представници Савезног извршног већа су: др Петар Вајовић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за правосуђе и организацију савезне управе и Светозар Зечар, заменик савезног секретара за правосуђе и организацију савезне управе.

Извештац Одбора за друштвено-политичке односе је делегат др Миодраг Трифуновић.

Отварам претрес о Анализи.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за друштвено-политичке односе, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће обавезује Савезно извршно веће да употпуни Анализу у складу с расправом на седници Одбора за друштвено-политичке односе и да је достави Савезном већу до краја октобра ове године. Истовремено с Анализом, Савезно извршно веће доставиће и тезе за могуће измене и допуне савезних закона, који се односе на материју друштвених савета управе, које би у радним телима Савезног већа и у Већу биле разматране у претходном поступку.

2/ Савезно веће обавезује Савезно извршно веће да до краја октобра 1986. године, обавести Скупштину СФРЈ о томе који савезни органи и савезне организације нису обезбедиле тражене податке о раду друштвених савета управе /њима сличних савета и саветодавних тела/, потребних у процесу припреме Анализе, зашто то нису учинили и шта Савезно извршно веће намерава да предузме како се сличне појаве не би поновиле.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *четрнаесту* тачку дневног реда:

Анализа о политичкој делинквенцији и активности органа откривања, јавних тужилаштва и судова на сузбијању политичке делинквенције у 1984. и првом полугођу 1985. године, с оценом и ставовима Савезног извршног већа*

Молим Веће да уважи још једну молбу, да 15. тачку, „Оспособљеност милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним условима”, одложимо за касније.

Да ли Веће ово прихвата? /Да/

Прелазимо на *шеснаесту* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног секретаријата за унутрашње послове за 1985. годину

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног секретаријата за унутрашње послове за

* Закон је објављен у „Службеном листу СФРЈ” бр. 43 од 25. јула 1986. године.

* Стенограм у вези с овом тачком дневног реда може се користити у Служби за послове информисања и ИНДОК послове у складу с Пословником Већа Скупштине СФРЈ.

1985. годину и извештај Одбора за унутрашњу политику, а стављени су вам на увид, Оцене и ставови Савезног извршног већа.*

Представници Савезног секретаријата за унутрашње послове су Доброслав Ђулафић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за унутрашње послове и Слободан Тадијан, заменик савезног секретара за унутрашње послове.

Извештај Одбора за унутрашњу политику је делегат Бранко Костић.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч?

Има реч делегат Живко Василевски.

ЖИВКО ВАСИЛЕВСКИ /СР Македонија/:

Потрудићу се да укратко нотирам нека места из Извештаја Савезног секретаријата за унутрашње послове која су од значаја за извођење закључка на основу ове тачке дневног реда.

Другарице председнице, другарице и другови делегати, поводом разматрања Извештаја о раду Савезног секретаријата за унутрашње послове за 1985. годину, укратко бих се осврнуо на нека питања која се тичу безбедности наше земље, а с тим у вези, подржао бих и настојање да се у Федерацији и у социјалистичким републикама и социјалистичким аутономним покрајинама брже и комплексније решавају проблеми који су од битног значаја за ефикасан рад органа унутрашњих послова у нашој земљи.

Оцене су највиших партијских тела и државних органа, а то је назначено и у Извештају који разматрамо, да је појачано рушилачко деловање противника нашег политичког система у земљи, субверзивно пропагандна и друга активност непријатељске емиграције, да су иностране обавештајне службе према нашој земљи појачале своју активност на стварању агентура и ширењу неповерења у народу у систем и у руководство, као и за легализовање опозиционог деловања у Југославији. Знамо на које тешкоће се наилази у сузбијању непријатељског деловања с позиције

национализма, посебно у сузбијању деловања иреденте на Косову. Исто тако нам је познато да је у прошлој години привредни криминал у нашој земљи био и квантитативно и квалитативно присутан.

Интересантна су и сазнања да иза неких кријумчарских канала који из иностранства воде у нашу земљу, стоје одређене непријатељске структуре и да се средства добијена на овај начин користе за непријатељску делатност усмерену против наше земље.

Није без интереса ако би се у овом контексту разјаснили чести случајеви откупа земље и других некретнина од Срба и Црногораца на Косову и од Македонаца у Македонији по баснословно високих ценама.

У вези с напред изнетим, у Извештају Савезног секретаријата за унутрашње послове за протеклу годину, истакнуто је и то, да органи унутрашњих послова доста заостају у материјално-техничкој опремљености, да кадровски нису попуњени, да споро и неефикасно решавају стамбене проблеме својих радника. 1200 радника Савезног секретаријата за унутрашње послове нема решено стамбено питање, а 700 радника су без икаквог стана.

У нашем друштву чињени су напори да се Служба унутрашњих послова оспособи за успешно извршавање задатака који стоје пред њом. Друштвено-политичке заједнице одвајале су средства и стварале услове за кадровско јачање и материјално-техничко оспособљавање ове Службе. Међутим, запажа се да у последње време, нарочито од 1980. године, процес модернизације Службе није у довољној мери праћен савременим техничким достигнућима значајним за ефикасно извршавање све сложенијих задатака.

Вероватно су на овакво стање имале утицаја и економске тешкоће у којима се налази наша земља. Када ово говорим мислим на Савезни секретаријат за унутрашње послове јер података о оспособљености органа унутрашњих послова у социјалистичким републикама и социјалистичким аутономним покрајинама, немамо.

Познато ми је да се и Скупштина СФРЈ у претходном сазиву бавила овим питањима, да је донесен Програм модернизације Савезног секре-

* Материјал: „Оцене и ставови СИВ-а”, може се користити у Служби за информисање и ИНДОК послове у складу с Пословником Већа Скупштине СФРЈ.

таријата за унутрашње послове и института безбедности за период од 1986. до 1989. године. Међутим, реализацији тог Програма још увек се није приступило, јер нису обезбеђена финансијска средства. У Скупштини СФРЈ се налази у процедури Нацрт закона којим би требало обезбедити ова средства. Међутим, његово доношење везује се за предлагање и утврђивање Програма непривредних инвестиција у целини, а тек онда да се приступи његовом разматрању и евентуалном доношењу.

Немам информације ни о томе када би био предложен програм непривредних инвестиција, ни када би он био разматран, па се залажем за то да се убрза поступак усвајања овог закона и тиме створе услови за унапређивање техничке и кадровске способности Савезног секретаријата за унутрашње послове.

Сматрам да би било значајно ако би се и у скупштинама социјалистичких република и социјалистичких аутономних покрајина целовито сагледало стање опремљености и способности органа унутрашњих послова и предузеле потребне мере да се ова служба у друштву у целини оспособи за још успешније и ефикасније извршавање задатака који стоје пред њом.

Залажући се за брже и ефикасније решавање проблема у раду органа унутрашњих послова у нашој земљи, ни случајно нисам мислио да су само органи унутрашњих послова надлежни за борбу против спољних и унутрашњих непријатеља наше земље. Напротив, мислио сам и мислим да је пре свега и испред свих надлежних за борбу против непријатеља и непријатељских активности, потребно организовати народ.

Међутим, било би недопустиво да Служба унутрашњих послова као стручна служба у нашем друштву за борбу против непријатеља наше земље, технички и организационо заостаје и како не би била оспособљена за успешно извршавање задатака који су јој стављени у надлежност, а чије извршавање постаје све сложеније.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Захваљујем другу Живку Василевском.

Ко даље тражи реч? /Нико/

Да ли још ко од делегата жели реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем да, полазећи од става Одбора за унутрашњу политику, Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног секретаријата за унутрашње послове за 1985. годину;

2. Веће оцењује да је Савезни секретаријат за унутрашње послове доследно спроводио савезне прописе, смернице и закључке Скупштине СФРЈ и других надлежних савезних органа и да је својим мерама и активностима, као и усклађивањем рада републичких и покрајинских органа унутрашњих послова допринео заштити Уставом СФРЈ утврђеног поретка, јачању безбедности државне границе, јавног реда и мира и сузбијању привредног и других видова криминалитета, као и међународног тероризма. Веће тражи да Савезни секретаријат за унутрашње послове настави да доследно извршава утврђену политику и савезне прописе и да даље остварује инспекцијску функцију, а посебно да јача свој рад на остваривању функције усклађивања рада органа унутрашњих послова у републикама и аутономним покрајинама;

3. Веће обавезује Савезни секретаријат за унутрашње послове да и убудуће редовно, још садржаније и правовремено, извештава Скупштину СФРЈ и друге надлежне органе о појавама и догађајима који су од интереса за безбедност земље, да указује на проблеме и тешкоће у заштити Уставом СФРЈ утврђеног поретка и да предлаже предузимање одговарајућих мера, и

4. Веће тражи да Савезни секретаријат за унутрашње послове, у оквиру своје надлежности, остварује још непосреднију сарадњу са свим субјектима друштвене самозаштите ради успешније реализације својих задатака, да субјекте друштвене самозаштите информисе о појавама и догађајима у области безбедности и да им пружа бољу стручну помоћ ради њихове веће будности и одлучнијег извршавања задатака.

Предлог који је дао друг Живко Василевски у својој дискусији, посебно када је реч о Нацрту закона, који није дошао на дневни ред Савезног већа, због тога што још нисмо добили сагласност република и покрајина око обезбеђивања средстава, тј. материјалног дела за извршење тог Закона. Требало би да се Веће република и покрајина изјасни о томе.

Такође, мислим да би било добро да прихватимо предлог друга Василевског, и да препоручимо републикама и покрајинама да сагледају проблеме око положаја органа унутрашњих послова и да, на основу тога, ако хоћете, с једне стране, нађу одређена решења у сопственим срединама, а да, с друге стране, помогну у вези с доношењем, односно усаглашавањем става у Већу република и покрајина.

Да ли Веће прихвата овакав закључак и закључке у целини? /Да/

Прелазимо на *седмнаесту* тачку дневног реда:

Извештај о актуелним питањима запошљавања грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству

Делегатима су достављени: Извештај о актуелним питањима запошљавања грађана СФРЈ у иностранству, констатације Савезног извршног већа и извештај Одбора за рад, здравље и социјалну политику.

Представници Савезног извршног већа су: Јанко Обочки, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за рад, здравство и социјалну заштиту и др Иван Ловрић, заменик председника Савезног комитета за рад, здравство и социјалну заштиту.

Извештај Одбора за рад, здравље и социјалну политику је делегат Викторија Поточник.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за рад, здравље и социјалну политику, да Веће донесе следећи закључак:

Савезно веће прихвата Извештај о актуелним питањима запошљавања грађана социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству, с предлогом мера и закључцима Савезног извршног већа.

Да ли Веће прихвата овај закључак? /Да/

Прелазимо на *осамнаесту* тачку дневног реда:

Полазне основе, циљеви и задаци, учешћа представника Скупштине Социјалистичке Федеративне Републике Југославије на заседању Парламентарне скупштине Европског савета која ће се одржати 23. септембра 1986. године у Стразбуру

Делегатима су достављени Полазне основе и извештај Одбора за спољну политику.

Извештај Одбора за спољну политику је делегат Јусуф Кељменди.

Отварам претрес о Полазним основама.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Полазне основе.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сви/

Да ли је ко *проти*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Полазне основе, циљеве и задатке као основу за активност представника Скупштине СФРЈ на заседању Парламентарне скупштине Европског савета која ће се одржати 23. септембра 1986. године у Стразбуру. Осим тога, полазећи од става Одбора за спољну политику, предлажем да Веће донесе следећи закључак:

Савезно веће за представника Скупштине СФРЈ у раду заседања Парламентарне Скупштине Европског савета одређује Душка Поповског, делегата у Већу република и покрајина и члана Одбора Већа република и покрајина за економске односе с иностранством и обавезује га да делује у складу с усвојеним Полазним основама.

Да ли Веће прихвата овај закључак? /Да/

Прелазимо на *деветнаесту* тачку дневног реда:

Извештај о спровођењу Закона о основама друштвеног система информисања и о информационом систему Федерације, с закључцима Савезног извршног већа у вези с припремом Закона о начину обављања заједничких послова и задатака друштвеног система информисања и информационог система Федерације

Делегатима су достављени: Извештај о спровођењу Закона о основама друштвеног система информисања и о информационом систему Федерације, резиме Извештаја, резиме расправе са XXVII седнице Савета друштвеног система информисања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Закључци Савезног извршног већа у вези с припремом Закона о начину обављања заједничких послова и задатака друштвеног система информисања и информационог система Федерације и извештај Комисије Скупштине СФРЈ за информисање и Одбора за друштвено-политичке односе.

Представници Савезног извршног већа су: Светозар Дурутовић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за информације и Тихомир Илијевски, заменик савезног секретара за информације.

Известиоци радних тела су: Комисије Скупштине СФРЈ за информисање делегат Риза Алџа, а Одбора за друштвено-политичке односе делегат Божићар Жан.

Отварам јединствени претрес о Извештају и Закључцима.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, поводом Извештаја о спровођењу Закона о основама друштвеног система информисања и о информационом систему Федерације, а полазећи од става Комисије Скупштине СФРЈ за информисање и Одбора за друштвено-политичке односе, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће сматра да Савезно извршно веће, у оквиру својих права и дужности, сноси одговорност за неизвршавање утврђене политике у области друштвеног система информисања и информационог система Федерације и за нереализовање закључака овог Већа који су обавезујући у погледу ефикаснијег спровођења основног закона;

2/ Веће обавезује Савезно извршно веће да утврди програм и конкретне мере и одреди носитеље задатака и рокове у њиховом спровођењу, ради ефикасније изградње, функционисања и даљег развоја заједничких основа друштвеног система информисања и изградње и ефикасности функционисања јединственог информационог система Федерације у оквиру надлежности Федерације, односно ради доследног и бржег спровођења Закона о основама друштвеног система информисања и о информационом систему Федерације.

У вези с тим, Савезно веће налаже Савезном извршном већу: а/ да у оквиру својих надлежности одреди орган који ће обављати ове послове, и б/ да се убрзају припреме и да се до 1. јануара 1987. године донесе програм развоја друштвеног система информисања и информационог система Федерације;

3. Веће указује и на потребу да Савет друштвеног система информисања СФРЈ, својом акти-

вношћу интензивира рад на изради: програма остваривања заједничких основа друштвеног система информисања; конкретних пројеката у погледу укупне организације друштвеног система информисања у земљи и изградњу јединственог информационог система Федерације; усклађеног развоја међусобно повезаних информационог система; обезбеђивања јединствене техничко-технолошке основе система с оријентацијом на домаћу производњу опреме и кадровске оспособљености ради ефикаснијег функционисања друштвеног система информисања и информационог система Федерације, и

4. Веће, такође, указује на потребу већег ангажовања субјективног фактора на свим нивоима друштвеног организовања, почевши од основне организације удруженог рада, преко других основних самоуправних организација, месних заједница, затим општина, република и покрајина до Федерације, ради стварања оптималних услова за изградњу, ефикасно и рационално функционисање и развој интегралног друштвеног система информисања и информационог система Федерације у служби правовеременог, свестраног и истинитог информисања радних људи и грађана и њихових делегација и делегата о свим питањима од интереса за живот, рад и самоуправљање.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Поводом закључака Савезног извршног већа у вези с припремом Закона о начину обављања заједничких послова и задатака друштвеног система информисања и информационог система Федерације, предлажем да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће прихвата закључке Савезног извршног већа у вези с припремом Закона о начину обављања заједничких послова и задатака друштвеног система информисања и информационог система Федерације, донете на 530. седници Савезног извршног већа, одржаној 3. априла 1986. године, и

2. Веће обавезује Савезно извршно веће да у најкраћем могућем року припреми измене и допуне одговарајућих законских предлога, којима ће се уредити начин обављања заједничких послова и задатака друштвеног система информиса-

ња и информационог система Федерације и да их упути у скупштинску процедуру на разматрање, како би могли бити усвојени најкасније до 1. VII 1987. године.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *gbagesetu* тачку дневног реда:

Извештај о извршењу Програма статистичких истраживања од интереса за целу земљу за 1985. годину, с резимеом

Делегатима су достављени: Извештај о извршењу Програма статистичких истраживања од интереса за целу земљу у 1985. години, с резимеом, писмо Савезног извршног већа и извештаји Одбора за друштвено-економске односе и Комисије Скупштине СФРЈ за информисање.

Представник Савезног извршног већа је др Драгутин Групковић, директор Савезног завода за статистику.

Известилац Одбора за друштвено-економске односе је делегат Нешет Жуби, а Комисије Скупштине СФРЈ за информисање, делегат Јован Кандић.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч?

Има реч делегат Јусуф Кељменди.

ЈУСУФ КЕЉМЕНДИ /САП Косово/:

Другарице председнице, другарице и други ви делегати, у Скупштини сам пре две године тражио неке податке које нисам добио из одговора који је био сведен на финансијски показатељ, односно на цену тога посла.

Међутим, ако је реч о програму дугорочних статистичких истраживања у овој земљи, молим да се у тај програм уклопи и истраживање миграционих процеса у земљи и то на основу свих аспеката /социјалних, националних и свих других аспеката/, да би ова Скупштина коначно имала увид у те процесе.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље жели реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за друштвено-економске односе

и Комисије Скупштине СФРЈ за информисање, да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће прихвата Извештај о извршењу Програма статистичких истраживања од интереса за целу земљу у 1985. години, с констатацијама и закључцима Савезног извршног већа;

2. Подржавајући напоре свих носилаца извршења Програма статистичких истраживања од интереса за целу земљу да се ова истраживања још више ускладе с потребама правовременог обезбеђивања поузданих података и информација за праћење остваривања Дугорочног програма економске стабилизације и планова друштвено-економског развоја, Веће истиче да је неопходно улагати даље напоре на унапређивању и усавршавању јединствених методологија, на рационализацији организације и осавремењивању начина прикупљања, обраде и исказивања података и информација и учинити их што доступнијим радним људима и грађанима и њиховим делегацијама и делегатима;

3. Веће посебно наглашава потребу координиране активности свих носилаца извршења статистичких истраживања и корисника на реализацији послова и задатака од заједничког интереса за све субјекте друштвеног система информисања и информационог система Федерације и на изради методологије рада и методологије доношења одлука ради ефикаснијег извршавања ових послова.

При том је од битног значаја даље развијање сарадње носилаца статистичких истраживања и корисника података и информација у свим фазама припремања и извршавања програма статистичких истраживања од интереса за целу земљу, како би се обезбедила њихова потпунија усклађеност и функционалност, отклонило дуплирање и обезбедила још већа ажурност у прикупљању и обради података и информација;

4. Веће указује на потребу да Савезно извршно веће повремено обавештава Скупштину СФРЈ о току остваривања програма статистичких истраживања, не чекајући разматрање годишњих извештаја, како би се отклонило кашњење или неизвршење неких статистичких истраживања, а и ради прикупљања, обраде и исказивања нових података и информација за које се укаже потреба у пракси.

5. Веће обавезује Савезни завод за статистику да, истовремено када и Савезном извршном

већу, достави и Скупштини СФРЈ анализу узрока неизвршавања и кашњења појединих делова статистичких истраживања од интереса за целу земљу, стању и проблемима организације, кадрове и техничке оспособљености статистичке службе, с предлозима за унапређење њене организације рада, финансијским средствима за извршење статистичких истраживања од интереса за целу земљу, како и предлоге за рационализацију и брже осавремењивање статистичких истраживања од интереса за целу земљу.

Питање које је покренуо делегат Јусуф Кељменди, требало би прихватити и указати друговима из Савезног завода за статистику да, када предложи програм статистичких истраживања за наредну, 1987. годину, ово питање уврсте у програм статистичких истраживања.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *gbageset prvu* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног завода за статистику у 1985. години

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног завода за статистику у 1985. години, с резимеом, Оцене и ставови Савезног извршног већа и извештаји Одбора за друштвено-економске односе и Комисије Скупштине СФРЈ за информисање.

Представник Савезног завода за статистику је др Драгутин Групковић, директор Савезног завода за статистику.

Известилац Одбора за друштвено-економске односе је делегат Нешет Жуби, а Комисије Скупштине СФРЈ за информисање делегат Јован Кандић.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и полазећи од става Одбора за друштвено-економске односе и Комисије Скупштине СФРЈ за информисање предлажем да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног завода за статистику у 1985. години с оценама и ставовима Савезног извршног већа, и

2/ Веће истиче да је неопходно да Савезни завод за статистику, у оквиру својих надлежности, у сарадњи с другим информационим службама, интензивира активност на извршавање обавеза које произлазе из Закона о основама друштвеног система информисања и о информационом систему Федерације, посебно у погледу доношења закона о изменама и допунама Закона о статистичким истраживањима од интереса за целу земљу, који је с веома великим закашњењем упућен у скупштинску процедуру, припремање и доношење Закона о начину обављања заједничких послова и задатака друштвеног система информисања и информационог система Федерације, израде јединствених методологија, стандарда, евиденција, регистара и каталога података.

Посебну пажњу Завод треба да посвети остваривању сарадње са свим носиоцима статистичких истраживања и корисницима података који се добијају путем истраживања у припремању и извршавању програма статистичких истраживања од интереса за целу земљу ради веће рационализације и њиховог прилагођавања потребама удруженог рада, делегатским скупштинама и свим самоуправним и друштвено-политичким структурама.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *gbageset drugu* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног суда у 1985. години

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног суда у 1985. години; Подаци и запажања у вези са стањем и кретањем одређених негативних друштвених односа и појава и о активностима правосудних и других органа на њиховом спречавању и сузбијању и извештај Одбора за правосуђе.

Представник Савезног суда је Стојан Ђурановић, председник суда.

Известилац Одбора за правосуђе је делегат др Миодраг Трифуновић.

Уводно излагање поводом Извештаја даће Стојан Ђурановић, председник Савезног суда.

ЗАРИЈА МАРТИНОВИЋ /СР Србија/:

Другарице председнице, другарице и други-ви делегати, предлажем да се не подносе уводна излагања из простог разлога и досадашњег искуства, /а тиме ни на крај памети ми није да унапред предвиђам/ што она углавном садрже све оно што је у Извештају дато. Нема ничег новог што би делегате повукло да промене свој став и мишљење у односу на материјале који су дати. Зато предлажем да се уводна излагања не подносе, јер смо материјале већ добили, осим ако има нечег новог чега у Извештају нема, онда можемо да саслушамо уводне напомене.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Чули сте предлог делегата Зарије Мартино-вића, а ја обавештавам Веће да је реч о кратком уводном излагању.

Да ли ћемо саслушати уводно излагање? То је само кратко уводно излагање поводом Извештаја?

Има реч друг Стојан Ђурановић, председ-ник Савезног суда.

СТОЈАН ЂУРАНОВИЋ, председник Савезног су-да:

Другарице председнице Вијећа, другарице и други-ви делегати, прво Савезни суд подноси Савезном вијећу Скупштине СФРЈ извјештај о свом раду, али исто тако, у смислу члана 285. ста-ва 1. тачке 12. Устава СФРЈ и извјештај о примје-њивању савезних закона и о општим проблемима правосуђа. С обзиром на то, Извјештај о раду Са-везног суда у 1985. години, поред приказа ста-ња, обима посла, активности суда и резултата ко-је је постигао у извршавању својих задатака, сад-ржи и осврт о стању у погледу остваривања за-конитости, примјењивања савезних закона, ажур-ности и ефикасности редовних судова, као и о другим општим проблемима правосуђа.

У оквиру сарадње с републичким и покра-јинским врховним судовима и Врховним војним судом која је плодна и конструктивна, Савезни суд је Скупштини СФРЈ доставио, или ће то учи-нити до краја године, информације о: казненој политици судова; проблемима принудног порав-нања и стечаја; стању у погледу евиденције непо-кретности у друштвеној својини; промјету непо-кретности и ништавим уговорима у том промјету с посебном обрадом стања на Косову, и информа-цију о предметима у којима судски поступак траје преко пет година. С обзиром на то да ће у поједи-ним од ових информација бити детаљно обрађен шири круг проблема с предлозима мјера, та пита-ња нијесу третирана у овом Извјештају.

Друго, задаци који произилазе из оквира законске надлежности Савезног суда, као и они предвиђени програмом рада, углавном су изврше-ни. То се закључује и из Извјештаја када је ријеч о обиму посла, ажурности и експедитивности, ста-рању о јединственој примјени савезних закона, праћењу судске праксе, праћењу друштвених од-носа и појава, активности Заједничке седнице, са-радње са судовима и другим органима, разрјеша-вању спорних питања и успостављању одговара-јућег судског тумачења и правилне примјене за-кона и др. Ми сматрамо да је Савезни суд и у 1985. години радио у складу с овлашћењима и правима које има по закону и Уставу, те да је на задовољавајући начин, уз одређене проблеме, остваривао своју функцију.

Треће, у оквиру расположивог времена, скренуо бих вам пажњу на неколико питања важ-них за остваривања судске функције уопште.

а/ Обим посла у редовним судовима у ста-лном је порасту. У 1985. години прилив предмета је повећан за даљих 4%. У 1984. години примље-но је укупно 5980000 нових предмета, а у 1985. години 6200000 предмета. Од овог броја, у пре-ко 1200000 предмета ради се о судским предме-тима у првостепеном и другостепеном поступку, а преко 1000000 предмета извршења су судских одлука. Остали се односе на разне ванпарничне предмете и друга обраћања грађана судовима.

Број ријешених предмета повећава се сваке године, али се прилив нових предмета не може

обуздати, тако да се повећава и број неријешених предмета. Око 1300000—1400000 предмета остане на крају године неријешено и рјешава се у наредној години.

И поред значајних побољшања, судски поступак и даље дуго траје. У оквиру веома демократских одредби прописаних у свим судским поступцима, на трајање поступка утичу субјективне слабости у раду судова, али и бројне објективне сметње. Није мјесто да се то шире анализира, али треба истаћи да рад судова и трајање поступка, умногоме зависи од низа спољних фактора те организованости и ефикасности других органа. Несрећеност различитих евиденција /имовина и др./, неспособност других органа да пруже помоћ суду, одуговлачења у давању одговора на захтјеве суда, однос према извршавању законских обавеза и др, битно утичу на ток и трајање поступка. Говоримо о укупној неефикасности у друштву, а тражимо да суд, у таквим условима, буде ефикасан. Поставља се конкретан захтјев да судови, енергичнијим отклањањем унутрашњих слабости, којих несумњиво има и које нијесу мале, допринесу убрзању поступка уз очување квалитета рада, али такође да се и други тако понашају и да се уложи више напора и средстава за стварање услова и оспособљавање судова за успјешно остваривање функције.

У Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији има укупно 460 редовних судова /општински — основни, окружни — виши, покрајински и републички, те Савезни суд/. У свим тим судовима ради укупно 21000 радника /помоћно административно-техничко и стручно особље, судије и предсједници судова/. Рекли смо да годишњи прилив предмета износи преко 6200000 предмета. Видите и сами какав је то однос. Од наведеног броја запослених, систематизовано је 5400 судијских мјеста /од тога су 37% жене/, од којих је редовно непопуњено, тј. на предвиђена мјеста није бирано, око 400—450 или 6—8% лица. Такође, систематизовано је 990 и стручно сарадничка мјеста и 1500 мјеста за приправнике, од чега је редовно непопуњено 650 или 27% мјеста углавном због лошег третмана у погледу личних доходака. Један стручни сарадник

долази на пет судија, односно један приправник на скоро четири судије.

Број потребних мјеста цијени се на основу старих критеријума, а не уважава се садашња сложеност рада и компликованост односа које треба разријешити. Чињеница је да никада није било теже квалитетно судити, него што је то данас. Судијска и стручна сарадничка и приправничка мјеста, нијесу администрација. Потребан број ових мјеста треба реално процијенити, у складу с повећаним обимом и све сложенијим пословима, те, без обзира на тешкоће у финансирању, искључити рестриктивни приступ томе. Било би вишеструко корисно када би у односу на свако судијско мјесто имали макар једног стручног сарадника или приправника, што је иначе минимум за многе земље у свијету. Тако би се завршавало више предмета, поступак би био краћи а рад квалитетнији, оспособљавао би се подмладак за рад у судовима а запослио би се и велики број дипломираних правника. Према врло строгим и реалним мјерилима, било би потребно отворити око 3000 таквих мјеста, а то би значило упошљавање великог броја младих правника. Да будемо прагматични, зар то није боље, него имати 1400000 незавршених предмета?

Без обзира на то што се многе препоруке и закључци не извршавају, сматрамо да би то требало, као став, истаћи у закључцима вијећа и борити се да се то реализује.

б/ Остваривање уставности и законитости, један је од основних задатака судова. О томе је било доста ријечи у Извјештају, као и о резултатима и могућностима обезбјеђивања јединствене примјене савезних закона.

Не постоје у судовима разлике у погледу значаја и потребе јачања законитости и јединствене примјене савезних закона. Постоји различит степен остваривања тог захтјева, који је често проузрокован и различитим могућностима да се то постигне. Наш претјерани нормативизам с једне, те инфлација прописа с тим у вези с друге стране, битно утичу на то.

На дан 1. I 1986. године, било је на снази 338 савезних и 2293 републичких и покрајинских закона, што је, укупно 2631 закон. Поред ових

ту су још и 1770 савезних прописа и општих аката /уредбе, упутства, друштвени договори и др./, те 5408 републичких и покрајинских, што износи 7178 аката и прописа. Свега је дакле било на снази 9809 закона и других прописа и аката, не рачунајући огромну општинску регулативу, акте у удруженом раду и аутономно право уопште.

Само у 1985. години, донесено је 98 савезних закона и 858 других прописа и општих аката.

С друге стране, стално се истиче потреба рационализације у правном поретку и систему права, у нормирању и прописивању, у измјенама и допунама и свакодневној пракси у регулисању оног што је усвојено на други начин. Без обзира на ставове и резолуције, нема у томе довољно резултата.

Очигледно је међутим, да се законитост тешко може учвршћивати на таквим основима. Понашања милиона људи, а не само рад државних и других органа, опредељују остваривање законитости и поштовање закона. Међутим, ако људи полазе од претпоставке да су промјене тако брзе, да оно што је важило данас неће важити и сутра, онда их они неће ни поштовати. Норма као таква није прихваћена, нити је заживјела, нити је утемељена, у њиховој свијести и схватању, а нема ни моралних обавеза и односа према њој. Не пледирамо за тим да се стање конзервира. Промјена мора бити, али се на законодавном плану не могу вршити од ока, волунтаристички, зависно од дневне политике и динамике промјена које, неријетко, измичу научно фундираном усмјеравању развитака и оријентацији својственој социјализму.

Стога, процјењујући и у овим оквирима стање и могућност остваривања законитости, од свих, па и од судова, треба поново истаћи захтјев за рационализацију правног система, за сузбијање нормативизма и претјеране законодавне регулативе.

ц/ У последње вријеме, на неким скуповима у јавности, чују се одређене критике на рад судова. Оне се темеље неријетко на појединим случајевима, који су често изван контекста укупног стања у правосудју.

Судови нијесу ван система. Они су органи државне власти. Постоје слабости које треба кри-

тиковати и отклањати утичући на то кроз општу, друштвено верификовану оцјену њиховог рада. Међутим, паушална и импровизирана критика изведена на основу неких појединачних случајева, која се затим уопштава и преноси на укупно стање, није прихватљива. Свих 5000 судија не могу једнако добро судити. Намјерне грешке, незаконитост и пристрасност не руше само углед правосуђа и правну сигурност, већ повјерење у систем, и углед система уопште. Ако тога има, онда то морамо енергично сузбијати. Постоје међутим, грешке, слабе процјене и заблуде, које се јављају у свим системима судства од постанка система до данас. Оне су иманентне процесу оцјене и закључивања о карактеру одређеног односа. Ни с тиме се не смијемо мирити, али требало би имати повјерење у то да ће се неправилности исправљати у законски прописаном поступку од стране виших судова. У противном, не би било разлога да они постоје као чиниоци јединственог процеса који води до коначне одлуке.

Када је ријеч о том повјерењу, онда ћу вам навести податак који у позитивном смислу може да коригује многа мишљења о суду и обезбјеђивању законитости уопште.

На одлуке првостепених судова у кривичном и грађанском поступку, на привредне преступе и привредне спорове, укупно узевши, улажу се жалбе у око 36% случајева. То значи да су странке у 64% случајева задовољне том првом одлуком суда, чиме се поступак и завршава. Ријеч је о међусобно супростављеним странкама па овај проценат, тим прије, доказује висок степен уважавања те прве одлуке. То истовремено значи да повјерење у суд, у законитост поступака и правилну примјену закона постоји, те да се ауторитет судске одлуке одржава више него што се мисли.

У другостепеном поступку од свих ових одлука нападнутих жалбом укине се и врати на поновно суђење око 25% одлука. Укупни подаци показују да, у око 88% случајева, првостепена пресуда остаје онаква како је првобитно изречена, што без сумње упућује на закључак о квалитетној судској интервенцији. Према грубом упоређењу, то је боље него у многим другим земљама.

Четврто, укупни криминалитет по обиму, према броју осуђених лица, није у порасту. Број

осуђених лица, а то је основни показатељ обима криминалитета, у 1985. години износио је 88% у односу на индекс 100 из 1975. године. Поређења која се праве на основу броја пријава /органи унутрашњих послова/ и броја оптужених /јавна тужилаштва/, само су индикатори али не и поуздани основ за процјену обима ове појаве.

До заустављања пораста криминалитета према броју осуђених, дошло је у 1985. години и то, и код привредног криминалитета и код привредних преступа. Међутим, ова кривична дјела и даље се јављају у великом броју и у тешким облицима. Стога је активност на отклањању узрока ових појава, али и на енергичном прогону и адекватним казним мјерама, и даље приоритетан задатак судства, других органа и друштвених фактора.

Пето, основну претпоставку правилном и законитом остваривању судске функције, представља независност судова у одлучивању и њихова самосталност у раду. Такав положај суда обезбјеђују уставне одредбе, а то је истовремено и основни политички став и идејно опредјељење у нашем друштву.

Као директно одступање од таквог друштвеног опредјељења и покушаја приватизације, злоупотребе и кршења закона, јавља се свака интервенција и притисак да се од тога одступи, да се не суди на основу закона, да се закон не примјени, односно да се примјени мимо воље суда и ради „заштите“ локалног или било којег другог интереса који је ван закона.

Макар у којем се обиму јављали и без обзира шта им је основ, ти покушаји су опасни по сигурност правног система и по увјерење свих у могућност остваривања права и заштите оправданих интереса. Опасни су такође и они својеврсни притисци појединаца или група којима се жели створити утисак о несамосталности и директној зависности суда од дневне политике, што није истина.

Судови, као део овог друштва, врше судску функцију на основу Устава и закона. Само суд може одлучивати о стварима из своје надлежности и то само својом процјеном и на основу доказа изведених у поступку. Одлука суда може се мијењати само одлуком вишег суда. Тих правила и

таквог начина поступања морају се придржавати и судови и сви остали фактори у друштву.

Требало би посебно констатовати да на остваривање уставне улоге судова битно утиче њихов положај, друштвени третман и услови рада. То може да се одражава и на њихову самосталност и независност. Начин финансирања сведен је у локалне оквире. На истој основи базиран је и поступак избора за све основне судове. Институт реизбора, какав је сада, насупрот потреби сталности и сигурности судијског позива, није примјерен карактеру функције. Ту су свакако неопходне промјене.

Залажемо се да се у оквиру утврђивања јединствених основа правосуђа какав је и закључак овог вијећа из јуна 1985. године, учине даљи кораци у овом смијеру. Тиме би се утицало на побољшање положаја судова /који је и даље незадовољавајући/, почев од основног па до Савезног суда.

Шесто, истакнуто је само неколико основних констатација и оцјена о раду Савезног суда и о проблемима вршења судске функције уопште. Остало је садржано у Извјештају и другим информацијама које су вам достављене.

Још бих дао само једну напомену. Поводом треће тачке дневног реда било је ријечи о томе да је буџетска инспекција констатовала неке неправилности у финансијском пословању савезних органа. То је наведено и у извјештају Одбора за буџет Федерације у коме се каже да је тих „неправилности“ и незаконитости било и у раду „судова“. Налазом буџетске инспекције нијесу утврђене било какве неправилности у финансијском пословању Савезног суда. Према томе неопходно је да се то исправи.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко тражи реч?

Има реч делегат Љупчо Пивков.

ЉУПЧО ПИВКОВ /СР Македонија/:

Другарки и другари делегати, јас својата дискусија ќе ја насочам на делот на Извештајот

каде се говори за стопанскиот криминалитет во земјата.

Во тој контекст јас ќе парафризирам една криватица која што произлезе од Конгресот на СКЈ каде се вели: „Она што е добро за Југославија, добро е за секој наш човек“. Ако тоа „она“ се 87%, се обвинети за политичка деликвенција, а 97,3% се прогласени за виновни и правосилно се осудени, тоа е задоволително и добро за Југославија за секој човек.

Меѓутоа, ако тоа „она“ 83241 лице /0,34% повеќе од претходната година/ се пријавени за сторители на стопански криминал, а обвинети се 44177 /53%/ полнолетни лица /13,8% повеќе од минатата година/, а правосилно се осудени 34898 полнолетни лица /12,1% од претходната година/, а на казна затвор се осудени само 8174 лица /23,4%/ тоа е незадоволително и е лошо за Југославија и за секој наш човек.

Евидентни се разликите во примена на пооделни кривични санкции за стопанскиот криминалитет во поедини републики и покраини. Зошто е тоа така, кај правосудните органи и кај редовните судови да немаат ист аршин за целата земја за лица кои направиле кривични дела против стопанството, општествениот имот и службената должност.

Во Извештајот за работата на Сојузниот суд во 1985. година стои дека едно од главните активности на Сојузниот суд била насочена поред другото и јакнење на одговорноста и законитоста со доследна примена на сојузните закони во смисол функционирање на стопанството и спроведување на мерките за економска стабилизација и против општествениот имот.

Остварувањето на уставноста и законитоста во некои области на општествените односи оправдано се оценети како незадоволителни.

Неправилности и незаконитости во однесувањето и работењето посебно се видливи и изразени во: обрачуот на приходите и расходите, пописите на општествените средства, основните средства и нивната вредност, издвојување на меници без покрите, во областа на проширената репродукција, банкарско-кредитниот систем, потоа следуваат приватизација на општествени средства, неподмирување на обврските према оп-

штествената заедница, непочитување на прописите во однос на увозот и извозот на стоки, а нарочито во однос на непочитување на прописите на цени и прописите за функционирање на единствениот југословенски пазар, загрозување и нападите на општествената сопственост итн.

Од се ова, во првата половина на минатата година, како што се констатира во Извештајот на Сојузниот суд, врховните судови на републиките и покраините и Врховниот воен суд, стопанскиот криминалитет е и понатаму во пораст, како по вредност така и по бројот на случаите. Ја се извињавам другу Ѓурановиќ, он је рекао да је стопански криминал у опадању, меѓутим по подацима у Извештају то не пише тако.

Позагрижувачки е фактот што е се поголем бројот на лицата што не ги почитуваат и ги кршат правните норми, но кои остануваат неоткриени, против кои не се води постапка и не се применуваат никакви мерки ниту санкции за непочитување на законитоста.

И поред сите усилби и очигледни напори на органите на гонење и органите на безбедност да го интензивираат откривањето и пресудувањето, не се доволни да ги сопрат овие негативни тенденции кои на југословенската општествена заедница и нанесуваат големи материјални и морални штети, а кај работните луѓе и граѓаните произрокуваат големо незадоволство.

И со право се истакнува дека би било пожелно да се отклонат причините и условите кои го погодуваат зголемувањето на стопанскиот криминал во нашето социјалистичко самоуправно општество.

Редовните судови и другите правосудни органи се чини како да ги затвараат очите и како да се држат понастрана од акциите што ги преземаат собранијата на поедините републики и покраини во однос на одговорноста /лична и колективна/ во однос на промашените инвестиции така наречени „споменици“ на лица кои се наоѓале на најодговорни функции во време на планирање и градење на тие објекти чии товар денес го носат на плеќи работните луѓе и граѓаните.

Дали во југословенското законодавство, односно судство треба да има „милост“ за оние лица кои на југословенски простор планирале и

изградиле такви инвестициони објекти кои не работат, а сепак не се окарактеризирани како стопански криминалци.

Многупати јавноста со право го поставува прашањето на конфискацијата. Во судската практика конфискацијата го носи името споредна казна. Во областа на стопанскиот криминал кога е посегнато по општествениот имот, од податоците изнесени на 8, 9, 10 и 11 страна се чини ни главните казни не пукаат од строгост. 43% од осудените се осудени условно, 34% со парична казна, а само 23% од „долгопрстите“ се во затвор. Иако законот предвидува повеќе можности, дури ја препорачува санкцијата конфискација на имотот, за повеќе кривични дела посебно во областа на стопанскиот криминал во југословенското судство оваа мерка ретко се применува. Од неофицијални податоци во СР Македонија конфискацијата на имотот е изречена само во 4% од случаите, а само во 2% оваа мерка е извршена. Со право, само од себе, се поставуваат прашањата: Дали судовите се за строгост или не? Зошто постои расчекор меѓу она што е напишано во нашето законодавство и она што го имаме како фактичка состојба?

Се чини дека дилеми не треба да има во однос на строгоста при донесувањето на судските одлуки за оваа област, кога се работи за пљачка и арамилак кои ја поттикнуваат економската основа на земјата, а уште повеќе влијае врз расположението на работните луѓе и граѓаните и пошироко врз безбедносната состојба на земјата.

Конфискацијата во сегашниов момент мора да биде одбрамбена мерка во спречување на натамошното посегнување по она што не е заработено со труд, туку со малверзација. Всушност, има ли нешто поправично од тоа во социјалистичко општество каде што мерилото е трудот, да се одземе она што е „заработено“ со малверзација односно надвор од пишаните закони.

Општествената опасност од стопанскиот криминал во време на економска криза со зголемена инфлација е се поголема. Зошто инфлацијата е ортак на арамилите.

Оној кој посегна по општествениот имот е многу блиску до политичкиот непријател, па от-

таму нема оправдување на тезите дека конфискацијата божем се коси со начелата на правдата и сигурноста во современо организирана општествена заедница. Во услови во кои живееме, казната конфискација на имотот е потребна и оправдана и правична.

Предлагам да Сојузниот суд ја разгледа можноста на измена на некои одредби на Кривичниот закон со најава на остри мерки против средствата незаработени со труд, односно против грабежот и корупцијата.

На удар во прв ред треба да бидат појавите на мито, корупција и разни малверзации во стопанството.

Ако во другите социјалистички општества во Европа се преземаат остри мерки за сопирање на стопанскиот криминал каде за корупција најмала казна е 10 години затвор или за лица кои за тоа ја користиле својата висока функција за такви тешки дела е предвидена и смртна казна со конфискација на имотот на осудените.

Со промена на Кривичниот закон треба да се санкционираат и ситни кражби на општествениот имот, како што се и незаконитото користење на општествени транспортни средства или на некое друго средство на трудот.

Го поддржувам предлогот во Извештајот на Сојузниот суд да преиспитувањето и прецизирањето на постоечките прописи, како и заострувањето на поединичната и колективната одговорност и доследно спроведување на казнената политика ќе бидат примарни и адекватно применети во оваа општествено опасна деликвенција.

Воедно, го одобрувам укажувањето дека би требало да се изотви една комплексна анализа во која би се согледале сите позитивни и негативни искуства на функционирањето на правосудниот систем врз новите уставни основи со посебен осврт како се остваруваат функциите на основните редовни судови, во кои услови и со каква ефикасност и како се одразуваат на уставноста и законитоста.

Таквата анализа би овозможила и би имала единствена цел да се унапреди организацијата, квалитетот и ефикасноста на работењето на судовите и на другите правосудни органи во целата земја.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље жели реч?

Друг Стојан Ђурановић има реч.

СТОЈАН ЂУРАНОВИЋ, председник Савезног суда:

Извешта о раду достављен је Скупштини 20. III 1986. године. Према томе, а како се и из самог Извештаја види, подаци о привредном криминалитету односе се на 1984. годину. Уводном излагању изнесени су подаци за 1985. годину, који су накнадно прибављени. На основу тих података, види се да није повећан број осуђених лица за кривична дјела привредног криминалитета. Стога се и јавља разлика у оцјени у погледу ових кривичних дијела.

Када је ријеч о казеној политици, рекао сам да ћемо доставити анализу о томе, па ће тада, када се то буде овдје разматрало, бити више могућности да се оцјењује казнена политика.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље жели реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за правосуђе, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног суда у 1985. години с мишљењима, предлозима и сутестијама изнетим на седници Одбора за правосуђе и у расправи у Већу.

2/ Веће оцењује да је Савезни суд успешно остварио своје функције утврђене Уставом СФРЈ Законом о Савезном суду и другим савезним законима и значајно допринео јачању законитости у припреми савезних прописа и остваривању судске функције Федерације, и

3/ Веће оцењује потребним да се, у складу с раније донетим закључцима Савезног већа, брже решавају материјални и други проблеми ради обезбеђивања оптималних услова рада Савезног

суда, ради успешног и ефикасног обављања функција ове правосудне институције и остваривања њене улоге утврђене Уставом СФРЈ.

Да ли Веће прихвата предложене закључке? /Да/

Прелазимо на *gbageset трећу* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног јавног тужилаштва за 1985. годину

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног јавног тужилаштва за 1985. годину, Предлог уз Извештај и Извештај Одбора за правосуђе.

Представник Савезног јавног тужилаштва је Милош Бакић, савезни јавни тужилац.

Извештац Одбора за правосуђе је делегат Лазо Тесла.

Уводно излагање даће Милош Бакић, савезни јавни тужилац.

Има реч друг Милош Бакић.

МИЛОШ БАКИЋ, савезни јавни тужилац:

Другарице председнице, слажем се с другом Заријом Мартиновићем и одустајем од подношења уводног излагања.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Одустајете од уводног излагања?

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч?

РАДИВОЈЕ ШЋЕКИЋ /СР Црна Гора/:

Можда би било добро да чујемо уводно излагање.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Мислите да би било добро да чујемо уводно излагање?

МИЛОШ БАКИЋ, *савезни јавни тужилац*:

Заиста немам ништа ново да кажем а мислим да не би требало да већ познато понављам.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Добро, прихватамо ваше мишљење.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Да ли ко тражи реч? /Нико/

Закључујем претрес о Извештају и предлажем, полазећи од става Одбора за правосуђе, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног јавног тужилаштва с мишљењима, оценама и предлозима Одбора за правосуђе;

2/ Веће оцењује да је Савезно јавно тужилаштво, извршавајући своје функције утврђене Уставом, Законом о Савезном јавном тужилаштву и другим савезним законима и прописима, спроводећи политику Скупштине СФРЈ у овој области, испољило задовољавајући степен активности, предузимало мере гоњења починилаца кривичних дела и привредних преступа, улагало правна средства за заштиту законитости и вршило друге послове из своје надлежности, те допринело учвршћивању законитости у социјалистичком друштву;

3/ Савезно веће оцењује да је Савезно јавно тужилаштво дало значајан допринос у борби против политичког криминалитета и да је успешно деловало у овој области. Савезно јавно тужилаштво и јавнотужилачке организације у целини, поред прогона учинилаца дела политичког криминала, требало би да у даљем раду посебну пажњу посвете превентивном деловању у области политичког криминалитета и да интензивира сарадњу с другим субјектима друштвене самозаштите на плану отклањања услова и узрока политичког криминалитета. При том, акцију би посебно требало усмерити на разобличење и борбу против

свих начина и облика непријатељске индоктринације, нарочито младих;

4/ Веће истиче да озбиљно забрињава тенденција даљег пораста привредног криминала која се манифестује већ више година и да, до сада, ни превентивно деловање у оквиру система друштвене самозаштите, нити репресивно деловање надлежних државних органа није дало задовољавајуће резултате. Због тога Савезно јавно тужилаштво и јавнотужилачка организација у целини, требало би да у оквиру система друштвене самозаштите, појачају своје напоре на спречавању и сузбијању привредног криминалитета;

5/ Савезно јавно тужилаштво требало би да се још више ангажује као јавнотужилачка организација у целини, у спровођењу јединствене политике кривичног гоњења, којом се обезбеђује јединствена примена закона, а тиме и уставни принцип равноправности грађана пред законом, и

6/ Веће сматра да би Савезно јавно тужилаштво и јавнотужилачка организација у целини требало да интензивирају своју активност за остваривање функције праћења и проучавања друштвених односа и појава, као и своје улоге, овлашћења и обавеза у области грађанског права и привредних преступа у складу с изменама и допунама Закона о парничном поступку и Закону о облигационим односима.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *gbageset четврту* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног јавног правобранилаштва у 1985. години

Делегатима су достављени Извештај о раду Савезног јавног правобранилаштва за 1985. годину и извештај Одбора за правосуђе.

Представник Савезног јавног правобранилаштва је мр Крсте Чаловски, савезни јавни правобранилац.

Известилац Одбора за правосуђе је делегат Владимир Врбица.

Уводно излагање даће мт Крсте Чаловски, савезни јавни правобранилац.

Има реч друг Крсте Чаловски.

КРСТЕ ЧАЛОВСКИ, *савезни јавни правобранилац*:

Другарке председател, другарки и другари делегати,

Дозволите ми да поводом разматрања Извештаја о раду Савезног јавног правобранилаштва у 1985. години, дам неколико напомена.

Рад Савезног јавног правобранилаштва у 1985. години карактерише повећан обим послова у односу на претходну годину, посвећивање подједнаке пажње извршавању свих својих функција, активност на даљем подизању квалитета заступања пред судовима и арбитражама, уношење новог квалитета у унапређивање и развијање превентивне делатности ради законитог коришћења друштвених средстава од стране савезних органа и на даље развијање аналитичке функције, односно праћење друштвених односа и појава које Савезно јавно правобранилаштво уочава радећи на заштити друштвене имовине.

Осим тога, Савезно јавно правобранилаштво је чинило напоре за развијање и унапређивање сарадње са савезним огранима и савезним организацијама које заступа, као и с републичким и покрајинским јавним правобранилаштвима и Војним правобранилаштвом Југословенске народне армије.

Повећана активност савезног јавног правобранилаштва је резултат, пре свега, повећане пажње посвећене располагању друштвеним средствима од стране Федерације, заоштрене и потпуније контроле над законитостима и рационалностима у трошењу средстава, коју је остварила Скупштина СФРЈ /нарочито Одбор Савезног већа за буџет и Савезно извршно веће/, као и повећани интерес и потребу да организације удруженог рада користе стручну помоћ Савезног јавног правобранилаштва у правним пословима са страним лицима.

Све су то главни разлози због којих је дошло до повећања обима рада Правобранилаштва.

Имајући у виду чињеницу да савезни органи и савезне организације располажу знатним друштвеним средствима и да успостављају имовинско-правне односе с бројним субјектима, настајање спорова у реализацији уговорених послова с другим друштвеним субјектима је неизбежна пратећа појава.

Разрешавање спорних односа Савезно јавно правобранилаштво је тражило првенствено мирним решењем спорова. У свим случајевима то није било могуће, нити је реално могуће очекивати да ће се тако нешто постићи у свим ситуацијама.

Зато се Правобранилаштво озбиљно припремало за вођење спорова пред судовима и посвећивало је посебну пажњу обезбеђивању документације и доказа, као и изради квалитетних поднесака. Једном речју, реч је о подизању квалитета обављања заступничких послова.

Превентивна делатност је друга, не мање значајна функција Правобранилаштва. У том процесу, давање правних мишљења је свакако најзначајнији облик превентивне активности. Можемо рећи да је обезбеђивање правног мишљења Правобранилаштва за уговоре које закључују савезни органи постало пракса од које се веома ретко или изузетно одступа.

Када Савезно веће буде усвојило измене и допуне Закона о правима и дужностима савезних органа и организација у погледу средстава друштвене својине која они користе, и да ће та одступања бити, надамо се, елиминисана.

У пракси Правобранилаштва су примењивани и други облици превентивног деловања као што су учешће радника Правобранилаштва у изради сложенијих уговора које су савезни органи закључивали с трећим лицима, израда типских уговора за поједине савезне органе, упућивање писмених опомена дужницима у којима се указивало на нецелисходно вођење поступка, одржавање састанака у вези с одређеним питањима с правним службама савезних органа, узимање заједничких ставова са Службом друштвеног књиговодства и инспекцијама о појединим правним питањима, а затим јединствено поступање у датим правним ситуацијама, редовно праћење судске праксе и обавештавање савез-

них органа о ставовима у вези с одређеним питањима која су од значаја за правну заштиту имовинских интереса Федерације и друго.

Активност Савезног јавног правобранилаштва у пружању правне помоћи организацијама удруженог рада у спољнотрговинском промету је све богатија и разноврснија. Такву тенденцију бележимо и у 1986. години. Захтеви за помоћ се траже у свим фазама, од припремања преговора и израде нацрта уговора па све до вођења спорова пред арбитражама и извршавања арбитражних одлука.

У вези с упозорењем /које је Одбор за правосуђе Савезног већа дао у свом извештају/, да пружање правне помоћи организацијама удруженог рада /што је законска могућност/ не сме да штети ефикасном обављању функције, послова и задатака, који су обавеза Савезног јавног правобранилаштва конституисана законом, желим да кажем да је то и наша преокупација. Наша стална брига је да се пружи што квалитетнија помоћ удруженом раду, али да то ни у ком случају не утиче на благовремено и квалитетно извршавање наших обавеза у заштити имовинских обавеза Федерације.

На крају, желим да истакнем да је редовна сарадња са савезним органима и савезним организацијама које Правобранилаштво заступа, свакодневна пракса. Та се сарадња у последње време нарочито побољшава у случају Савезне дирекције за робне резерве, јер, како смо на то и раније упозоравали, било је тешкоћа и празнина које су имале негативног одраза на исход судских спорова велике вредности.

Сарадња с републичким, покрајинским и војним правобранилаштвима Југословенске народне армије и јавним правобранилаштвима ужих друштвено-политичких заједница, све је садржајнија. За Савезно јавно правобранилаштво ова сарадња, а посебно замењивање у заступању пред судовима у унутрашњости земље, од велике је користи, како у односу на то да се очува квалитет заступања, тако и у погледу уштеде средстава, што заступање чини рационалнијим.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Захваљујем другу Крсти Чаловском.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес; полазећи од става Одбора за правосуђе предлажем да Веће донесе следеће закључке.

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног јавног правобранилаштва за 1985. годину, са сутестијама, мишљењима и предлозима датим у извештају Одбора за правосуђе;

2/ Веће оцењује да је Савезно јавно правобранилаштво у извештајном периоду успешно остваривало своје функције, послове и задатке из своје надлежности. Рад Савезног јавног правобранилаштва био је стручан, интензиван и ефикасан;

Заступајући Федерацију, Савезно јавно правобранилаштво предузимало је законом одређене мере и правна средства пред редовним и самоуправним судовима и другим органима у земљи и иностранству, ради заштите имовинских права и интереса Федерације /њених органа и организација/, што је допринело остваривању законитости у погледу располагања, коришћења и управљања друштвеним средствима.

Савезно јавно правобранилаштво допринело је својом превентивном активношћу, ефикаснијој заштити друштвене својине у целини, остваривало је успешно сарадњу са савезним органима и организацијама које заступа, као и с организацијама удруженог рада које послују с иностранством и с другим правобранилаштвима из целе земље;

3/ Веће истиче да је приликом закључивања уговора наших организација удруженог рада с иностраним партнерима /нарочито када су у питању уговори веће вредности/, неопходно да самоуправни органи претходно расправе сва питања и последице које могу настати закључивањем и извршавањем таквих уговора, као и да инсистирају да уговори буду закључени у складу

с опредељењима самоуправних органа и с максималном пажњом и стручношћу, ради обезбеђивања интереса организација удруженог рада и друштвене својине у целини, као и да инсистирају да уговори буду извршени у складу с правима и обавезама утврђеним уговором;

4. Веће истиче да Савезно јавно правобранилаштво треба благовремено да упозори савезне органе и савезне организације на све пропусте у њиховом раду који ометају Савезно јавно правобранилаштво да поступа у конкретним случајевима. Савезни органи управе и савезне организације су дужне да у свим случајевима нестручног и неодговорног рада на које укаже Савезно јавно правобранилаштво приликом поступања у конкретним случајевима, одмах предузму одговарајуће мере у циљу отклањања ових недостатака, као и да предузму одговарајуће мере против лица која се тако понашају;

5. Веће истиче да је неопходно обезбедити све услове да Савезно јавно правобранилаштво оствари још интензивнију сарадњу с одговарајућим органима у иностранству, нарочито с Међународном арбитражом у Паризу, ради ефикаснијег превентивног деловања Савезног јавног правобранилаштва на међународном плану и на заштити имовинских интереса Федерације и друштвене својине у целини, и

6. Веће задужује Савезно извршно веће да размотри питања и проблеме на које је указано у Извештају Савезног јавног правобранилаштва, да предузме одговарајуће мере ради њиховог отклањања и да о предузетим мерама и постигнутим резултатима информише Скупштину СФРЈ најкасније до краја 1986. године.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *gbageset пету* тачку дневног реда:

Извештај о остваривању друштвене заштите самоуправних права радних људи и друштвене својине у функцији савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања у 1985. години

Делегатима су достављени: Извештај о остваривању друштвене заштите самоуправних права радних људи и друштвене својине у функцији

савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања у 1985. години и извештаји Одбора за друштвено-политичке односе, Одбора за правосуђе и Одбора за рад, здравље и социјалну политику.

Представник Савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања је друг Ивица Чачић, савезни друштвени правобранилац самоуправљања.

Известиоци радних тела Већа су: Одбора за друштвено-политичке односе делегат Зарија Мартиновић; Одбора за правосуђе делегат Гојмир Комар, а Одбора за рад, здравље и социјалну политику делегат Златко Грабар.

Уводно излагање даће друг Ивица Чачић.

IVICA ČAČIĆ, savezni društveni pravobranilac samoupravljanja:

Другарце председнице, другарце и другови делегати, dozvolite da povodom razmatranja Izveštaja o ostvarivanju posebne zaštite, društvene zaštite samoupravnih prava radnih ljudi i društvene svojine u funkciji saveznog društvenog pravobranioца samoupravljanja u 1985. godini, u vezi s dogovorenim, da se ono što bi imalo karakter izvjesnih dopuna, ili barem objašnjenja u odnosu na Izveštaj, kaže u uvodnom izlaganju.

U Izveštaju su dati podaci u skladu sa sadržajem ovlašćenja saveznog društvenog pravobranioца samoupravljanja. Na taj način pružena je mogućnost za sagledavanje sadržaja aktivnosti, ocjenjivanje obima i stepena angažovanja u vršenju funkcije i efekata društvene zaštite.

Dati su pokazatelji i o inicijativama za ostvarivanje društvene zaštite, a posebno o inicijativama za zakonodavno-pravne i druge normativne aktivnosti tih subjekata.

Istovremeno su, a u tome je i težište Izveštaja, u okviru praćenja društvenih odnosa pruženi podaci o informativno-analitičkim poslovima, konkretnoj aktivnosti i praćenju društvenih odnosa i pojava.

Uz prikaz stanja i saradnje u procesu vršenja funkcije, istaknute su teškoće na planu realizovanja društvene zaštite i opredjeljenja za dalju aktivnost.

Preduzimajući zaštitu širih društvenih interesa putem zakonodavno-pravnih i drugih inicijativa, predloga i sugestija, aktivnost je bila usmjerena u pravcu realizacije političkih opredjeljenja za ostvarenje društvene i ekonomske stabilizacije i jačanje principa odgovornosti. Preduzete su mjere i pavana sredstva a vršena su zakonom i druga utvrđena prava i dužnosti radi potpunije zaštite samoupravnih odnosa.

Samoinicijativnost u preduzimanju mjera i realizovanju funkcije, nešto je značajnije ispoljena nego ranije. No, kao i do sada, predstavnike pojedinaca bile su samo osnov mnogim aktivnostima saveznog društvenog pravobranioca samoupravljanja, ili su podstakle određivanje konkretnijeg predmeta i sadržaja rada u praksi.

Iz podataka i prikaza aktivnosti, zapaža se postojanje pojava nesaglasnosti između ponašanja pojedinih subjekata s društveno-ekonomskim i društveno-političkim postavkama i samoupravnim odnosima, oblasti upravljanja, korišćenja i raspolaganja društvenim sredstvima i u oblasti prava rada.

Izdvađa se podatak da se, kao počinioци nepravilnosti u najvećem broju javljaju radnički savjeti, na šta su ukazala i radna tijela Skupštine SFRJ, odnosno njima odgovarajući organi, savjeti radnih zajednica i zborovi radnika.

Mislim da treba reći da je to rezultat praćenja spoljne zaštite. Naime, društveni pravobranioци samoupravljanja vršili su dužnost ostvarivanja društvene zaštite samoupravnih prava radnih ljudi i na osnovu inicijative radnika u slučajevima kada oni nisu uspjeli ostvariti svoja samoupravna prava kod samoupravnih organa u radnoj organizaciji ili u radnoj zajednici. To su razlozi što se u Izvještaju nužno javlja podatak da se kao najčešći počinioци nepravilnosti javljaju radnički savjeti, savjeti radnih zajednica ili zborovi radnika. No, to nije i ne može biti osnov za negativnu ocjenu rada radničkih savjeta, savjeta radnih zajednica i zborova radnika. Prije svega, to je samo neznatan broj odluka koje oni donose, a kojima radnici nisu zadovoljni te traže konačnu zaštitu samoupravnih prava izvan radne organizacije, odnosno radne zajednice.

Pored toga, iz samog Izvještaja i iz izvještaja koji ću da vam podnesem, (vidljivo je kao i iz iz-

vještaja svih društvenih pravobranilaca samoupravljanja), da u 80% preventivnih akcija društvenih pravobranilaca samoupravljanja, dolazi do ostvarenja zaštite samoupravnih prava radnih ljudi, što je, takođe, potvrda da se, u najvećem obimu, samoupravna prava radnih ljudi u organizacijama udruženog rada i radnim zajednicama ostvaruju u organizacijama udruženog rada na samoupravan način, bez intervencija sa strane, ili da se, pak, ona ostvaruje najjednostavnijim oblikom intervencije koju vrši društveni pravobranilac samoupravljanja — upozorenjem.

U raspravama o Izvještaju u radnim tijelima Skupštine SFRJ, konstatovano je da samoupravna radnička kontrola još uvijek ne ostvaruje tu funkciju, odnosno ne ostvaruje je u smislu ustavnog ustanovljenja i načina kako je ona Zakonom o udruženom radu opredjeljena.

Prije svega, riječ je o tome da su prisutne tehnomenadžerske i druge tehnokratsko-etatiističke tendencije, koje čine čvrstu spregu u organizacijama udruženog rada i radnim zajednicama i nameću samoupravnoj radničkoj kontroli istražnu funkciju. U tom pogledu, potrebno je suprotstavljati se energično takvim tendencijama. Međutim, potrebno je i određene norme dograditi i potpunije odrediti ili, bolje rečeno, odvojiti smisao i sadržaj funkcije samoupravne radničke kontrole kao osnovne samoupravne institucije zaštite samoupravljanja i društvene svojine od stručno-nadzorne službe, inspekcijske funkcije i funkcije istražnih organa koje vrše drugi nadležni organi.

Mislim da imam razloga da naglasim zajedničku aktivnost društvenih pravobranilaca samoupravljanja u procesu sprovođenja zaključaka Skupštine SFRJ koji se odnose na sprečavanje iseljavanja Srba i Crnogoraca pod pritiskom. U tom smislu je aktivnost saveznog pravobranioca samoupravljanja, zajedno s društvenim pravobraniocem samoupravljanja SR Srbije i društvenim pravobraniocem samoupravljanja SAP Kosova u 1985. godini bila znatno obimnija nego ranijih godina. Ta se aktivnost i dalje nastavlja.

Međutim, ne može se zanemariti da ima nepodudarnosti u odnosu na ocjenu pojave samoupravne regulative (koja može biti uzrok iseljavanja Srba i Crnogoraca s Kosova pod pritiskom), izme-

ду saveznog društvenog pravobраниоца самоуправљања, друштвених правобранилаца самоуправљања социјалистичких република и SAP Vojvodine, у односу на ставове друштvenог правобраниоца самоуправљања SAP Kosova.

Povodom ukazivanja delegata prilikom rasprave o izvještaju u radnim tijelima Skupštine SFRJ, da nema cjelovitog izvještaja o ostvarivanju funkcije društvenih правобранилаца самоуправљања Jugoslavije, moram reći da je to rezultat sadašnje normativne situacije i organizovanja institucije društvenih правобранилаца самоуправљања.

Postavljena su dva podvojena principa nadležnosti. Teritorijalna, sa cjelovitom društvenom zaštitom u okviru социјалистичких република и социјалистичких автономних покрајина и personalni, za određene subjekte u Federaciji sa samostalnošću društvenог правобраниоца, koje je i samo izuzetno i koje se samo izuzetno može dogovorom usmjeriti zajedničkim aktivnostima.

Sagledavajući u dosadašnjem radu nedostatke institucija društvenог правобраниоца самоуправљања, prema kojima sadašnji princip organizovanja institucija ne garantuje funkcionalno jedinstvo ostvarivanja društvene zaštite самоуправних права радних ljudi као јединственог система, integriteta društvene svojine i cjeline društvene zajednice, savezni, републички и покрајински друштвени правобраниоци самоуправљања су приступили изradi kritičke analize ostvarivanja funkcije društvenог правобраниоца самоуправљања. Ta analiza će biti dostavljena Skupštini SFRJ i društveno-političkim organizacijama Federacije u novembru 1986. godine. Na osnovu rasprava i prijedloga, očekujemo da će uslijediti pravna dogradnja i dalji razvoj institucije društvenог правобраниоца самоуправљања u pravcu cjelovitije društvene zaštite самоуправних права радних ljudi i društvene svojine i biti omogućeno prezentiranje cjelovitosti ostvarivanja funkcije i potpunije sagledavanje društvenih odnosa i pojava na koje ukazuju друштвени правобраниоци самоуправљања Jugoslavije.

Molim da, nakon kritičke rasprave o podnesenom Izvještaju, prihvatite Izvještaj i date ocene i sugestije za dalji rad institucije saveznог друштvenог правобраниоца самоуправљања.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Захваљујем другу Чачићу.

Отварам претрес о Извештају.

За реч се јавио делегат Зарија Мартиновић.

ЗАРИЈА МАРТИНОВИЋ /CP Србија/:

Поштоване другарице, другови делегати, другарице председнице, жао ми је што се баш јављам да говорим у вези с тачком дневног реда која се односи на Извештај saveznог друштvenог правобраниоца самоуправљања. Моја дискусија није директно везана за Извештај правобраниоца. Морам рећи да тај Извештај највише од свих осталих извештаја ценим и желим да кажем да је савезни друштвени правобранилац самоуправљања и у претходне четири године био најактивнији у процесу реализације закључака Скупштине СФРЈ. То је моја оцена.

Моја дискусија је везана за заштиту друштвене имовине и опростите, можда није срећна комбинација нађена да се у оквиру тог Извештаја, разматра питање заштите друштвене имовине. То би био мој разлог јављања за реч.

Познато ми је такође да ништа није спорно, да ми нису позната друштва ни друштвена уређења која су имуна од криминалаца, пљачке и крађе. Према томе, оно по чему се друштвени системи и уређења разликују јесте и сам однос према тим појединцима. Да их има, има их свугде, питање је какав је курс, каква је политика и став према таквим облицима крађе и криминала.

Морам да кажем да су ми познати системи који рестриктивније штите од лоповлука и крађе, иако је социјалистичком систему најсвојственије да се најенергичније бори против криминала што је и најприродније, јер му је то најближе. Тај је део материје, морам да кажем, био и повод да се јавим за дискусију и чини ми се да ипак наш самоуправни социјализам има далеко већих моралних обавеза и права да се неким стварима енергичније супротстави у односу на друге системе, који за сличне ствари изричу и смртне казне.

Самоуправни социјализам је социјализам који је човека ставио у највеће искушење, јер му је све на дохват руке /друштвена имовина, путни налози, друштвена и природна богатства/, а свестан је да није томе лако одолети јер социјализам не граде свеци, него људи. Отуда и појаве на које желим сада и касније да укажем. Наиме, мање је проблематична законодавна област на којој /углавном када говоримо о криминалу и пљачки/, заснивамо целу своју концепцију. Законима, милицијом, војском и затвором, мислим да нећемо моћи. Не постоје такве силе које би заштитиле један друштвени однос, ако то народ неће да уради. Историја нас је учила да држава никада не може да учини оно што може народ, а да народ може увек оно што може држава, а и више од тога.

Чини ми се да је читава област идејне политичке сфере препуштена држави. То никада није могло да буде, нити ће бити, јер је то питање политичких организација и делегатске скупштине. У уводу у моју расправу, рекао сам да сматрам да смо загазили на идејном, моралном и политичком плану, да смо посрнули и да једноставно, услед недостатака тих поопштрених критеријума, почињемо да се ослањамо на законе.

Лично могу да документујем да ни стоти, а ни хиљадити део илегалног криминала не прети нашем друштву колико прети легални криминал, легална пљачка која заиста прети да разнесе друштво. Украде се 200—300 милиона, али оно што се легално узима, граничи се са можда стотинама милијарди. Ево неколико примера.

Јесмо ли дефинисали појам друштвене имовине и шта она сачињава? Сматрали смо да је актом о национализацији друштвена имовина створена. У пракси, због моралног посртања, друштвена имовина се сматра ничијом, што се може узети у обзир. Значи, мора се читавим системом моралних и законских норми апсолутно заштити друштвена имовина као највећа друштвена вредност, што у овој ситуацији није случај, чак ни на законодавном, а да не кажем, на политичко-моралном плану.

Шта се дешава с нашим друштвеним и природним богатствима? Морам да кажем да ретко где у свету друштвена и природна богат-

ства могу тако немилосрдно да се униште као што ми то чинимо. Сматрамо да све треба посећи, све уништити, све загадити, јер после нас није битно шта остаје. Загадили смо реке, језера, море и шуме.

Према томе, мислим да се друштвена имовина и природна богатства преливају у наше, индивидуалне џепове, свесно. То је све једна генерација урадила.

Навешћу вам стотине сличних примера. Где прође један од друштвених инфраструктура /струја, вода или пут/, расте цена том приватном земљишту и за стотину милиона. То иде у џеп приватника, иако он ништа није уложио, а ми потпуно анемично посматрамо шта се око нас дешава.

Или, наредни пример. Погледајте како се врши процена друштвене имовине у нашем књиговодству и како се она отуђује. Ви ћете после две—три године купити врло јефтино машину из друштвеног сектора, а од приватног је нећете купити ни после петнаест година. Дешава се, напротив, да то што је продато приватном сектору служи још петнаестак година, па онда приватан сектор нама прода исту машину много скупље.

То нас упозорава да смо на моралном плану посрнули, јер сматрамо да је друштвена имовина у питању и да је треба растурило што пре, то боље. То се не може законом, то се не може ни милицијом, ни СУП-ом, али мора се реаговати снажном друштвеном акцијом и моралним кодексом према таквим стварима. Верујем да би сваки делегат овде могао пола сата да прича о томе шта се десило са заузећем друштвене имовине у земљи. Није ми познато да је ко без последица заузео приватно земљиште, али стотине хектара земље друштвеног сектора је заузето и ту нема никаквих проблема /то се може користити/.

Шта то ми радимо? Могу вам чак рећи за читаве области које су национализоване, да су денационализоване. То није само једна штета, већ се све то ставља у промет, уопште се не плаћа порез на промет а то је стотина милијарди направљене друштвене штете. То иде у џеп приватницима, појединцима, а ми посматрамо шта се дешава.

Шта значи затварање ОУР-а република и покрајина, него групно својински однос. Ништа није страно социјализму колико управо затварање било какве врсте политичко-економских и групно својинских односа. Онај ко има, има, онај ко нема каже: „Извините, то је моје!“ Да ли ћете и где чути да у нашој свакодневној терминологији не кажемо моја фабрика, моји радници, моја република, моја покрајина. Значи, култ својатања је до те мере ојачао у нама, да више нема речи „наше“. Више нема „наших“ фабрика, „наших“ радника, „наше“ општине, „наше“ републике. То је све, углавном лично. Према томе, такав култ својатања достиже размере које заиста озбиљно угрожавају наш друштвени, продукциони и самоуправни однос.

Тачка 6. односи се на систем цена. Као економиста, тврдим да нигде у свету нећете наћи систем цена који толико снажно једне подстиче, а друге осакаћује. Тврдим то под пуном одговорношћу. Нећете то ни на Западу наћи. Систем цена који код нас постоји, снажно је средство за долажење до привилегованог положаја и за убирање монопола. То нема никакве везе с неком теоријом цена, већ је то по систему „ко кога пре“.

Мислим да нигде нисмо толико затајили као на питању пореског система. Ништа ту није спорно јер је сама материја потпуно разрађена. Да ли је могуће да држава дугује, а да сви ми имамо и не дугујемо? А имамо, и то подоста. Према томе, пореским системом дестимулисано је стваралаштво и њиме се на врло перфидан начин, прелива друштвена имовина и поштен рад појединих радника нерадницима и та се средства потпуно присвајају.

То је постало снажан фактор дестимулације и моралног декуражирања поштених и вредних стваралаца.

Не може се све законом. Шта то значи ако 6,5 милиона Југословена годину дана болује и прима лични доходак, да би на боловању орао, копао и радио приватно? То је преливање друштвене имовине. Мислим да је ово теже кривично дело од било каквог криминала и од било какве пљачке. Све се то дешава пред нашим очима. Ми дајемо боловања, ми оправдавамо бо-

ловања, и тако све то комплетно толеришемо. Неће ваљда милиција да хапси оне које су на боловању, већ оне који то омогућују, јер се тако то спречава. Шта значи ефективно југословенско радно време од три и по сата, па прима се лични доходак за осам сати? То није ништа друго већ имобилизација друштвеног капитала од стотину хиљада милијарди, који су генерације уложиле у опрему која се не користи. Лични доходак перманентно расте топећи средства друштвене имовине. Сада бих могао такође да објасним како се та средства троше. Снижава се вредност основних средстава, не набављају се нова, а троши се оно што су генерације и генерације зарадиле. То је право отимање друштвене имовине, које је много тежи прекршај него друштвени криминал.

На подручју региона с кога сам, замислите шта значе за годину дана 223 милијарде старих динара. У привреди је то исплаћени лични доходак дат мимо самоуправног споразума. Ако бисмо посматрали стање у привреди, односно у ванпривреди, то је још горе. Ванпривреда захвата колико јој је потребно, а никога и не пита. Она узима колико јој треба фискалним стопама без икаквих проблема. Према томе, на стотине милијарди динара средстава за личне дохотке у целини друштвене репродукције су незарађени, почевши од Федерације, па до радне организације. То је мимо резултата рада, мимо дохотка. Ништа није у већој колизији него то с нашим Програмом Савеза комуниста Југославије.

Шта значи за једну општину ако се у њој јави вишак или мањак који се креће око 18 и 20 милијарди у току године, а онда се ту пребија? Вишак и мањак представљају потенцијалну могућност за крађу, што је последица неуредног вођења друштвене имовине. Тај вишак може да настане ако је трговац био вешт, а може и да нестане тог вишка — да га нема.

Шта значи ако југословенско тржиште не функционише како треба и да смо једина и прва земља у свету с најразбијенијим домаћим тржиштем? То значи да нема теорије вредности и да нема поштеног људског рада. Тиме су, значи, анулиране комплетно цене и све остало. Тако сада настаје оно преливање, па ко шта захвати од тога. Немогуће је друштвену имовину формирати на ра-

збијеном приватном тржишту. То су за мене крупна идејна питања која никада неће моћи законским путем бити решена, ако се друштво моралним нормама и политиком заиста енергичније не супротстави таквим појавама.

Шта значи наша немоћна парола „Имаш кућу — врати стан“, уместо да кажемо: „Имаш кућу — узимамо ти стан, јер ти не припада“? То је последица моралног посртања, комформизма. Значи да за такву паролу још нисмо спремни, и да онда покушавамо да неком судији и неком суду то пребацимо, а у домену је управо делегатске скупштине, Савеза комуниста и политичких организатора да се то не дозволи.

Шта значи то што годинама истичемо присуство социјалних разлика створених мимо резултата рада, које полако прете да постану класне разлике? Ми то посматрамо, а говоримо о неком криминалу.

Лично, на сва ова питања имамо одговор и о том проблему сам дубоко размишљао. Схватио сам да је на идејном и моралном плану дошло до два крупна правца у једном раслојавању.

Чини ми се да се једна група људи /не могу да говорим о њиховом проценту/, дефинитивно определила да више не живи за идеју, већ да живи од идеје и да своја идејна убеђења не плаћа, већ да их наплаћује. Према томе, они теже да од идеје живе и да своје убеђење наплате /„нема ништа више цабе“/.

Друга, можда мања група људи, стоји наспрам ње и још увек жели да живи за идеју и да своја идејна убеђења плати. Ови, по свој прилици, све теже опстају и остају све краћих рукава. По правилу, они доживљавају врло тешке тренутке када покушавају да именом и презименом упере прст на оне које погрешно раде. Нема потребе да наводим десетине примера из наше политичке праксе, који су скупо платили то што су прстом упрли у неке проблеме и људе.

Такође сам свестан чињенице која ме мори, а коју је рекао један књижевник на крају свог радног века: „Целог живота сам правио једну те исту грешку. На вратима где је писало „дугај“, ја сам вукао, а где је писало „вуци“, ја сам гурао“.

По својој прилици, и другови који су решили да се боре за идеју и да своје идеале плате, на крају свог радног века ће доћи до тога да, по свој прилици, није било сврхе да се за то боре.

Сматрам, другарице и другови делегати, другарице председнице, да би ова делегатска скупштина морала да уложи изузетне напоре уз надлежне савезне органе, поред законских норми, да се подржи све оно што се зове морал самоуправног социјалистичког друштва, јер се он битно разликује од западног друштвеног система и да ипак уведемо /не говоримо сада о идејном чистунству/, више позитивног него било који систем који је данас у свету познат. Ако то не урадимо, верујем да се законима нећемо одбранили.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље жели реч?

Има реч делегат Радивоје Шћекић.

РАДИВОЈЕ ШЋЕКИЋ /СР Црна Гора/:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, иако већ дуго радимо, сматрам потребним да поводом свих извештаја које смо прихватили, као и поводом овог о коме тренутно разговарамо /који ћемо свакако прихватити самим тим што проблемски отварамо расправу о кључним питањима нашег друштва/, нешто и ја кажем.

Другови су већ поменули, али рачунам, основно је да се укупном друштвеном ангажовању подиже свијест о чувању и неговању друштвене својине и друштвених интереса, дубокој класној припадности нашем југословенском самоуправном социјалистичком друштву, да се изграђује савјест и одговорност у раду и свакодневном животу. Увјерен сам да је то могуће постићи укупном друштвеном ангажованошћу, почев од родитељског дома, преко школе, организације удруженог рада и укупних друштвених токова. Ако то не буде тако, ми ћемо се и даље суче-

љавати са свим овим што је иначе присутно, а присутне су многе тешке ствари. Тешко је и то што их веома добро и успјешно описујемо а не откривамо узроке зашто је нешто тако како је. Сматрам да би наша научна, социолошка, економска и политичка мисао, морала у том погледу више учинити него што иначе чини. Знате, на сличан начин расправљамо и у Скупштини, Савезу комуниста и Социјалистичком савезу и мислимо да је све то посао неког другог или трећег да заврши оно што бисмо сви скупа требало да учинимо.

Присталица сам, као и ви, разумије се, неопходности конструктивне изградње етичких идеала који проистичу из југословенског самоуправног социјалистичког друштва, а који се темеље на тековинама југословенске социјалистичке револуције и народноослободилачког рата. Ми морамо те вриједности валоризовати и за њих се морамо борити.

Овдје је набројано шта све ко присваја. Знате, неки се другови заборављају па кажу „мој“ народ. Ми смо се с „величанствима“ у народноослободилачком рату и револуцији обрачунавали. Не може народ бити ничији, народ је народ и зна се шта све то значи. Дакле, то су крупне и нису случајне грешке у нашем друштву.

Сматрам да се све нормом и ангажованошћу појединих органа не може завршити. Тешка је чињеница да се и у срединама које нијесу биле карактеристичне по томе, све више парничара јавља, а све више и ми, одговорни људи, на неким мјестима кажемо да, када нешто не можемо да ријешимо, грађанина и радног човјека упутимо на судско рјешавање проблема. Истина је да се, може бити због тешкоћа и потребе за бољим и лакшим живљењем, јавља велика грамзивост појединаца да се докопају материјалних добара, не бирајући никаква средства.

Испричаћу вам један индикативан случај. У крају из којег водим порекло, ухвати шумар једног грађанина да без одобрења сече шуму, па поднесе пријаву судији за прекршаје. Судија позове грађанина и, пошто га је саслушао, а пошто није било ријечи о великој штети, каже му отприлике ово: „Штета је мала, први пут си је направио, а осим тога, угледан си грађанин, па,

пошто си угледан грађанин, нећу те казнити укором, већ новчаном казном“. Њему је грађанин отприлике овако одговорио: „Синко, укора ми наговари што више, само ми паре немој узети“. У свијести тога човјека нешто се преломило, Укор, нешто што је критика његовог морала, части, људског достојанства и поноса, не сматра се нечим великим. Њему је битан новац. То је мали, али врло индикативан примјер.

Рећићу вам још један примјер. Често се с разних говорница, а и с ове тује /и данас смо чули, друг Љупчо Пивков из СР Македоније о томе је говорио/ да су, и јесу сигурно, одговорне поједине политичке структуре за подизање такозваних политичких фабрика. Те и такве структуре не браним јер и када бих хтио, не бих то могао, а не бих хтио ни када бих то могао. Ту би требало знати још једну, врло важњу чињеницу. Ни један програм, макар се он звао „Обровац“ или „Фени“ /а када бисмо сабрали неке тзв. мање програме који су промашени, исто не би били мањи ни од програма „Обровца“ ни од програма „Фени“, ми би то као комунисти и као делегати у Скупштини СФРЈ требало да кажемо/, није одобрен, нити финансиран, без силних потписа стручних и научних људи и разних института који су се хвалили докторатима, магистарским титулама и тако даље. То је истина. Када треба ставити на тапет друштвене и јавне одговорности, онда би то требало учинити целовито, а не само ова или она структура и тако даље. То су исто тако важни елементи када говоримо о заштити социјалистичког самоуправљања и очувању друштвене својине и друштвених интереса.

Дакле, то би била наша актуелна и наша болна тема, и, ако се у читавој земљи, са становишта општих интереса, уз уважавање свих специфичности и конкретних услова и прилика, не буде водила битка за праве друштвене односе /у смислу развијања и јачања социјалистичког самоуправљања, јачања моралних норми, подизања људског достојанства, части и поноса сваког појединца и подизања свјести и морала/, нећемо успјешно извршити обавезе. Нама ће се и даље, као и до сада /чули смо то и из излагања друга Стојана Ђурановића/, повећавати тужбе и жалбе и остајати незавршени предмети. Тако ће се сти-

цати утисак о немогућности друштва, што је врло опасно. Мислим да смо ми, без обзира на све тешкоће с којима се сучељавамо /а оне нијесу мале/, способни да изађемо на крај са свим тим, под условом да не правимо грешке какве иначе правимо. Сви знамо шта би требало да радимо, али данас закључимо једно, а за три дана се деси друго па је онда то тешко исправити. Мислим да смо, као Скупштина СФРЈ, дужни а и у прилици смо да „Потребама изградње и подизања свијести и етичких норми” можемо учинити знатно више. Због тога сам се јавио за ријеч. Захваљујем вам на пажњи.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко жели реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем следеће:

Полазећи од става Одбора за друштвено-политичке односе, Одбора за правосуђе и Одбора за рад, здравље и социјалну политику, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о остваривању друштвене заштите самоуправних права радних људи и друштвене својине у функцији Савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања у 1985. години с мишљењима, предлозима и сутестијама изнетим у извештајима радних тела и у расправи у Већу.

2/ Веће сматра да су закључци Савезног већа Скупштине СФРЈ о остваривању самоуправних права радних људи и друштвене својине донети 1980. и 1984. године, као и радни закључци који су доношени поводом разматрања годишњих извештаја, и даље актуелни и да представљају основу за деловање свих самоуправних, државних и друштвених субјеката, а нарочито друштвених правобранилаца самоуправљања, односно Савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања. У том смислу, неопходно је да активност Савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања у оквиру његове надлежности, у наредном периоду, и још већој мери, буде усмерена на заштиту друштвене својине као основног продукционог односа и обезбеђивање услова за што потпуније и на равноправним осно-

вама остваривање самоуправних права радних људи, утврђених Уставом СФРЈ.

У том циљу Савезни друштвени правобранилац самоуправљања би требало да овим питањима отвори још интензивнију и садржајнију сарадњу и координацију рада са републичким и покрајинским правобраниоцима самоуправљања.

Упозорење које је направио делегат Зарија Мартиновић, требало би имати у виду у даљем раду на задацима које ћемо постављати и извршавати у Скупштини СФРЈ.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прекидам седницу а рад настављамо у 16 сати, онако као смо се договорили.

(Sednica je prekinuta u 13 sati i 47 minuta)

POSLE PAUZE

(Nastavak sednice u 16 sati i 8 minuta)

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Другарице и другови делегати, настављамо рад.

Враћамо се на пету тачку дневног реда:

Предлог закона о ваздушној пловидби

Делегатима су достављени: Предлог наведеног закона, амандмани делегата Анте Бенетија и извештаји Одбора за унутрашњу политику, Одбора за рад, здравље и социјалну политику и Законодавно-правне комисије. Достављене су вам и редакцијске исправке Савезног комитета за саобраћај и везе и амандман групе делегата из Социјалистичке Републике Словеније.

Представници Савезног извршног већа су: Мустафа Пљакић, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за саобраћај и везе и Андреј Грахор, заменик председника Савезног комитета за саобраћај и везе.

Известиоци радних тела су: Одбора за унутрашњу политику делегат Саве Крстевски, Одбора за рад, здравље и социјалну политику

делегат др Драгица Бистровић, а Законодавно-правне комисије делегат Љубиша Савић.

Отварам општи претрес о Предлогу закона.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Жели ли ко реч у општем претресу о Предлогу закона? /Нико/

Отварам претрес текста о Предлогу закона.

Одбор за унутрашњу политику поднео је амандман на чланове 9, 30, 31, 48, 130, 131, 133, 134, 137, 139, 140, 142, 151, 161, 174, 175, 205, 246, 286. и 298. Предлога закона с којима се сагласио представник предлагача.

Одбор за рад, здравље и социјалну политику поднео је амандмане на чланове 131, 135, 139, 287. и 289. Предлога закона, с којима се сагласио представник предлагача.

Одбор за унутрашњу политику, као матични одбор, подржао је амандмане на чланове 135, 287. и 289, а остале амандмане обухватио је својим амандманима.

Законодавно-правна комисија је такође подржала поднете амандмане. Законодавно-правна комисија поднела је амандмане на чланове 38, 55 амандман на назив IV главе, амандман на главу IV — Регистрација ваздухоплова; амандман на члан 71; амандман којим се после члана 73. додаје нови члан 73а; амандмане на чланове 130, 151, 232, 257; амандман којим се после члана 257. додаје као IV део, део који носи назив овлашћења амандмане на чланове 277. и 296. с којима се сагласио представник предлагача.

Делегат Анте Бенети поднео је амандмане на чланове 9, и 127. Предлога закона, с којима се није сагласио представник предлагача.

Одбор за унутрашњу политику и Законодавно-правна комисија такође нису подржали поднете амандмане.

У међувремену је делегат одустао од амандмана на члан 9. Предлога закона.

Група делегата из Социјалистичке Републике Словеније поднела је амандман на члан 30. Предлога закона.

Представник предлагача није се сагласио с овим амандманом, а није га подржао ни Одбор за унутрашњу политику. Питам делегате из Социјалистичке Републике Словеније да ли и даље остају при поднетом амандману.

Има реч делегат из Социјалистичке Републике Словеније.

Молим Вас, представите се.

PETER HEDŽET (SR Slovenija):

Другариче председнице другариче и другови делегати, овом скупу бих саопштио, да група делегата из SR Slovenije амандмане повлачи, али напомињемо да смо тим амандманом жељели упозорити на то да закон не решава отворене проблеме, који проистичу из стечених права ваздухопловних превозилаца. Прихватимо и процене да ни тај амандман, кога смо предložили то не разрешава. Овом приликом предлажем да би уместо тог амандмана, у закључке седнице овог Већа уђу следећи закључци:

Savezno veće predlaže SIV-u да у сарадњи с другим надлежним органима у Федерацији уvažи проблеме и обезбеди проучавање поступака и економских критерија значајних за процес споразумевања, којим би био обезбеђен равноправан положај авиопревозника, као учесника у споразумевању о извођењу међународног саобраћаја на основу уговора међународних линија.

Takav zaključak predlažemo zbog toga što smatramo да и upotpunjavanjem амандмана којег смо покушали upotpunitи на самој седници Одбора, не бисмо постигли основни циљ, то јест, предložили смо да се тај амандман dopuni предлогом за увођења конкурса и економске процене понуда заинтересованих авиопревозника.

Smatramo да закон треба doneti и да не би било добро да га odlažemo али да ови проблеми, који су приликом расправе били присутни, траже да се у најкраћем временском периоду приступи њиховом разрађивању и разрешавању.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Питам делегата Бенетију, да ли и даље остаје при свом амандману на члан 127. Предлога закона.

Има реч делегат Бенети.

ANTE BENETI (SR Hrvatska):

Drugarice i drugovi, drugarice predsjednice, ne odustajem od svoga amandmana iz sljedećih razloga:

Prvo, amandman sam podnio u ime Poslovne zajednice aerodroma Jugoslavije, gdje je uključeno svih 18 međunarodnih aerodroma.

Drugo, predlažem mi nije argumentima dokazao, da ovom odredbom ne zadire u ekonomska pitanja radnih organizacija za aerodromske usluge.

Treće, rasprave u Odboru za unutrašnju politiku su, bez obzira na to što nije podržan ovaj amandman, ukazale na problem koji se neće moći tako lako riješiti, što pokazuje i prijedlog zaključka koji se predlaže ovom Vijeću, da se Izvršno vijeće pozabavi ovim problemom u vezi s osiguranjem sredstava za nabavku.

Četvrto, što mi nije jasno (a ne znam kome jeste), interesuje me zašto je za dio tih poslova nadležan SUP a za drugi dio radne organizacije za aerodromske usluge.

Sada dozvolite, s obzirom da je u amandmanu dao objašnjenje na osnovu osnovnih postavki članova 281. i 279. Ustava SFRJ a s obzirom na diskusije koje su vođene u odborima, Komisiji i Zakonodavno-pravnoj komisiji dadem kratko dodatno obrazloženje.

Prva postavka predlažem da je da je tako već uređeno i da dio opreme osigurava OUR za aerodromske usluge, a drugi dio nadležni organ unutarnjih poslova, te kako je sada nemoguće saveznim zakonom obavezati republike ili pokrajinske organe unutarnjih poslova nabavkom cjelovite opreme, pitanje je kako i s koje strane osigurati potrebna sredstva.

Ako se smatralo da je to dobro postavljeno, kako je moguće da se takav zakon nije sproveo? Ovdje je potrebno utvrditi da se ova materija povlači kroz zakonsku regulativu više od 12, odnosno 13 godina, te se postavlja pitanje – da li je svrha zakona da se on propiše ili da se sprovede u život. O ovoj materiji potrebno je napomenuti sljedeće.

Još 1974. godine u „Službenom listu” broj 56/74 donesena je Uredba o sigurnosti i redu na zrakoplovnom pristaništu, član 4. i član 35. ali

zbog nemogućnosti osiguranja sredstava, ta uredba nije sprovedena.

Godine 1975. u „Službenom listu” broj 12/75 donesena je Naredba o minimumu opreme za kontrolu zrakoplova putnika, prtljaga i robe koja takođe do danas nije u potpunosti sprovedena.

Ako se ovome doda još i to da je na aerodromima gdje je potpuno ili djelimično riješen ovaj problem, to je riješeno sredstvima šire zajednice (aerodrom „Beograd”, budžet grada i Republike, Ljubljana i Maribor – budžet Republike, Sarajevo – sredstvima Republike i šire olimpijskih igara, Split iz sredstava upotrebljenih za MIS), onda se nameće pitanje da li je zakon u osnovi dobro postavljen. Radnim ljudima na aerodromima je od posebnog značaja da se osiguraju svi uvjeti kako tehnički, tako i organizacioni, kako bi se u potpunosti sprovodile mjere sigurnosti.

Društvena aktivnost svih zaposlenih na aerodromima, zastupljena je raznim vidovima organizacija (teritorijalna obrana, stražarske jedinice, protivu desantna obrana, društvena samozaštita i drugo, te je uz ovakve mjere, potrebno osigurati tehnička sredstva.

Druga postavka predlažem da je to da tako propisana oprema predstavlja uvjet za sigurnost zračnog saobraćaja, te da se neće otvoriti, niti dati saglasnost za rad onih aerodroma koji to ne osiguraju.

U vezi sa stavom SIV-a da je moja interpretacija člana 281. stava 1. točke 11. Ustava SFRJ preširoka i preslobodna, kada je obaveza Federacije iz ove odredbe da uređuje i obezbjeđuje bezbjednost zračne plovidbe u onim komponentama koje u suštini sadrže izvršenje zračne plovidbe, a da je sve drugo samo neophodan preduvjet, prethodni uvjet da bi zračna plovidba mogla da se vrši, moram istaći da za normalno odvijanje zračnog saobraćaja postoji niz organizacija na aerodromu koje su dužne da efikasno vrše svoju ulogu.

Tako na primjer za letenje aviona zadužena je Savezna uprava za kontrolu letenja u čijoj nadležnosti su sva sredstva koja služe za sigurno letenje. Zatim, postoji aerodromska organizacija koja ima zadatak da prihvati i otpremi putnike, avion i stvari, dok je za kontrolu sigurnost i zadužena služba javne sigurnosti.

Prema mojem tumačenju i tumačenju SIV-a, moramo razlučiti šta su to u suštini komponente izvršenja zračnog saobraćaja.

Dužnost radne organizacije za aerodromske usluge u tom izvršenju je da osigura tehnički tok slijetanja, opsluživanja i polijetanja aviona, prihvat i otpreme putnika, stvari i aviona i da u tom tehnološkom toku nije neophodna antidiverziona oprema, odnosno da su mjere opće sigurnosti uvedene naknadno a može se reći i privremeno, jer one kod nas postoje od prije 12 godina, a još uvijek ima mnogo zemalja gdje uopće ne postoje.

Znamo da je to utvrđeno zbog međunarodne situacije i izraženog terorizma u svijetu, te da je osnovni cilj ne zaštita pojedinog aerodroma, već opća sigurnost zemlje, sprječavanje terorističkih akcija uperenih protiv sistema ili drugih razloga, ali uglavnom u smislu opće sigurnosti.

Dakle, kada se ova komponenta uzme u obzir, onda je ličično da u sadašnjoj fazi međunarodne situacije, a posebno položaja naše zemlje, moramo stvoriti uvjete za opću sigurnost.

Iz ovoga se vidi, da je to, bez obzira na vremenski period, privremena mjera i da se ne može tretirati kao neophodan dio opreme za tehnologiju prihvata i otpreme aviona.

Kada se ovako iz temelja sagleda ova problematika, onda je vidljivo da to ne može biti obaveza aerodromskih organizacija, jer u biti to nije parcijalni interes, već interes čitavog društva.

Treća postavka odnosi se na zatvaranje aerodroma koji ne udovoljava ovoj zakonskoj odredbi.

Da li je cilj da se zakonske odredbe postavе tako da se ne može udovoljiti zahtjevima te da se mora primjeniti mjera sprječavanja rada, ili realno postaviti elemente da se zakon može sprovoditi?

O tome zašto se u dijelu osiguranja sredstava i kontrole pojavljuje dvojnost (dio radna organizacija, dio SUP), ne bih se mogao konkretno izjasniti, ali i sama ta činjenica govori da tu nije sve jasno i čisto.

Koliki su troškovi osiguranja antidiverzione opreme?

U skladu s ovom zakonskom odredbom, ako ona ostane nepromijenjena, aerodromi u Jugoslaviji bi u narednom periodu trebali nabaviti oko 120 rendgenskih uređaja (prema sadašnjoj tehnolo-

logiji i radu). Moram reći da tu tehnologiju i vrstu opreme utvrđuje Savezni institut za sigurnost. Njihova pojedinačna cijena iznosi 180.000 DM, odnosno ukupno 21.600.000 DM, ili, prema sadašnjem tečaju, 420,4 milijarde starih dinara. Ako se ovome dodaju zavisni troškovi, carina, montaža, školovanje izvršilaca, onda to prelazi preko 520 milijardi starih dinara. U ovom iznosu, preko 80% otpada na devizna sredstva i nije teško zaključiti da aerodromi nisu u mogućnosti da osiguraju tu nabavku.

Do ovakvog saznanja došla je i Međuresorska radna grupa koja je obišla neke aerodrome, te se u zaključcima daju određena rješenja, koja nisu, uglavnom, vezana za aerodrome.

Sve ovo očito govori o tome da navedenim zakonom ne možemo sprovesti sigurnosne mjere koje su neophodne na aerodromima, te je potrebno pronaći takav način, odredbe i osiguranje sredstava da bi se u praksi mogle sprovesti i mjere sigurnosti. Uvjeran sam da će se o ovom zakonu ovdje još čuti.

Na temelju iznesenog, neka sami delegati ocijene opravdanost postavljanja amandmana i neka se o tome izjasne.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли представник Савезног извршног већа жели да се изјасни у вези с амандманом? /Да/

Има реч Мустафа Пљакић, члан Савезног извршног већа и председник Комитета за саобраћај и везе.

МУСТАФА ПЉАКИЋ, члан СИБ-а:

Другарице председнице, другарице и други ви делегати, расправу о Предлогу закона о ваздушној пловидби водили смо у радним телима веома квалификовано, нашироко, и желим да кажем да је, у ствари, та расправа допринела да направимо што квалитетнији закон.

У вези с амандманом делегата, друга Анте Бенетија, водили смо, такође, врло широку, принципијелну и конкретну расправу.

У вези с тим скренуо бих пажњу на три елемента који се битно разликују у садашњем Предлогу закона у односу на досадашњи текст закона.

Добро смо објаснили зашто одредбе важећег закона нису могле бити реализоване, пре свега, зато што је у садашњем законском тексту била за то одговорна сама организација удруженог рада ваздухопловног пристаништа. Начин на који су разрешавали те проблеме, био је онакав како га је друг Бенети описао. Антидиверзиона опрема није била битан услов за давање сагласности за отварање ваздухопловног пристаништа. Отуда и важећи, садашњи законски текст није живео у пракси. То не значи да многе организације нису решавале и тај проблем. То су нарочито оне организације које су имале развијенији саобраћај и развијенији кадар, јер им се робни промет вршио ваздушним путем. Мислим да се та чињеница не може занемарити. Њу треба посебно имати у виду.

Друга битна карактеристика и нови квалитет који смо уградили у Предлог закона, јесте да за редовност и безбедност ваздушног саобраћаја данас, једнако носе одговорност сви субјекти који учествују у делатности ваздухопловног пристаништа /аеродром, организација удруженог рада аеродромских услуга, служба органа унутрашњих послова, царина, организације удруженог рада које снабдевају ваздухоплове горивом, мазивом и остали субјекти/. То је једна од битних разлика у односу на оно што је у вези с планом 127, на који је дат амандман. То не треба пренебрегнути.

Такође, развој ваздушног саобраћаја и економски положај ваздухопловних пристаништа, очигледно показује да постоји и економска могућност /ако не унутар организације удруженог рада за ваздухопловно пристаниште, онда унутар целе привреде одређене друштвено-политичке заједнице у чијем је интересу развој ваздушног саобраћаја/, да се овај проблем реши.

Нећу говорити о конкретним решењима о којима је друг Бенети већ говорио, могу само да кажем да сам великим делом с тим сагласан, али нисам сагласан да решавање овог проблема буде обавеза органа унутрашњих послова.

Ми смо у решење члана 127, уградили да за прегледе путничког ручног пртљага који путник носи са собом и за прегледе ваздухоплова, с обзиром на специфичности онога што значи антидиверзиона заштита, не може Служба унутрашњих послова сносити одговорност и набављати опрему. То је, у крајњој линији, у контексту доходка привреде, и тада стварамо услове једном делу удруженог рада да може да ради како хоће распоређујући чисти доходак. У те аргументе нећу улазити. Мислим да их можемо ставити на располагање врло брзо, ако треба, и конкретно. С обзиром на то, нема разлога да се не прихвати решење предложено у члану 127.

Постоје и одлуке друштвено-политичких заједница аеродрома на чијим територијама је аеродром, о отварању ваздухопловног пристаништа које би значило далеко већа инвестициона улагања него што је улагање у антидиверзиону опрему. Ако хоћемо коректно да разговарамо, онда би требало да ставимо у однос све оно што би значило услов за функционисање ваздушног саобраћаја и његову безбедност. Полетно-слетна стаза је велика инвестиција. Цела инфраструктура је велика инвестиција. Ватрогасна служба је велика инвестиција. Све су то битни услови да би неко могао живети и постојати као ваздухопловно пристаниште. То се често занемарује. Рекли смо и остајемо при томе да се тако члан 281. тачка 11. Устава СФРЈ, не може тумачити. Федерација, прецизно је утврђено, уређује и обезбеђује оно што значи читав навигациони систем који је од интереса за целу земљу, радарску обраду података и метеоролошко обезбеђење. Ван тога не постоји никаква обавеза Федерације. Постоји и обавеза Федерације да уређује и обезбеђује целину безбедности, према томе, законски је регулише и тражи остваривање онога што смо уградили у члану 127.

Из свих тих разлога, у расправи на свим радним телима, па и у Законодавно-правној комисији, подржан је став предлагача да решење остане како јесте.

Такође смо прихватили и подржавамо аргументацију са становишта предузимања мера економске политике ради стварања услова за увоз робе, нарочито за увоз оне опреме која је

битна за сигурност ваздушне пловидбе. То смо уградили у мере економске политике за ову годину. Мислим да би то требало чинити када је у питању безбедност ваздушне пловидбе, а то би значило и прихватање закључка који је предложио Одбор за унутрашњу политику.

ANTE BENETI (SR Hrvatska):

Izvinjavam se, ali jedan bitan momenat sam zaboravio da napomenem.

Samo da kažem da ni jednu činjenicu koju sam rekao, nisam rekao napamet. Za sve to imam dokaze i dokumente, a i radim na aerodromu već 19 godina.

U „Službenom listu SFRJ” koji sam naveo (56/74), gdje se govori o prostoru i uređajima koje je dužna radna organizacija da nabavi, da se i u članu 35. kaže: „Nosilac prava upotrebe zrakoplovnog pristaništa mora u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ove uredbe osigurati prostor, odnosno prostorije i opremu za pregled zrakoplova, putnika, prtljaga i robe iz člana 4. ove uredbe.” Hoću reći da je i do sada to bilo i te kako regulirano zakonom, ali da se nisu stvorile mogućnosti da se to realizira.

Nadalje, smatram da se ovim zakonom zadire u ekonomsku djelatnost aerodroma i da ovakva odredba nije u djelokrugu aerodroma. Zbog čega? Aerodromi Hrvatske su prije pet godina bili uveli taksu za sigurnost. Iznosila je tada 20 dinara i to je bilo na bazi odobrenja Republičkog zavoda za cijene. Došla je Savezna inspekcija, ukinula je tu taksu i rekla da to nije njihov djelokrug rada. Praktično, nama je naturena jedna obaveza koju moramo obavljati, a da za njeno realiziranje ne dobivamo sredstva.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко жели реч?

VITOMIR BOLKOVIĆ (SR Hrvatska):

Drugarice i drugovi, drugarice predsjednice, dao bih samo jednu opasku na ovo što je drug

Beneti rekao. Naime, raspolazem informacijom da bi neki naši aerodromi trebalo da 30 godina kumuliraju devizna sredstva da bi mogli ući u nabavku opreme. Ovdje smo danas dobili sugestiju od našeg Odbora, da zapravo naše Savezno vijeće zaduži Izvršno vijeće da nas upozna kako i na koji način će se pristupiti osiguranju sredstava o upućivanju itd.

Naime, htio bih upozoriti na jedno. Mislim da je prije to trebao riješiti, s obzirom na to da se zakon donosio i da je bio u proceduri, jer je dosta nezgodno predložiti zakon a ne znati šta nas čeka. Ipak su tu radni ljudi i radnički savjeti, zborovi radnika itd, te smatram da bismo trebali biti oprezniji kad je riječ o tome. Dakle, potrebno je kvantificirati i dobro obrazložiti šta nam nose novi zakoni, odnosno izmjene i dopune. Posebno je to važno kada je u pitanju sigurnost (kao što je u ovom slučaju), odnosno osiguranje materijalnih sredstava.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље жели реч?

Пошто делегат не одустаје од свог амандмана, морам да ставим на гласање амандман делегата Бенетија на члан 127.

Да ли има потребе да прочитамо амандман друга Бенетија, или делегати знају текст тог амандмана?

Стављам на гласање амандман делегата Бенетија на члан 127.

Ко је за, молим да дигне руку. /*Тридесет гласа делегата*/

Ко је против амандмана? /*Деветдесет гласа делегата*/

Ко се уздржава од гласања? /*Десет гласа*/

Према гласовима, констатијем да Веће није усвојило амандман делегата Анте Бенетија на члан 127. Предлога закона.

Да ли се још ко јавља за реч у општем претресу, у тексту о Предлогу закона? /*Нико*/

Стављам на гласање Предлог закона.

Ко је за молим да дигне руку. /*Већина*/

Има ли ко против? /*Три гласа*/

Да ли се ко уздржао од гласања? /*Нико*/

Констатијем, да је Савезно веће усвојило Предлог закона о ваздушној пловидби с аманд-

манима Одбора за унутрашњу политику, Одбора за рад, здравље и социјалну политику и Законодавно-правне комисије.*

Осим тога, полазећи од става Одбора за унутрашњу политику, предлажем да Веће донесе следећи закључак:

1. Савезно веће обавезује Савезно извршно веће да у што краћем року проучи проблем набавке опреме за прелет путничког пртљага и робе, као и начин обезбеђивања и оспособљавања особља за руковање том опремом на аеродромима и да о томе обавести Веће.

2. Исто тако, предлажем да Савезно веће подржи закључак који је предложио делегат из СР Словеније Петер Хедет, а који гласи: „Савезно веће предлаже Савезном извршном већу да у сарадњи са другим надлежним органима у Федерацији има у виду решавање отворених проблема који проистичу из стечених права наших авио-превозника, те обезбеди проучавање економских критеријума значајних за комплексно споразумевање односно склапање уговора, а којима би се обезбедио њихов равноправни положај као учесницима у међународном саобраћају, тј. на међународним линијама.”

Да ли Веће прихвата ова два закључка? /Да/
Прелазимо на *шесту* тачку дневног реда:

Предлог закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу

Делегатима су достављени: Предлог закона и извештаји Одбора за рад, здравље и социјалну политику и Законодавно-правне комисије. Достављене су вам исправке и допуне исправки које је дао Савезни комитет за пољопривреду, као и извештај Комисије Скупштине СФРЈ за заштиту и унапређење човекове средине.

Представници Савезног извршног већа су: Сава Вујков, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за пољопривреду и Томе Кузмановски, заменик председника Савезног комитета за пољопривреду.

Известиоци радних тела су: Одбора за рад, здравље и социјалну политику делегат Дидаре

Дукађини-Ђорђевић, а Законодавно-правне комисије делегат Петар Старчевић.

Известилац Комисије Скупштине СФРЈ за заштиту и унапређење човекове средине је делегат Марјан Рожич.

Отварам општи претрес о Предлогу закона.
Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем општи претрес и отварам претрес текста о Предлогу закона.

Одбор за рад, здравље и социјалну политику поднео је амандмане на чланове 2, 3, 7, 8. и 13; амандман на чланове 14. и 15; амандман на 2. поглавље; амандмане на чланове 28, 38, 39, 43, 44, 58. и 61. Предлога закона, с којима се сагласио представник предлагача.

Законодавно-правна комисија је поднела амандман на члан 53. Предлога закона, с којима се сагласио представник предлагача.

Комисија Скупштине СФРЈ за заштиту и унапређење човекове средине, поднела је амандман на члан 2. Предлога закона, с којим се није сагласио представник предлагача, а није га подржао ни Одбор за рад, здравље и социјалну политику.

Група делегата из Социјалистичке Републике Словеније поднела је амандмане на чланове 9. и 16. Предлога закона, с којима се сагласио представник предлагача, а подржао их је и Одбор за рад, здравље и социјалну политику.

Питам известиоца Комисије Скупштине СФРЈ за заштиту и унапређење човекове средине, да ли Комисија и даље остаје при свом амандману? /Да/

Да ли представник Савезног извршног већа жели да се изјасни у вези с амандманом Комисије за заштиту човекове средине?

Има реч Томе Кузмановски, заменик председника Савезног комитета за пољопривреду.

ТОМЕ КУЗМАНОВСКИ, заменик председника Савезног комитета за пољопривреду:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, Комисија за заштиту и унапређење човекове средине Скупштине СФРЈ, предложила је амандман на члан 2. Предлога закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу.

* Zakon je objavljen u "Službenom listu SFRJ", br. 45 od 1. avgusta 1986. godine

Амандманом се предлаже да се у листу болести у члану 2. дода нова тачка 55, која би гласила: „шуга животиња — scabies”.

Амандман се образлаже распрострањеношћу ове болести код домаћих животиња и код дивљачи и потребом да се сузбијање шуге предвиди савезним законом.

У Предлогу закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу, на основу увида у стању заразних болести животиња и потребе да се њихово сузбијање предвиди овим Законом, листа је проширена с осам нових болести које се нису налазиле у досадашњем Закону о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу. Шуга домаћих и дивљих животиња, с обзиром на природу настајања и ширења, представља здравствени, и пре свега хигијенски проблем који не угрожава целу земљу. Због тога је сузбијање шуге, уколико се оцени потребним, предвиђено законима о заштити животиња од заразних болести у републикама, односно аутономним покрајинама, а не разуме се, савезним законима.

У члану 2. ставу 2. Предлога закона предвиђена је могућност да се по одредбама овог закона сузбијају и друге болести које нису на листи, ако њихово појављивање и ширење прети да угрози здравље животиња на целој територији Југославије.

У поступку припреме и израде Предлога закона обављене су најшире стручне консултации у којима је била наглашенија тенденција да се листа заразних болести смањи, при чему шуга животиња ни у једном случају није предлагана као болест чије сузбијање треба предвидети савезним законом.

С друге стране, желео бих да нагласим, да је појава шуге у неким случајевима могућа, јер се она и преноси са дивљачи, дивљих животиња, али, ако се све ово има у виду, признати шугу болешћу која угрожава целу земљу, значи индиректно признати да су наше хигијенске и зоотехничке мере на тако ниском нивоу да смо дозволили да нам шуга представља болест коју би требало сузбијати савезним законом. Мислим да чињенично стање на терену није такво.

Зато Савезно извршно веће сматра да амандман не би требало прихватити.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко жели реч?

Да ли ко жели реч у вези амандмана Комисије за заштиту човекове средине? /Нико/

Пошто Комисија не одустаје од амандмана, то стављам на гласање амандман Комисије на члан 2. Предлога закона.

Ко је за амандман, молим да дигне руку?

/Једанаест делегата/

Има ли ко против амандмана? /Сто гласова за гласање делегата/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Десет/

АЛЕКСАНДАР ВУЈИН:

Десет делегата је уздржано.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Констатујемо да Веће није усвојило амандман Комисије Скупштине СФРЈ за заштиту и унапређење човекове средине на члан 2. Предлога закона.

Да ли још ко жели реч поводом текста Предлога закона? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог закона.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сви/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу, с амандманима Одбора за рад, здравље и социјалну политику и Законодавно-правне комисије.*

Прелазимо на рад по тачкама дневног реда.

Двадесет шеста тачка дневног реда гласи:

Извештај о раду Савезног секретаријата за правосуђе и организацију савезне управе у 1985. години

* Закон је објављен у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 43 од 25. јула 1986. године.

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног секретаријата за правосуђе и организацију савезне управе у 1985. години, резиме Извештаја, Оцене и ставови Савезног извршног већа и извештаји Одбора за правосуђе и Одбора за друштвено-политичке односе.

Представници Савезног секретаријата за правосуђе и организацију савезне управе су: др Петар Вајовић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за правосуђе и организацију савезне управе и Светозар Зечар, заменик савезног секретара за правосуђе и организацију савезне управе.

Извештац Одбора за правосуђе је делегат Јусуф Алагић, а Одбора за друштвено-политичке односе делегат Петер Хеџет.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од ставова Одбора за правосуђе и Одбора за друштвено-политичке односе, да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног секретаријата за правосуђе и организацију савезне управе у 1985. години, с Оценама и ставовима Савезног извршног већа и с мишљењима и предлозима изнетим у извештајима радних тела.

2. Савезни секретаријат за правосуђе и организацију савезне управе, у оквиру своје надлежности у области правосуђа, требало би да у наредном периоду још већу пажњу посвети обезбеђивању неопходних услова за доследно остваривање и заштиту слободе и права човека и грађанина, утврђених Уставом СФРЈ и да, у том циљу, оствари још већу и садржајнију сарадњу, обавештавање и договарање с републичким и покрајинским органима надлежним у области правосуђа.

У даљем раду, Савезни секретаријат за правосуђе и организацију савезне управе требало би нарочито да се ангажује на доградњи система државне управе као дела политичког система, у складу са ставовима и задацима из Критичке анализе, као и доследнијем и потпунијем спровођењу Програма активности Савезног извршног већа на даљој трансформацији савезне управе и из-

градњи и унапређењу друштвеног система информисања.

3. Савезно веће наглашава потребу за јачањем функционисања и повезаности и прецизнијим уређивањем односа између савезних органа управе и савезних организација и између савезних и републичких и покрајинских органа управе, посебно у извршавању закона, других прописа и општих аката, у чему је значајан и удео Савезног секретаријата за правосуђе и организацију савезне управе.

4. Веће сматра да би одговарајућим променама у организацији савезних органа управе и савезним организацијама требало обезбедити отклањање паралелизма у раду између савезних органа управе и савезних организација, јачање функционалне и организационе повезаности међу њима и настављање процеса деетатизације савезне управе и изузимање из структуре савезне управе послова који немају претежно управни карактер.

5. Савезни секретаријат за правосуђе и организацију савезне управе, у оквиру своје надлежности би требало да интензивира рад у правцу предузимања одговарајућих мера и активности ради обезбеђења друштвено-економског положаја носилаца правосудних функција у складу с раније донетим закључцима Савезног већа Скупштине СФРЈ.

6. Веће сматра да је Савезно извршно веће одговорно за неизвршавање утврђене политике у области друштвеног система информисања, односно за нереализовање закључака Скупштине СФРЈ из ове области, тј. за непредузимање ефикасних мера на плану спровођења Закона о основама друштвеног система информисања и о информационом систему Федерације.

Да ли Веће прихвата предложене закључке? /Да/

Прелазимо на *gbageset седму* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног комитета за енергетику и индустрију за 1985. годину

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног комитета за енергетику и индустрију за

1985. godinu, Оцене и ставови Савезног извршног већа и извештај Одбора за друштвено-економске односе.

Представници Савезног комитета за енергетику и индустрију су: Андреј Оцвирк, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за енергетику и индустрију, и Миленко Шарац, заменик председника Савезног комитета за енергетику и индустрију.

Извештач Одбора за друштвено-економске односе је делегат Јоже Маролт.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч?

Има реч делегат Мартин Молан.

MARTIN MOLAN (SR Slovenija):

Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati, pri prebiranju poročila o delu Zveznega komiteja za energetiko in industriju za leto 1985. v tistem delu, ko govori o energetiki ter o prebiranju poročila Odбора за друштвено-економске односе, ter ob razpravah o energetiki, dobi človek vtis, da je problem nuklearne energetike, vprašanje nadaljevanja nuklearnega programa, da ali ne, glavna energetska dilema naše družbe, ter da drugih vprašanj na tem področju ni.

Ob tem hote, ali nehode pozabljamo na druge energetske vire, pozabljamo, v kakšnem ekonomskem položaju se nahaja naša energetika in to od elektroenergetike, premogovništva, ter naftne industrije.

Zanemarjanje te panoge, energetike, ki je če hočemo ali ne gonilna sila ostalega gospodarstva, je pripreljala to panogo na rob egzistence.

Neurejena cenovna politika v energetskem gospodarstvu je privedla, da so skoraj vsa elektro-gospodarstva v Jugoslaviji stalni iz gubaši, ter da je vprašljivo opravljanje njihovih funkcij v bodoče. V Jugoslaviji radi, ko se pogovarjamo o energetiki, seveda tudi ob vprašanju nuklearnega programa, govorimo tudi o racionalizaciji, varčevanju, vendar pri tem, kar se vidi tudi iz poročila Komiteja ne pridemo veliko dalje od besed. Potrebno je opozoriti na dvoje dejstev in to, da smo po potrošnji energije na enoto proizvoda jugoslovani na vrhu svetovne lestvice in da smo po potrošnji energije

na prebivalca še vedno na dnu te lestvice. To dvoje nas opazarja na naslednje, prvič, da je potrebno z racionalizacijo, varčevanjem in prestrukturiranjem proizvodnje zmanjšati porabo energije na enoto proizvoda in drugič, da z vso resnostjo in intenzivnostjo, nadaljujemo z izgradnjo energetskih objektov. Ali bodo to v primeru elektroenergetike, hidroelektrarne, termoelektrarne, nuklearne elektrarne, ali se bomo morda bolj naslonili na alternativne vire, je naloga strokovnjakov, da pripravijo strokovne podloge, ki bodo iz vseh aspektov prikazali prednosti in pomanjkljivosti posameznih virov, in bodo take podloge osnova za najširše demokratično, samoupravno odločanje vseh zainteresiranih.

Skupno pri obeh nalogah je to, da se niti prva niti druga ne more izpeljati na kratek rok in da so za obe potrebna znatna sredstva.

Vsaka zamuda pri eni drugi nalogi ima dolgoročne negativne posledice. Na žalost že sedaj zamujamo na obeh straneh. Če se omejim na izgradnjo elektroenergetskih objektov, lahko iz planov, ki nam jih je podal JUGEL vidimo da nam bo v srednjeročnem obdobju 1986 — 1990. leta primanjkovalo okoli 3 milijarde kilovatnih ur električne energije, ali približno 1% in to ob normalnih hidroloških razmerah.

Naj še omenim, da predstavlja ta 1% štiri dni na leto popolne redukcije električnega toka. Ta primanjkljaj bo v primeru, če bomo gradili po planih za katere pa že sedaj vemo, da zanje nimamo zagotovljenih finančnih sredstev.

Če pri tem še povemo, da kasni realizacija projekta tehničnega sistema upravljanja elektroenergetskega sistema, katerega realizacija bo mnogo pripomogla k racionalnejši distribuciji in porabi električne energije, vidimo, da so zamude že zdaj evidentne.

Za realizacijo nalog, ki so pred energetskim gospodarstvom, pa je treba urediti dohodkovne односе v energetskem gospodarstvu, oblikovati cene vseh vrst energije, tako da bo ta med drugim tudi vzpodbujevala racionalnejšo porabo, ter da bo v energetskem gospodarstvu omogočala enostavno reprodukcijo.

V tem srednjeročnem obdobju, ki je pred nami, moramo zagotoviti takšen družbenoekonom-

ski položaj energetskemu gospodarstvu, da bo lahko normalno opravljal svojo družbeno vlogo.

Glede na to, da se je z letom 1985, ki ga zajedema poročilo Zveznega komiteja za energetiko in industrijo, končalo eno srednjeročno obdobje in je pred nami novo, mislim, da bi morali tem vprašanjem posvetiti več pozornosti, ker se drugače bojim da bo naš vlak napredka ostal na eni od vmesnih postaj.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко жели реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за друштвено-економске односе, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног комитета за енергетику и индустрију за 1985. годину, с Оценама и ставовима Савезног извршног већа, Одбора за друштвено-економске односе и расправе у Већу.

2/ Веће задужује Савезно извршно веће да достави Скупштини СФРЈ стратегију развоја енергетике, с посебним освртом на проблеме развоја нуклеарне енергетике.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *gbaGeset* осму тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног секретаријата за финансије за 1985. годину

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног секретаријата за финансије у 1985. години, Преглед прописа и других докумената које је Савезни секретаријат за финансије урадио у 1985. години и извештај Одбора за друштвено-економске односе.

Представници Савезног секретаријата за финансије су: Светозар Рикановић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за финансије и Вук Опњановић, заменик савезног секретара за финансије. Известилац Одбора за друштвено-економске односе је делегат Јанко Хочуга.

Отварам претрес о Извештају.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за друштвено-економске односе, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног секретаријата за финансије у 1985. години и оцењује да је Секретаријат обавио значајне и обимне послове и задатке из свог делокрута у остваривању програма рада Скупштине СФРЈ и њених тела у 1985. години.

2/ Веће истиче неопходност даљег продубљавања рада Савезног секретаријата за финансије, путем још ширег укључивања научних и стручних институција и појединаца у изради материјала из делокрута Секретаријата, како би решења, мере и политика која се предлажу у већој мери били засновани на објективној научној и стручној провери и како би се, на тој основи, дошло до оптимално усклађених заједничких интереса југословенске привреде и друштва као целине.

Исто тако, на основу научне и стручне провере, требало би засновати трајна системска и друга решења, уз истовремено значајнију рационализацију правне регулативе у овој области.

3/ Веће, такође, истиче да би за ефикасније праћење извршења прописа и остваривања утврђене политике, као и за квалитетније извештавање Скупштине СФРЈ о стању у области финансија, требало обезбедити функционалнију повезаност савезних органа управе и савезних организација, Народне банке Југославије, Службе друштвеног књиговодства Југославије и Савезног завода за статистику као елеменат друштвеног система информисања, као и асоцијација удруженог рада Привредне коморе Југославије, Удружења банака Југославије, привредних удружења Југославије и других.

4/ Веће задужује Савезно извршно веће да, у оквиру трансформације савезних органа управе, ради обезбеђења квалитетнијег и ефикаснијег рада, размотри могућност да се Секретаријат — појача стручним и креативним кадровима.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *gbageset gebetu* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног комитета за пољопривреду у 1985. години

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног комитета за пољопривреду у 1985. години, резиме Извештаја, Оцене и ставови Савезног извршног већа и извештај и Одбора за друштвено-економске односе и Комисије Скупштине СФРЈ за пољопривреду.

Представници Савезног комитета за пољопривреду су: Сава Вујков, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за пољопривреду и Томе Кузмановски, заменик председника Савезног комитета за пољопривреду.

Известилац Одбора за друштвено-економске односе је делегат др Данијел Пучко, а Комисије Скупштине СФРЈ за пољопривреду делегат Милош Васић.

Отварам претрес о Извештају.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Закључујем претрес и, полазећи од става Комисије Скупштине СФРЈ за пољопривреду, предлажем да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног комитета за пољопривреду у 1985. години и оцењује да је Савезни комитет, у складу са својом надлежношћу, обавио обимне послове и активно радио на реализацији задатака утврђених у 1985. години.

2/ Веће констатује да је, када је реч о условима привређивања у агроиндустријском комплексу, делокруг рада Савезног комитета за пољопривреду ограничен и да постоји потреба за његовим одговарајућим организовањем и адекватнијим односом према решавању питања, пре свега из области цена, спољнотрговинске размене, формирања и коришћења робних резерви пољопривредних производа, као и потребама веће координације и синхронизације делатности савезних органа приликом утврђивања и спровођења кредитно-монетарне политике.

3/ Веће оцењује да је потребно кадровски и организационо оспособити Савезни комитет за пољопривреду за успешније обављање задатака

који произилазе из његове функције и надлежности.

4/ Веће посебно истиче да је неопходно да се, приликом разматрања уставних и системских промена, као и измена Закона о организацији савезне управе обезбеди јединственија аграрна политика на нивоу земље и боља координација и усклађеност између надлежних и заинтересованих органа на нивоу Федерације и између органа надлежних за пољопривреду на нивоу Федерације и република и покрајина. Тако би се, у великој мери обезбедило једно од основних опредељења Дуторочног програма економске стабилизације у области агро-комплекса.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Тридесета тачка дневног реда гласи:

Статут Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” за 1985. годину

Делегатима су достављени Статут и извештаји Одбора за друштвено-политичке односе и Законодавно-правне комисије Већа.

Статут разматрамо ради потврђивања.

Представници Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” су: Никола Кмезић, председник Савета Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” и Радмил Трајановић, директор Меморијалног центра.

Известиоци радних тела Већа су: Одбора за друштвено-политичке односе, делегат Мујо Хошо, а Законодавно-правне комисије, делегат Бранко Костић.

Отварам претрес о Статуту.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем да Веће донесе одлуку о давању сагласности на Статут Меморијалног центра „Јосип Броз Тито”, која гласи:

На основу члана 281. тачке 18. Устава СФРЈ а у вези с чланом 14, ставом 2. Закона о Меморијалном центру „Јосип Броз Тито” Скупштина СФРЈ на седници Савезног већа од 23. и 24. јула 1986. године, донела је Одлуку о давању сагласности на Статут Меморијалног центра „Јосип Броз Тито”. Даје се сагласност на Статут Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” који је ус-

војила Радна заједница Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” на референдуму одржаном 26. марта 1986. године.

Да ли се ко јавља за реч?

Има реч делегат Десимир Јовановић.

ДЕСИМИР ЈОВАНОВИЋ, председник Одбора за друштвено-политичке односе:

Председник сам Одбора за друштвено-политичке односе.

Сви делегати су добили примедбе Одбора на Статут. Са свим овим примедбама представници предлагача, односно Радне заједнице Меморијални центар „Јосип Броз Тито”, сагласили су се.

Према томе, предлажем да се закључку који је дала председница, првом ставу дода још један став у коме ће се рећи да се примедбе радних тела, наше примедбе и примедбе Законодавно-правне комисије уграде у Статут, јер су ове наше примедбе донете после усвојеног Статута од стране референдума те Радне заједнице /што је рекла другарица председница/, марта месеца. Није ништа спорно. Само ми је циљ да се обавезу и да се ове наше примедбе уграде у нови текст Статута.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА TAKEVA—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ми то не можемо да урадимо. Предложићемо само закључак. Ја сада говорим о одлуци јер читам одлуку о потврђивању Статута. Да ли инсистирате да закључак буде донет пре утврђивања одлуке.

ДЕСИМИР ЈОВАНОВИЋ /*САП Косово*/:

Да. Инсистирам да се уграде примедбе у одлуку.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА TAKEVA—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ово на чему инсистира председник Одбора за друштвено-политичке односе је да се примедбе које је дао Одбор за друштвено-политичке односе и Законодавно-правна комисија /то су биле заједничке примедбе/, уграде у Статут, и да чине саставни део Статута Меморијалног центра „Јосип Броз Тито”, јер је те примедбе прихватио и предлагач. Нема разлика између мишљења Одбора за друштвено-политичке односе, Законодавно-правне комисије и предлагача.

Према томе, примедбе би биле саставни део Статута Меморијалног центра „Јосип Броз Тито”.

Да буде јасно, на седници Законодавно-правне комисије представник Меморијалног центра изјавио је да су у Статуту извршене исправке на које је указао Одбор за друштвено-политичке односе и Законодавно-правна комисија. Зато их ми нисмо све читали. То је саставни део Статута.

Значи, прихваћени су предлози који су дати од стране Одбора за друштвено-политичке односе и Законодавно-правне комисије од стране предлагача и они су саставни део Статута.

Стављам на гласање Предлог одлуке.

Ко је за, молим да дине руку. /*Сви*/

Има ли ко *против*? /*Нико*/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /*Нико*/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Одлуку о давању сагласности на Статут Меморијалног центра „Јосип Броз Тито”.*

Прелазимо на *тридесет прву* тачку дневног реда:

Извештај о раду Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” за 1985. годину

Делегатима су достављени Извештај о раду Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” за

* Одлука је објављена у „*Službenom listu SFRJ*”, br. 42 od 25. jula 1986. godine.

1985. годину и извештај Одбора за друштвено-политичке односе.

Представници Меморијалног центра „Јосип Броз Тито”: Никола Кмезић председник Савета Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” и Радмило Трајановић, директор Меморијалног центра.

Известилац Одбора за друштвено-политичке односе је делегат Нада Бојић.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес.

Предлажем да Веће донесе следећи закључак:

Савезно веће прихвата Извештај о раду Меморијалног центра „Јосип Броз Тито” за 1985. годину.

Да ли Веће прихвата овај закључак? /Да/

Прелазимо на *тридесет другу* тачку дневног реда:

Извештај о раду и пословању Интересне заједнице за стамбену изградњу и управљање становима за потребе радника и функционера савезних органа у 1985. години

Делегатима су достављени Извештај о раду и пословању Интересне заједнице за стамбену изградњу и управљање становима за потребе радника и функционера савезних органа у 1985. години, Одлука о завршном рачуну Интересне заједнице за стамбену изградњу и управљање становима за потребе радника и функционера савезних органа за 1985. годину и извештаји Административне комисије Скупштине СФРЈ, Одбора за друштвено-политичке односе и Одбора за буџет Федерације.

Представник Интересне заједнице је Здравко Шево, председник Скупштине СИЗ-а за стамбену изградњу и управљање становима за потребе радника и функционера савезних органа.

Известиоци радних тела су: Административне комисије Скупштине СФРЈ делегат Зоран Кијац; Одбора за друштвено-политичке односе

делегат Јован Кандић а Одбора за буџет Федерације делегат Велимир Шљиванчанин.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес.

Предлажем да Веће донесе следећи закључак:

Савезно веће прихвата Извештај о раду и пословању Интересне заједнице за стамбену изградњу и управљање становима за потребе радника и функционера савезних органа у 1985. години.

Да ли Веће прихвата овај закључак? /Да/

Прелазимо на *тридесет трећу* тачку дневног реда:

Извештај о раду Одбора за Награду „Едвард Кардељ”, са завршним рачуном за период од 1984. до 1986. године

Делегатима су достављени Извештај о раду Одбора за Награду „Едвард Кардељ” са завршним рачуном за период од 1984. до 1986. године и извештај Одбора за друштвено-политичке односе.

Известилац Одбора за друштвено-политичке односе је делегат Исмет Калезић.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за друштвено-политичке односе, да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће прихвата Извештај о раду Одбора за Награду „Едвард Кардељ” са Завршним рачуном за период од 1984. до 1986. године.

2. Веће препоручује Одбору за Награду „Едвард Кардељ” и републичким и покрајинским конференцијама Социјалистичког Савеза радног народа Југославије односно њиховим одговарајућим телима, да се више ангажују у информисању и популарисању ове Награде у јавности, како би се обезбедио већи број ини-

цијатива и предлога у поступку кандидовања за ову Награду.

Да ли Веће прихвата ове закључке? */Да/*

Прелазимо на *тридесет четврту* тачку дневног реда:

Извештај о раду Одбора за Награду АВНОЈ-а са Завршним рачуном за 1985. годину

Делегатима су достављени Извештај о раду Одбора за Награду АВНОЈ-а са Завршним рачуном за 1985. годину и извештај Одбора за друштвено-политичке односе.

Известилац Одбора за друштвено-политичке односе је делегат Шиме Погорелић.

Отварам претрес о Извештају.

Ко се јавља за реч? */Нико/*

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за друштвено-политичке односе, да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће прихвата Извештај о раду Одбора за Награду АВНОЈ-а са Завршним рачуном за 1985. годину.

2. Веће сматра да надлежна друштвена тела у социјалистичким републикама и социјалистичким аутономним покрајинама и Одбор за Награду АВНОЈ-а треба више да се ангажују у информисању и подстицању свих друштвених субјеката за давање иницијативе и подношење предлога за додељивање Награде како би се, на тај начин, проширио круг кандидата који својим радом и стваралачким делом испуњавају услове за добијање ове Награде.

3. Веће обавезује Савезно извршно веће да, у границама расположивих средстава, размотри могућност за додељивање допунских средстава из буџета Федерације Одбора за Награду АВНОЈ-а како би он и у 1986. години могао да испуни своју функцију, односно да сачува постигнути ниво, друштвени значај и престиж Награде.

Да ли Веће прихвата ове закључке? */Да/*

Прелазимо на *тридесет пету* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезне управе царина у 1985. години

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезне управе царина у 1985. години, Оцене и ставови Савезног извршног већа и извештај Одбора за друштвено-економске односе.

Представник Управе је Звонко Ошчић, директор Савезне управе царина.

Известилац Одбора за друштвено-економске односе је делегат Богдана Глумац—Леваков.

Отварам претрес о Извештају.

Да ли ко жели реч? */Нико/*

Предлажем да Веће донесе следећи закључак:

Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезне управе царина у 1985. години, с Оценама и ставовима Савезног извршног већа.

Да ли Веће прихвата овај закључак? */Да/*

Прелазимо на *тридесет шесту* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног завода за међународну научну, просветно-културну и техничку сарадњу у 1985. години

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног завода за међународну научну, просветно-културну и техничку сарадњу у 1985. години, Оцене и ставови Савезног извршног већа и извештај Одбора за спољну политику.

Представник Савезног завода је Мирко Пешевски, помоћник директора Савезног завода за међународну научну, просветно-културну и техничку сарадњу.

Известилац Одбора за спољну политику је делегат Рудолф—Руди Сова.

Отварам претрес о Извештају.

Да ли ко жели реч? */Нико/*

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од ставова Одбора за спољну политику, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног завода за међународну научну, просветно-културну и техничку сарадњу у 1985. години, с Оценама, ставовима и предлозима датим у извештају Одбора за спољну политику поводом разматрања овог извештаја.

2/ Веће обавезује Савезно извршно веће да, сагласно општим циљевима наше спољне по-

литике и њеним приоритетима и у складу с Резолуцијом о развоју економске сарадње Социјалистичке Федеративне Републике Југославије са земљама у развоју, посебно цени могућност да се у буџету Федерације за 1987. годину обезбеде потребна средства за ове намене.

3/ Веће обавезује Савезно извршно веће и Савезни завод за међународну научну, просветно-културну и техничку сарадњу да сагледају узроке опадања квалитета остварене сарадње у 1985. години и предузму мере и активности за заустављање тог негативног тренда и подизање квалитативног нивоа те сарадње.

4/ Веће обавезује Савезни секретаријат за правосуђе и организацију савезне управе да размотри ефекте примене законских решења којима се уређују питања распоређивања радника у савезним органима управе и савезним организацијама, питања обезбеђивања обављања послова за време привремене одсутности радника и слично, како би се приликом рада на изменама и допунама Закона о основама система државне управе и о Савезном извршном већу и савезним органима управе та питања потпуније уредила.

5/ Полазећи од констатације у Извештају о постојању проблема у координацији деловања субјеката учесника сарадње Социјалистичке Федеративне Републике Југославије с иностранством у области науке, технике, културе и просвете у нашој укупној организованости у земљи за деловање у овим областима, те и за остваривање положаја и надлежности Савезног завода, Веће обавезује Завод да, најкасније до краја октобра достави Већу аналитички извештај о стању и проблемима у тим областима с предлозима мера и активности које би требало предузети на законодавном, организационом и програмском подручју, како би се обезбедило успешније и ефикасније вршење функције у овој области.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/
Прелазимо на *тридесет седму* тачку дневног реда:

Извештај о раду Савезног завода за друштвено планирање за 1985. годину

Делегатима су достављени: Извештај о раду Савезног завода за друштвено планирање за 1985. годину, Оцене и ставови Савезног извршног већа и Извештај Одбора за друштвено-економске односе.

Представник Савезног завода је др Жарко Папић, директор Савезног завода за друштвено планирање.

Известилац Одбора за друштвено-економске односе је делегат др Данијел Пучко.

Отварам претрес о Извештају.

Да ли ко жели реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од ставова Одбора за друштвено-економске односе, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће прихвата Извештај о раду Савезног завода за друштвено планирање за 1985. годину с Оценама и ставовима Савезног извршног већа и констатације да је Завод обавио обимне и сложене послове и задатке посебно у припреми Дугорочног друштвеног плана Југославије за период од 1986. до 2000. године, Друштвеног плана Југославије за период од 1986. до 1990. године и других планских докумената.

2/ Веће истиче потребу да Завод, у извршавању својих функција, још потпуније и интензивније унапређује сарадњу с републичким и покрајинским заводима друштвеног планирања, друштвено-политичким организацијама на нивоу Федерације, Привредном комором Југославије и другим асоцијацијама привреде, савезним органима и организацијама, посебно са Савезним заводом за статистику, Службом друштвеног књиговодства Југославије, Народном банком Југославије, као битним чиниоцима друштвеног система информисања, научним и другим институцијама и организацијама, како би се применом науке у већој мери и темељније сагледали смерови и тенденције друштвено-економског развоја на дужи рок и прецизније утврђивале мере текуће, средњорочне и дугорочне развојне политике.

3/ Веће задужује Савезно извршно веће да, у оквиру рада на трансформацији савезне управе, а у складу с опредељењима из Дугорочног програма економске стабилизације, размотри предлог за трансформацију Савезног завода за друштвено планирање.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/
Прелазимо на *тридесет осму* тачку дневног реда:

Предлог за покретање поступка за оцењивање уставности Закона о судовима удруженог рада

Делегатима су достављени: Решење о покретању поступка, Оцене и ставови Савезног извршног већа и извештаји Одбора за правосуђе и Законодавно-правне комисије.

Известиоци радних тела су: Одбора за правосуђе делегат др Куртеша Салиу, а Законодавно-правне комисије делегат Јанез Лукач.

Отварам претрес о Предлогу за покретање поступка.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од ставова Одбора за правосуђе и Законодавно-правне комисије, да Веће донесе следеће закључке:

1/ Савезно веће, полазећи од разлога изнетих у извештајима Одбора за правосуђе и Законодавно-правне комисије, сматра да одредба члана 24. става 2. Закона о судовима удруженог рада није несагласна са чланом 233. став 3. Устава СФРЈ, и

2/ Савезно веће одређује делегата Јанеза Лукача, члана Законодавно-правне комисије, да учествује у раду седнице Уставног суда Југославије.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /Да/

Прелазимо на *тридесет девету* тачку дневног реда:

Предлог за избор судија поротника Савезног суда

Делегатима је достављен Предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовање.

Представник Комисије је делегат Душан Бенчић.

Отварам претрес о Предлогу.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог Комисије.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Има ли ко *protiv*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања, за избор судије поротника Савезног суда.*

Прелазимо на *четрдесету* тачку дневног реда:

Предлог за избор делегата Скупштине СФРЈ у Савет друштвеног система информисања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и именовање чланова тог Савета из реда научних, стручних и јавних радника

Делегатима је достављен Предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Представник Комисије је делегат Душан Бенчић.

Отварам претрес о Предлогу.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог Комисије.

Ко је за, молим да дигне руку? /Сбу/

Има ли ко *protiv*? /Нико/

Да ли се ко *уздржава* од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор делегата Скупштине СФРЈ у Савет друштвеног система информисања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и именовање чланова тог Савета из реда научних, стручних и јавних радника.**

Полазећи од става Комисије, предлажем да Веће донесе следећи закључак:

Имајући у виду договор Скупштине СФРЈ и Савезне конференције Социјалистичког савеза радног народа Југославије, Скупштина СФРЈ предлаже Савету друштвеног система информисања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије да свога председника изабере из реда делегата представника Скупштине СФРЈ у Савету.

Да ли Веће прихвата овај закључак? /Да/

* Odluka je objavljena u „Službenom listu SFRJ”, br. 43 od 25. jula 1986. godine.

** Isto.

Четрдесет прва тачка дневног реда:

Предлог за избор делегата Скупштине СФРЈ у:

а/ Одбор за праћење Друштвеног договора о основама заједничке политике у области запошљавања и њиховом остваривању у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији;

б/ Комисију за васпитање и образовање грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству;

в/ Координациони одбор за спровођење Друштвеног договора о јединственим основама за класификацију занимања и стручне спреме, и

г/ Координациони одбор за праћење Друштвеног договора о заједничким основама и мерилима за самоуправно уређивање односа у стицању и расподели дохотка у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији

Достављени су вам предлози Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања.

Представник Комисије је делегат Душан Бенчић.

Отварам јединствени претрес свих предлога.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог за избор делегата Скупштине СФРЈ у Одбор за праћење Друштвеног договора о основама заједничке политике у области запошљавања и њиховом остваривању у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Ко је за, молим да дигне руку? /Сбу/

Да ли је ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор делегата Скупштине СФРЈ у Одбор за праћење Друштвеног договора о основама заједничке политике у области запошљавања и њиховом остваривању у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Стављам на гласање Предлог за избор делегата Скупштине СФРЈ у Комисију за васпитање и образовање грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовање, за избор делегата Скупштине СФРЈ у Комисију за васпитање и образовање грађана Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у иностранству.

Стављам на гласање Предлог за избор делегата Скупштине СФРЈ у Координациони одбор за спровођење Друштвеног договора о јединственим основама за класификацију занимања и стручне спреме.

Ко је за, молим да дигне руку? /Сбу/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања, за избор делегата Скупштине СФРЈ у Координациони одбор за спровођење Друштвеног договора о јединственим основама за класификацију занимања и стручне спреме.

Стављам на гласање Предлог за избор делегата Скупштине СФРЈ у Координациони одбор за праћење Друштвеног договора о заједничким основама и мерилима за самоуправно уређивање односа у стицању и расподели дохотка у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог Комисије Скупштине СФРЈ за избор и именовања, за избор делегата Скупштине СФРЈ у Координациони одбор за праћење Друштвеног договора о заједничким основама и мерилима за самоуправно уређивање односа у стицању и расподели дохотка у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији.*

Прелазимо на четрдесет другу тачку дневног реда:

Предлог за именовање савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања

* Odluka je (kao i predhodne) objavljena u „Službenom listu SFRJ”, br. 43 od 25. jula 1986. godine

Достављен вам је Предлог Савезне конференције Социјалистичког савеза радног народа Југославије за именовање Савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања.

Отварам претрес Предлога.

Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сбу/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог Савезне конференције ССРНЈ за именовање Савезног друштвеног правобраниоца самоуправљања.*

Честитамо другу Чачићу на поновном избору и желимо му успех у раду.

Мислим да смо за данас завршили рад.

Остају нам још две тачке дневног реда, петнаеста тачка „Оспособљеност милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним приликама” и четрдесет трећа тачка „Предлог закона о изменама и допунама Закона о санацији и престанку организација удруженог рада” као и одговори на делегатска питања.

Питам Веће, да ли бисмо моли, посебно поводом Предлога закона о измени и допуни Закона о санацији, да пружимо могућност да се радна тела /Одбор за друштвено-економске односе као матични одбор и Законодавно-правна комисија/, састану и припреме извештаје, да бисмо почели рад сутра у 11 сати, одмах после заједничке седнице?

Да ли Веће прихвата овај предлог? /Да/

Настављамо рад Већа сутра, у 11 сати. У 10 сати је заједничка седница, а радна тела су заказана за сутра у 8 сати.

(Седница је прекинута у 17 сати и 45 минута)

* Одлука је (као и предходне) објављена у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 43 од 25. јула 1986. године

NASTAVAK ČETVORTE SEDNICE SAVEZNOG VEĆA
(24. jula 1986. godine, početak u 11 sati)

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Другарице и другови делегати, настављамо рад.

Прелазимо на петнаесту тачку дневног реда:

Оспособљеност милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним приликама

Делегатима је, као строго поверљив, стављен на увид материјал „Оспособљеност милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним приликама с констатацијама Савезног извршног већа, а достављен вам је и извештај Одбора за унутрашњу политику.

Представници Савезног извршног већа су: Доброслав Ћулафић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за унутрашње послове и Слободан Тадијан, заменик савезног секретара за унутрашње послове. Извештач Одбора за унутрашњу политику је делегат Бранко Костић.

Уводно излагање даће Доброслав Ћулафић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за унутрашње послове. Молим друга Ћулафића да узме реч.

ДОБРОСЛАВ ЋУЛАФИЋ, члан СИБ-а и савезни секретар за унутрашње послове:

Другарице председнице, другарице и други ви делегати, желео бих вашу пажњу да задржим на неколико битних питања из живота и рада милиционара и милиције и о њеној оспособљености за извршавање безбједносних задатака у редовним и ванредним приликама. Ово и ради тога што Скупштина СФРЈ проблематику милиције, као посебно питање, није разматрала посљ-

едних двадесетак година. Истина, надлежност Федерације, па тиме и Скупштине СФРЈ, мања је у овој области него у другим доменима унутрашњих послова, али је несумњиво да је ријеч о питању које је од интереса за читаву земљу и да Скупштина СФРЈ, у оквиру својих права, дужности и одговорности и својим друштвеним ауторитетом у нашем политичком систему, може много допринијети да се ефикасније и, у интересу безбједности Југославије као цјелине, ургентније разрешавају неки акутни проблеми и када је ријеч о милицији.

Ради тога је, с посебним задовољством примљена и ваша заинтересованост да се на основу по овог питања, послје расправе у СИБ-у и Одбору за унутрашњу политику Савезног вијећа Скупштине СФРЈ, отвори расправа и у овом Дому. Ово тим прије што је ријеч о најбројнијем, и рекао бих, изузетно значајном дијелу органа унутрашњих послова. Ријеч је о униформисаном дијелу који је свакодневно у првој линији, најистуренији у борби за заштиту Уставом утврђеног поретка, заштити личне и имовинске сигурности наших радних људи и грађана, друштвене својине, одржавања стабилног јавног реда и мира, безбједности саобраћаја, безбједности наших граница, односно стварању неопходних услова за несметано функционисање институција нашег политичког система.

Милиција је од самог оснивања била у овој функцији. Њено мјесто и улога мијењала се у зависности од демократизације и развоја самоуправних социјалистичких односа, од подруштвавања класичне заштитне функције државе и развијања система друштвене самозаштите, али она никада није мијењала своје основно одређење, да служи интересима радних људи и грађана.

Вршећи изузетно сложене и одговорне задатке безбједности, од завршетка рата до

данас, живот је изгубило близу 500 припадника милиције.

Друштвени и безбједносни значај послова милиције у данашње вријеме није ни мало лакши него ранијих година. Дјеловање спољњег и унутрашњег непријатеља је, као што вам је познато, присутно у још организованијој и безобзирнијој форми. Све су сложенији услови у очувању безбједности границе, јавног реда и мира. Угроженија је друштвена својина различитим облицима незаконитог рада и понашања. Економске, социјалне и друге тешкоће погодују неким видовима криминалитета. Због географског положаја и отворености наше земље преко ње се одвија велики транспорт. Наша територија се користи и за међународну криминалну активност разних облика /кријумчарење оружја, дроге, фалсификованог новца и сл/. Међународни тероризам је такође у ескалацији попримајући нове и све савијеније форме, што угрожава безбједност уопште, а посебно безбједност малих земаља самим тим наше земље.

Органи унутрашњих послова, посебно милиција, у условима мира, у редовним и ванредним приликама, „воде рат“ против разних врста криминалних или других друштвено-штетних појава. У том „рату“ изложени су нападима разних врста. Најчешће је присутно вербално вријеђање и омаловажавање радника милиције. У посљедњих пет година то се догодило у близу 68.000 случајева. Посебно забрињавају напади на милиционаре уз употребу ватреног оружја и других опасних предмета. Таквих напада је у истом овом периоду било 6.672. Ватрено оружје је употребљено у 111 случајева, у 1035 случајева и други опасни предмети. Било је и 5526 напада уз употребу физичке снаге. Посљедице тих напада су упозоравајуће: 16 милиционара је погинуло, 244 тешко и 1653 лакше повријеђено.

Желим посебно да истакнем да органи унутрашњих послова, а у оквиру њих и милиција, безрезервно прихватају опредјељење да наше друштво не може ефикасно осигуравати своју безбједност уколико је повјери искључиво службама безбједности, без обзира на то колико оне биле бројне, добро организоване, обучене и технички опремљене.

Органи унутрашњих послова би требало да буду и све више јесу, стручне и специјализоване службе у систему друштвене самозаштите. Они су најорганизованији професионални дио система друштвене самозаштите. Као дио тога система, органи унутрашњих послова би требало да буду под сталном и потпуном контролом од стране делегатских скупштина, политичко-извршних органа друштвено-политичких заједница и грађана организованих у мјесним и другим самоуправним заједницама и политичким организацијама.

Милиционари су врло присутни у свим облицима друштвене самозаштите на терену. Чланови су разних друштвених и политичких организација и органа. Има терена гдје грађани у дужим временским интервалима од представника органа власти имају сусрет само са милиционарима који брину за безбједност на том подручју. Недјељом и празником, ноћу, приликом великих скупова и манифестација, главни терет за безбједност, мир и спокојство грађана пада на милиционаре. Међу првима су ту да помогну људима у несрећама, елементарним непогодама и да заштите људске животе чак доводећи и свој живот у питање. Задатке извршавају у свим временским условима — по киши, вијавици, сметовима и другим непогодама. У остваривању своје функције, у већини случајева, милиција добро сарађује с грађанима и другим субјектима у позорничким реонима, мјесним заједницама и шире.

Радници милиције, као овлашћена службена лица органа унутрашњих послова, имају законску дужност да задатке извршавају и када су изложени опасностима по живот. Таква обавеза за раднике осим додуше оне људске, моралне, не постоји у другим дјелатностима.

Морам такође напоменути да појачано, непрекидно ангажовање у виду продуженог рада због недовољне попуњености радних места, доприноси исцрпљивању расположивог људства и смањењу њихове радне способности, што се најнепосредније одражава на њихову ефикасност при обављању посла.

Осим тога, извршавање специфичних и све сложенијих безбједносних задатака и послова захтијева сталну здравствену способност и психофизичку спремност, будност, мобилност и при-

правност у свим условима, уз честу, дужу или краћу одвојеност од породице.

Са задовољством могу констатовати да милиција своју основну функцију извршава с успјехом. По својој бројности /око 40000 радника за редовни рад и око 150000, с резервним саставом у ванредним приликама/ организованости, милиција представља значајну безбједносну снагу Југославије. Немамо озбиљних и ширих размјера у нарушавању јавног реда и мира. Грађани Југославије осјећају се слободно и безбједно. Лична и имовинска сигурност је у основи добра.

Осјећај пуне слободе и безбједности, не само наших грађана, већ и свих добронамјерних страних држављана који по разним основама бораве у нашој земљи, у великој мјери су резултат и одговорног и самопријегорног рада милиције и милиционара појединачно.

Због значаја функције коју милиција врши, оспособљавање милиције је стална брига свих органа унутрашњих послова у земљи. Оно јесте, а и надаље мора бити стална брига свих друштвено-политичких заједница и сваког нашег радног човјека и грађанина. Заправо, мора се још више радити на томе да милиција буде тако оспособљена за рад заједно с осталим субјектима друштвене самозаштите успјешно штити наш поредак, права и интересе грађана, друштвену својину итд. Она мора бити стално у функцији борбе за социјалистичке и демократске односе и слободе.

Извршавање веома бројних, тешких и сложених безбједносних послова и задатака захтијева од радника милиције строго поштовање законитости, стриктну примјену прописа и професионални однос у извршавању задатака. То је захтјев о коме се свакодневно говори код припадника милиције и о коме се строго води рачуна. При томе, од посебног значаја је питање употребе средстава принуде од стране милиционара да би заштитили грађане од разних видова силеџијског и криминалног понашања. Радници милиције врло често на лицу мјеста морају брзо и ефикасно да реагују и интервенишу, а у одређеним условима да употребе и средства принуде. То је озбиљно искушење за сваког појединца, припадника органа унутрашњих послова. С мало не-

пажње, милиционар може да прекорачи овлашћења и повриједи човјекову личност, односно његову слободу и достојанство, његов физички интегритет. Милиционар мора често да покаже максимум стрпљења, хладнокрвност, да поднесе чак и увреду, а да остане на висини своје улоге и задатка. Мора се схватити да су милиционари под сталним притиском, стално су у процјепу да брзо и ефикасно интервенишу, и брзо донесу одлуку, а да при томе примјене само оне мјере које су прописане законом, с најмање штетних посљедица за људе и њихова права.

У свим случајевима када је ријеч о одбијању непосредног напада на себе, када се спречава бјекство лица затеченог у вршењу кривичног дјела, када се штити живот људи, одбија напад на објекат који се обезбјеђује, спречава бјекство лица лишеног слободе и лица за којим је издат налог за лишавање слободе, приликом интервенција на успостављању озбиљно нарушеног јавног реда и мира, милиција треба и мора да користи и сва средства принуде у складу са законом, укључујући и употребу ватреног оружја. Овом деликатном и осјетљивом питању у органима унутрашњих послова, посвећује се, из разумљивих разлога, посебна пажња. Настојимо да сталним радом развијамо висок степен одговорности сваког појединца. Милиционари су дужни да подносе документоване извјештаје о својим поступцима, а посебно о сваком случају примјене средстава принуде, што се свестрано разматра и на основу тога утврђује да ли је поступак у сваком појединачном случају у складу са законом и овлашћењима. Употреба ватреног оружја као средства принуде у периоду од 1981. до 1985, примјењивана је у 489 случајева, а друга средстава у око 10000 случајева.

Посматрајући у овом погледу стање у цјелини, може се рећи да највећи број милиционара код примјене средстава принуде поступа у складу са законом и утврђеним овлашћењима, али има и случајева неоправдане употребе средстава принуде и недозвољеног понашања појединих милиционара који изазивају оправдан револт грађана. Иако овакви случајеви нису бројни и у укупном збиру интервенција чине незнатан проценат, неоспорно је да наносе огромну

штету угледу органа унутрашњих послова умањујући резултате које Служба и посебно милиција својим законитим радом постиже и углед који има код радних људи и грађана.

Због прекорачења или злоупотребе законских овлашћења у посљедњих пет година кажњено је кривично 105 службених лица, а према 681 раднику милиције примијењене су дисциплинске и друге мјере. Наставићемо с предузимањем оштрих мјера против сваког појединца — милиционара, који злоупотреби или прекорачи овлашћења и који се понаша неодговарајуће, али ћемо заштитити сваког радника милиције који буде евентуално неоправдано нападнут. И једно и друго је дио наше укупне борбе за морално-политички лик припадника унутрашњих послова, односно радника милиције.

С тим у вези, а поводом притужби грађана с Косова, на основу закључака Предсједништва СФРЈ и Предсједништва ЦК СКЈ образовао сам посебну Комисију састављену од представника Савезног секретаријата, Републичког секретаријата за унутрашње послове СР Србије и Покрајинског секретаријата за унутрашње послове САП Косова, са задатком да непосредно испита све представке грађана поднијете од 1981. до 1986. године на поступање органа и радника органа унутрашњих послова САП Косова. Она је у релативно кратком року и веома успјешно обавила овај посао. Обишла је све општине у САП Косову и испитала 622 притужбе. Комисија је утврдила да има релативно велики број приговора грађана који су основани. Код свих таквих случајева, Комисија је предложила конкретне мјере за њихово потпуно рашчишћавање и утврђивање одговорности. Уз Извјештај Комисије наложио сам, између осталог, да се по њеним предлозима поступи најкасније у року од три мјесеца и да се према сваком припаднику органа за кога се утврди одговорност предузму енергичне дисциплинске и кривичне мјере до удаљавања из Службе.

Но, и поред одређених слабости којих има у редовима милиције, то је неспорно, јер је милиција дио друштва и све што се у њему позитивно или негативно дешава одржава се на одговарајући начин и на њу, можемо констатова-

вати да повјерење радних људи и грађана у органе унутрашњих послова, у милицију, стално расте. Бројни су и свакодневни примјери свесрдне помоћи грађана милиционарима у вршењу безбједносних задатака. Милиционари знају да без ослонца у народу, без подршке и помоћи свих субјеката система друштвене самозаштите, не могу успјешно извршавати своје задатке. Поштовање достојанства човјека, па и у ситуацијама када је примјена законских овлашћења оправдана и неопходна, морални је и законски захтјев кога се морају придржавати сви припадници органа унутрашњих послова, односно сви радници милиције.

Искуство које смо стекли у сузбијању контрареволуционарних активности и укупна искуства у извршавању безбједносних задатака, утицала су на то да брже приђемо рјешавању појединих питања која су од значаја за остваривање већег акционог и функционалног јединства органа унутрашњих послова, односно милиције у Југославији.

Заједничким ангажовањем Савезног, републичких и покрајинских секретаријата за унутрашње послове, предузели смо и предузимамо конкретне мјере на основу таквог одређивања. Као што смо то учинили за државну безбједност, ове године смо, послје извесног времена, донијели заједничка програмска документа и у области јавне безбједности, а она се односе и на милицију. Врше се припреме за даљу изградњу јединствених техничких система органа унутрашњих послова /информациони систем, систем веза и др./, који су од изузетне важности и за ефикасност рада милиције. Надамо се да ће Скупштина СФРЈ што скорије донијети програм модернизације Савезног секретаријата и Института безбједности за период од 1990. године и тиме омогућити повезивање ових система у једну цјелину и њихово оптимално коришћење, па тиме и побољшати услове рада и материјални положај дијела милиције уопште.

С тим у вези је и договор да се изглед униформи, звања и ознаке звања у милицији регулишу на јединствен начин у цијелој земљи. Прописи у вези с тим су већ донијети од надлежних органа Федерације, република и аутономних

покрајина и већ се поступно приступа њиховој реализацији. Постигли смо такође сагласност и договор о минимуму и стандардима за опремање јединица и припадника милиције техничким средствима, наоружањем и опремом за милицију свих република и аутономних покрајина. У току је припрема материјала за рјешавање још неколико значајних питања у вези с радом милиције на јединственим основама у цијелој земљи.

Суочавајући се с проблемима кадровског оспособљавања, техничког опремања и рјешавања материјалног положаја милиционара, већ неколико година се у републикама и аутономним покрајинама одвија активност на изналажењу адекватних рјешења у организацији и финансирању милиције. Попут искустава из СР Словеније, гдје је Служба јавне безбједности па и милиција организована на нивоу републике, промјена у организацији извршена је у СР Црној Гори. У СР Босни и Херцеговини и у СР Македонији се већ одређена питања рјешавају и финансирају из републичког буџета. У СР Србији се врше припреме за обједињавање средстава на нивоу републике како би се поједини проблеми милиције рјешавали по јединственим критеријумима, итд. Савезни СУП подстиче такву активност и даје јој пуну подршку.

Техничка опремљеност милиције је различита од региона до региона. Међутим, у цјелини гледано, она није на потребној висини, односно није у складу са задацима који се пред милицију постављају данас, а посебно није у складу с проблемима и задацима који се реално могу очекивати сјутра. Проблем је, поред осталог и у томе што се техничка средства милиције, услед константне употребе, брзо амортизују, што је нужно њихово стално обнављање и што разлози безбједности захтијевају да се процес рада перманентно модернизује бржом примјеном научних и техничких достигнућа и опремањем савременим средствима. Оцјену о оспособљености милиције, као и органа унутрашњих послова у цјелини, требало би посматрати у зависности од кретања безбједносне ситуације на унутрашњем и међународном плану. Зато се оспособљености милиције као и материјалном

положају милиционара мора посвећивати стална пажња у односу на ове субјекте друштва на све нивое.

Знатне разлике у степену опремљености милиције, и не само милиције, потребним техничким средствима на разним подручјима у земљи, већ постају лимитирајући фактор ефикасности, посебно у извршавању заједничких задатака који су од безбједносног интереса за читаву земљу. Заправо, због распореда надлежности, па и начина финансирања, дошли смо у ситуацију да безбједност наших граница, заштита права и слобода радних људи и грађана, па отуда и безбједност земље у цјелини, великим дијелом зависи од материјалних могућности појединих ужих друштвено-политичких заједница, односно општина.

Посебно желим да нагласим да је материјални положај милиционара у већини наших република и покрајина тежак. Увећава се број милиционара којима је озбиљно угрожена основна егзистенција. Лични дохоци милиционара у 1985. години у просјеку су се кретали од око 30000 до 50000 динара. У 1986. години овај просјек је негдје мање, негдје више повећаван и дјелимично усклађиван с порастом трошкова живота. Па ипак, остаје то крупан проблем чија рјешења треба тражити и што брже налазити у свим републикама и покрајинама.

Посебан проблем у остваривању кадровске политике у органима унутрашњих послова јесте рјешавање стамбених проблема. Само око 57% милиционара у Југославији има ријешено стамбено питање. Наглашено тешко стање је у САП Косову, гдје само 16,5% радника милиције има ријешено стамбено питање, итд.

Разумије се, није ријеч о захтјеву за привилегованим положајем органа унутрашњих послова, односно милиције у рјешавању стамбених и других питање. Међутим, ријеч је о томе да се често недовољно схвата сва специфичност, напор, одговорност, ризичност и низ других обавеза радника милиције, што би требало да нађе израз и у стамбеној политици и политици личних дохода, када је ријеч о милицији.

Ако се овоме дода и чињеница да због природе послова радници милиције по закону и

по правилима службе не смију да се баве допунским послом, као и податак да велики број брачних другова милиционара није у радном односу /у СР Србији супруга тек сваког двадесет првог милиционара је у радном односу, а у САП Косову стање је још горе/, да су станарине за приватан смјештај велике, онда се може рећи да се дио радника милиције налази у веома тешком материјалном положају, а понекад се због таквог положаја доводи у питање обављање службених дужности. Због тога морамо имати у виду да садашње стање и евентуално даљи пад животног стандарда дијела милиције, и поред њихове високе морално-политичке свијести објективно може да утиче на њихову, до сада јасно изражену, пожртвованост и спремност за извршавање свих задатака и у најтежим околностима.

Дозволите ми да укажем на неке специфичности и проблеме Бригаде милиције у Савезном секретаријату. Она је формирана 1975. године ради извршавања одређених безбједносних задатака из надлежности Федерације /обезбјеђење савезних органа и организација, страних ДКП у Београду, извршење екстрадиције и других послова по основу међународних обавеза/. Бригада извршава и одређене, посебне задатке, који се односе на сузбијање међународног тероризма /у случајевима киднаповања авиона, убацивања терористичких група и др./, као и на пружање помоћи органима унутрашњих послова у републикама и аутономним покрајинама у одређеним ситуацијама, када се за то стекну услови.

Пошто је Бригада бројна, њеном попуњавању приступили смо у договору с републичким и покрајинским секретаријатима за унутрашње послове, тако да је један дио сталан, док се други попуњава радницима милиције из социјалистичких република и социјалистичких аутономних покрајина на годину дана, када се они враћају у матичне органе.

Пракса је потврдила предности оваквог начина попуњавања Бригаде. Међутим, има и одређених проблема. Савезни секретаријат није у могућности да обезбједи исти материјални положај овим радницима какав они имају у својим, односно појединим републикама, што значи, ка-

да се нађу код нас, да се различити лични доходак даје за исти рад. Иначе, укупни материјални положај милиционара Бригаде милиције у Савезном секретаријату је незадовољавајући. Када то кажем, мислим на релативно ниске личне дохотке, а прије свега на изузетно тешке стамбене проблеме, јер свега 18,2% радника Бригаде има ријешено стамбено питање. Ово је горући проблем и његовом рјешавању се мора приоритетно приступити. Ми ћемо о томе доставити неопходне информације с предлозима Савезном извршном вијећу, а на одговарајући начин обавијестићемо и Савезно вијеће.

Мислим да пуним правом можемо рећи да је наша милиција уистину народна, да служи интересима радних људи и грађана, да се њени припадници одлучно боре за заштиту уставног поретка, обезбјеђење услова за миран живот и стваралачки рад наших радних људи и грађана, за безбједан боравак странаца и туриста у нашој земљи, за безбједност земље, њен територијални интегритет и углед у свијету.

Због задатака који нас очекују, у средишту наше пажње у наредном периоду мора бити даље кадровско јачање наших служби безбједности органа унутрашњих послова, а посебно милиције у цјелини. Морамо наше службе безбједности, па и милицију, учинити у сваком погледу привлачним за младе, стручне људе који испуњавају критеријуме у политичком, идејном и моралном погледу. У редовима наших служби требало би да се стално повећава број оних који ће на високом професионалном нивоу извршавати безбједносне задатке. Милицију и даље треба стално подмлађивати, стварати услове да у њу долазе млади и образовани људи, шире опште културе, са специјалистичким знањима, познавањем страних језика, а да су физички способни и идејно и јасно опредељени.

Морамо се стално оспособљавати да пратимо научно-техничка достигнућа у земљи и свијету за брже увођење и коришћење резултата тих достигнућа у раду наше милиције и свих органа и служби безбједности. Једном ријечју, морамо се непрекидно усавршавати у складу с интересима и потребама очувања безбједности Југославије у свим условима. Не смијемо дозволити да заоста-

јемо, да се нађемо у инфериорном положају у односу на ове службе сусједних и других земаља. Заправо, морамо тако оспособити наше службе безбједности, нашу милицију, да може и даље давати свој пуни допринос да Југославија и даље буде безбједна и сигурна земља, привлачна за бројне туристе и све добронамјерне стране да у њој наши грађани, наша омладина, наша дјеца мирно, спокојно и безбједно живе и стварају.

Увјерен сам да ће данашња расправа у Савезном вијећу имати велики значај за даљи рад милиције, за њено кадровско јачање и техничко опремање, за побољшање њеног материјалног положаја, у складу с потребама безбједности земље.

Закључи и препоруке које ћете данас усвојити, требало би да иницирају широку расправу у скупштинама свих друштвено-политичких заједница, њиховим извршним органима, у тјелима која се баве питањима друштвене самозаштите, односно у свим друштвеним срединама које су позване и могу допринијети подизању друштвеног угледа милиције, поштовању личности милиционара и побољшању њиховог материјалног положаја.

Свјесни смо да у садашњим економским тешкоћама све проблеме није могуће разријешити одједанпут или брзо, али је очито да се они најакутнији, морају брже рјешавати. Радничка класа наше земље увијек је испољавала високу свјест и спремност на издвајање за потребе општенародне одбране и безбједности. То ће она учинити и сада и убудуће.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Захваљујем другу Ђулафићу на уводном излагању.

Отварам претрес. Ко се јавља за реч?

Има реч др Миодраг Трифуновић.

ДР МИОДРАГ ТРИФУНОВИЋ /СР Србија/:

Другарице председнице, другарице и други ви делегати, слажем се с примедбом коју је одмах

на почетку свог излагања ставио друг Ђулафић, савезни секретар за унутрашње послове, да је прошло више од 20 година од како је последњи пут ова проблематика била предмет разматрања на седници Скупштине СФРЈ.

Није добро што је прошло толико времена, али је свакако добро да се, ето, ипак ово питање оспособљености милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним приликама и након таквог протеча времена нађе на седници Скупштине Југославије.

Лично мислим да је материјал веома солидно обрадио ову проблематику. Она је, излагањем друга Ђулафића, обogaћена, проширена, и ја у потпуности подржавам и материјал и излагање савезног секретара за унутрашње послове друга Ђулафића и немам намеру да нешто више о овом проблему говорим, јер је, по мом мишљењу, о њему доста речено и веома комплексно и веома добро. Лично мислим да је веома добро што је у Социјалистичкој Републици Словенији и Социјалистичкој Републици Црној Гори милиција организована на нивоу републике. Реч је о таквој служби, о природи и задацима који су заиста деликатни и специфични. Ако их посматрамо у савременим условима, тај аспект је осветлио својим излагањем и друг Ђулафић, мислим да се заиста можемо сложити да су оваква организациона и статусна решења, каква су у ове две републике у погледу организационог устројства, статуса и финансирања нађена, сматрам, најадекватнија решења.

Мислим да није добро што је то учињено само у две републике, односно што је у осталим републикама милиција организована на нивоу општина. Шаренило у вези с бројним, значајним, крупним питањима о којима је доста веома рељефно речено у материјалну, сигурно је резултат и различитог организационог устројства и финансирања ове изузетно значајне службе. Сматрам да нема никаквог друштвеног оправдања да у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији имамо различити статус милиције у погледу њеног организационог устројства и у погледу њеног финансирања.

Због тога се залажем за то и предлажем да данас, на седници Савезног већа, утврдимо још

један закључак и ојачамо већ предложени закључак, којим би препоручили и другим републикама и покрајинама да размотре и предузму потребне мере, како би се и у тим заједницама могло реализовати организовање и финансирање милиције на нивоу република и покрајина.

Мислим да се ово може изразити тако што би у тачки 2. става 1. Предлога закључака, у 8. реду, иза речи „задатака” требало додати „како би се и у тим заједницама могло реализовати организовање и финансирање милиције на нивоу република и покрајина.

Веома је добро што нас је друг Ђулафић обавестио да је у Савезном секретаријату за унутрашње послове, он, као савезни секретар за унутрашње послове, извршио један веома значајан задатак, тако да је завршен рад на разматрању и проверавању навода из притужби грађана с подручја Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова. Сматра да је велики број тих притужби основан. Обавестио нас је, исто тако, да је поставио и сасвим конкретне рокове у вези с мерама које би требало предузети према онима који су извршили повреде Устава, закона и друге деликте. Рекао је и то да су дати рокови од три месеца. Извињавам се, али мислим да је за то дошло крајње време и у начелу се залажем да ти рокови буду много краћи. Морамо се навићи да повреде Устава, повреде Закона, када је реч о основним друштвеним вредностима овога друштва, о слободи човека, његовим правима, али када треба отклањати неправилности, извињавам се, требали бисмо бити много бржи.

Због тога бих се zaloжио за то да затражимо од Савезног секретаријата за унутрашње послове да ово Веће добије и тај извештај о утврђеном стању на основу притужби грађана, како би и ово Веће, и Скупштина СФРЈ остварила увид у ова питања јер је у крајњој линији реч о реализацији њених закључака.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Друг Рамо Алихајдари има реч.

РАМО АЛИХАЈДАРИ /САП Косово/:

Другарице председнице, другарице и други делегати, дозволите да на почетку кажем да у потпуности подржавам оцено и ставове изречене у материјалу о оспособљености милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним приликама, уводно излагање друга Доброслава Ђулафића, као и предлог мера Савезног извршног већа и извештај Одбора за унутрашњу политику овог Већа.

Такође, желим да вас у најкраћим цртама упознам с активностима и резултатима које смо постигли у оспособљавању и материјално-техничкој опремљености милиције у САП Косову, као и с проблемима с којима се сусрећемо у извршавању свакодневних задатака и послова у овој области.

Позната је оцена и чињеница да се у ранијем периоду, пре контрареволуционарних догађаја на Косову 1981. године, није у довољној мери посветила пажња организационом, кадровском и материјално-техничком оспособљавању и опремању органа унутрашњих послова за успешно извршавање својих задатака, како у редовним, тако и у ванредним ситуацијама. Ово је, поред осталог, имало битног утицаја на недовољну спремност органа унутрашњих послова за успешно и ефикасно супротстављање бруталној контрареволуционарној делатности албанских националиста и иредентиста у 1981. години.

Захваљујући пуном разумевању и великој подршци коју су органима унутрашњих послова дали органи у Покрајини, затим органи свих социјалистичких република, Социјалистичке Аутономне Покрајине Војводине, као и органи Федерације, на овом плану су постигнути резултати и учињен је велики заокрет. Извршена је реорганизација свих служби, како у Покрајинском секретаријату, тако и у општинским органима унутрашњих послова. Реорганизацијом службе, формиран је већи број станица и одељења милиције, тако да сада у САП Косову имамо 65% више станица јединица милиције, 63% више одељења милиције, док је број безбедносних сектора повећан за око 58% у односу на стање пре

1981. године. Тиме су створени услови за боље покривање објеката и простора од значаја за безбедност и ефикасно деловање Службе, како у редовним, тако и у ванредним приликама.

Упоредо с реорганизацијом Службе, повећана је и систематизација радника милиције за око 65%, постигнута су и добри резултати у области кадровског јачања и материјално-техничког опремања Служби унутрашњих послова, а посебно милиције у нашој Покрајини.

Пријемом већег броја нових радника милиције, Служба је нагло подмлађена, што је изискивало максималне напоре, а уложена су и знатна материјална средства на теоретском, практичном и допунском оспособљавању радника за успешно обављање задатака, у чему је постигнут доста добар успех.

Упоредо с активношћу у области допунског, стручног оспособљавања новопримљених радника милиције, у овом периоду посвећена је значајна пажња и редовном и ванредном школовању кадрова у средњим, вишим и високим стручним школама. Тако је у овом периоду средњу школу за унутрашње послове у Вучитрну завршило 440 кадета, вишу школу унутрашњих послова 40 радника органа унутрашњих послова, затим Факултет безбедности и друштвене самозаштите, Војну академију итд.

Захваљујући оваквој активности, сматрамо да су органи унутрашњих послова, организационо и кадровски оспособљени за вршење својих функција, а самим тим и радници милиције с успехом извршавају свакодневне послове на заштити Уставом утврђеног поретка, сузбијању криминалитета, стабилном одржавању јавног реда и мира, контроли преласка државне границе, обезбеђења одређених објеката и личности, контроли регулisaња саобраћаја, извршавању других послова и задатака које пред њих постављају позитивни прописи друштвено-политичких заједница и друштвено-политичких организација и радничка класа. Ми сматрамо да нам и поред остварених резултата и даље предстоји велики број задатака на систематском, стручном и идејно-политичком оспособљавању и уздизању радника јер пријемом нових радника 1981. године, морали смо их оспособљавати на разним курсевима,

семинарима, саветовањима, као и извршавањем конкретних акција и задатака. То смо учинили због неопходности и потреба за хитним укључивањем кадрова у решавању безбедносних задатака, јер је то захтевала сам ситуација која је била доста сложена.

Морам подвући, да за још успешније решавање постављених задатака, посебан проблем представљају услови живота и рада радника милиције. Наиме, у једном броју јединица милиције, недостају минимални услови за извршавање свакодневних послова и задатака у којима нема довољно радних, смештајних и других просторија за нормалан рад и живот радника.

Нерешени стамбени проблеми радника милиције такође стварају потешкоће у томе што су поједини радници милиције принуђени да свакодневно путују на посао из места боравка, често и по стотину километара. Неповољна стамбена ситуација се још више заострила у последње време због повећања броја радника, посебно у милицији. Подаци показују да од укупног броја радника милиције још увек 84% нема решено стамбено питање. То је уосталом рекао и друг Ђулафић у свом уводном излагању. Овај проблем се код милиције заострљава и због тога што је служба специфична, милиционери не могу службовати у месту рођења. Према томе, морамо уложити веће напоре за што брже решавање стамбених питања радника милиције, јер је и то један од предуслова за успешно решавање постављених задатака.

Исто тако, непобитна је чињеница да су захваљујући уложеним напорима и материјалној помоћи која је пружена од стране одговарајућих органа у Покрајини, органа у Социјалистичкој Републици Србији и широј друштвеној заједници, остварени видни резултати у овој области.

Међутим, опште заостајање у материјално-техничком погледу у односу на стање и потребе пре свега због природе и задатака који су постављени пред органе унутрашњих послова, захтева знатно веће напоре за подизање нивоа опремљености, оспособљености службе, као и модернизације опреме органа милиције. Услед заостајања у реализацији програма развоја и модернизације

ције за протекли средњорочни период од 1981. до 1985. године и његову делимичну реализацију у износу од само 40,5%, имало је за последицу заостајање у техничком опремању и оспособљавању органа унутрашњих послова.

Због наведених разлога, органи унутрашњих послова нису у потпуности оспособљени за ефикасно извршавање постављених задатака у ванредним приликама. Зато је потребно да се предузму неопходне мере уз помоћ органа у Покрајини, Социјалистичкој Републици Србији и на нивоу Федерације, да би се органима унутрашњих послова Покрајине обезбедила материјално-техничка средства и опрема како би били још ефикаснији у извршавању својих задатака, како у редовним, тако и у ванредним приликама.

На крају, предлажем: да се садашњи Средњорочни програм развоја органа унутрашњих послова Аутономне Покрајине Косова, који је донешен, да се реализује по предвиђеном обиму, динамици, квалитету и ефикасности /да се не би дозволило да дође до онога до чега је дошло у прошлом средњорочном плану који је реализован само 40,5%/; да се средства буџета за органе унутрашњих послова дају наменски, а не у оквиру друштвених служби; да се због стања и специфичности у којој се налази наша Покрајина неопходно пронађе и могућност налажења девизних средстава за набавку неопходне опреме, а посебно за набавку резервних делова. Успешно решавање питања и задатака на даљем оспособљавању милиције је још један конкретан допринос оживотворењу Закључака Председништва СФРЈ и Председништва ЦК СКЈ, као и спровођења докумената Тринаестог конгреса Савеза комуниста Југославије.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко се даље јавља за реч?

Има реч делегат Зарија Мартиновић.

ЗАРИЈА МАРТИНОВИЋ /СР Србија/:

Нисам се јавио за дискусију, али имам не колико предлога.

Са задовољством сам, не само сада, већ мислим већ трећи пут, слушао уводно излагање савезног секретара Доброслава Ђулафића и морам да кажем /то је моја оцена као делегата/, да свако његово излагање има свежине и новина за разлику од других која су већ 20 година иста „плоча”. Морам да кажем да ми је стварно било драго слушати о томе /иако чињенице које наводи нису драге, већ горке/, да је информисање веома важно и да се Скупштина СФРЈ мора информисати о томе шта се дешава. Слушао сам доста и о нападу на милицију и о непоштовању законитости и о много тога тешког. Као грађанин и као делегат, на неки начин осећам грижу савести као човек, зато што у датим тренуцима ми, као грађанин, не помогнемо милицији. Често анемично посматрамо шта се тамо дешава у целини. Мислим да као човек, као грађанин, прихватам опаске савезног секретара. Зато бих дао неколико предлога.

Прво, предлажем да у склопу расправе о политичком систему савезни секретар с позивним стручним људима, учини напор да би се у том правцу створила потреба да се одређене измене у политичком систему врше или предлажу у правцу стварања већег степена јединства Савезног секретаријата за унутрашње послове у целини, на нивоу земље. Мислим, почев од општине, републике па до Федерације, јер сам дубоко убеђен да би Савезни секретаријат морао да има већа уставна овлашћења када је реч о постављању уставног реда и поретка и заштите слободе грађана и радних људи „од Триглава, па до Ђевђелије”. Не може то општина и република спречавати. Зна се да савезни секретаријат мора да интервенише и да нема кога да пита, већ да се мора све негативности склањати испред себе. У том правцу, један од мојих предлога јесте да се у склопу целе расправе то проучи.

Друго, апсолутно бих подржао уводно излагање и предлоге у целини, а сада бих акцентирао неке опаске савезног секретара, да се посвети знатно већа пажња техничком опремању секретаријата унутрашњих послова у земљи, у целини. Мислим да није у интересу земље да се један део територије оспособи технички, а да други део, као што говори делегат из Приштине,

буде на најнижем могућем техничком нивоу. Сматрам да би требало учинити напор да се тај минимум техничког јединства обезбеди, да би Секретаријат унутрашњих послова у свим републикама /не кажем идентично/, могао случајеве решавати на приближно исти начин и да би се могао технички опремити као јединствена компонента заштите друштва у целини.

У целини подржавам овај део предлога и зато подржавам предлог делегата из Приштине, који је пре мене дискутовао /то сам и на Одбору за буџет Федерације говорио/, да се финансирање секретаријата унутрашњих послова, не кажем идентично, али на сличан начин реши као и финансирање Југословенске народне армије. Не кажем идентично, већ на сличан начин.

Према томе, то не могу бити средства која су као и остала буџетска средства — за потрошњу, па да се прво обезбеди канцеларијски материјал; што се тиче општина, био сам председник општине и знам како то изгледа. Мислим да се у буџетима општина и република мора дати посебна подставка за секретаријат унутрашњих послова, или би она морало имати посебан третман и некакав приоритет. Не кажем као ЈНА, али на сличан начин. У том смеру, мислим да има основа да се заиста и тај део буџета третира на посебан начин.

У овом делу дискусије немам шта друго да додам осим да се сложим с председником Доброславом Тулафићем, савезним секретаром за унутрашње послове. Рекао бих да је између 3 и 5 милиона лични доходак милиционера, а знам из искуства, да постоје огромне разлике у личним дохоцима и да је један део милиционера заиста на граници самог економског опстанка, када је реч о општинској, регионалној и републичкој милицији.

Чини ми се да би требало уложити напор да бисмо калико-толико побољшали материјални положај у целини /да не говорим о становима/, те да би у том правцу требало, другарице председнице, дати напу сутестију, да се изуче могућности да се и тај део материјала реши.

На крају, друг савезни секретар је рекао да се улажу огромни напори /немамо zgodнији

термин да бих га променио, а мислим да је у народу он прихваћен/ за чишћење редова од оних који не припадају тој нашој светлој униформи с петокраком на челу и да би у том правцу требало подржати савезног секретара, а да би посебно из редова милиције требало чистити оне који су подлегли национализму и индоктринацији. Јер, знате, било је случајева да је и милиција силовала грађане и чинила сличне страшне ствари. Према томе, сматрам да се у том правцу, када се прекорачи овлашћење милиције, милиционер демобилише, реши дужности, али, у овом делу дискусије, мислим да би оне који су склони национализму и индоктринацијама, заиста требало немилосрдно чистити из редова.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље тражи реч?

Има реч делегат Куртеш Салиу из Приштине.

КУРТЕШ САЛИУ /САП Косово/:

Подржавам извештај који је овде поднет, уводно излагање савезног секретара и, такође, подржавам и предлоге које су претходни дискусанти дали у погледу побољшања материјалног положаја милиције и у погледу увођења јединствене технологије у процесу остваривања задатака. Међутим, не бих се могао сложити с првим предлогом колеге Зарије Мартиновића у погледу обезбеђивања неког, колико сам га ја разумео, централистичког система у милицији. Ипак, и у Уставу и у закону је то уређено и у оним службама где би то требало обезбедити, а и у Криптичкој анализи политичког система стоји нешто с тим у вези. Међутим, такав предлог, ако би сад, напречац, настао овде у вези с тим питањем, плашим се да би био брзоплет и да би задирао у свеукупне односе у нашој Федерацији. Према томе, предлажем да Скупштина СФРЈ тај први предлог не прихвати.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље тражи реч?

Има реч делегат Зарија Мартиновић.

Само, молим, немојте да полемизирате.

ЗАРИЈА МАРТИНОВИЋ /*СР Србија*/:

Бићу заиста врло кратак. Не бих се јавио да ме предлог делегата није провоцирао.

Био сам, мислим, врло јасан у томе да би требало проучавати ситуацију у склопу политичког система и изнајзлити форме и методе већег степена јединства. Према томе, не заговарам никакав централизам, а још мање заговарам анархију и распуштеност. С тим у вези, нисам рекао да Веће заузме став, већ да се изучи целокупна материја у склопу Критичке анализе функционисања политичког система. Мислим да је коректно да, када се саслушамо, да нам се одмах не стављају етикете. Етикете се заиста не плашим, али не можемо „из цепа право у чело гађати”.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Ко даље тражи реч? /*Нико*/

Закључујем претрес и предлажем, полазећи од става Одбора за унутрашњу политику и расправе на Већу, да Веће донесе следеће закључке:

1. Савезно веће прихвата материјал „Оспособљеност милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним приликама” и уводно излагање савезног секретара за унутрашње послове.

2. Веће оцењује да је неопходно да скупштине социјалистичких република и социјалистичких аутономних покрајина, у оквиру својих Уставом утврђених надлежности, размотре оспособљеност милиције за извршавање безбедносних задатака у редовним и ванредним приликама, њену организацију и начин финансирања на нивоу република и покрајина и да предузму потребне мере и активности за њено даље оспособља-

вање и опремање по програмима, за постизања пуног функционалног јединства у извршавању задатака, као и да спрече појаве ангажовања милиције на пословима који нису у њеној надлежности.

Веће препоручује скупштинама социјалистичких република и социјалистичких аутономних покрајина да се разлике у личним дохоцима радника милиције ускладе и усагласе на нивоу република, односно аутономних покрајина, као и да се повећа износ посебног додатка радника милиције у друштвеним договорима о стицању дохотка и расподела личних доходака.

Исто тако, Веће препоручује скупштинама социјалистичких република и социјалистичких аутономних покрајина да сагледају и изнађу решења за организацију и финансирање милиције на нивоу република и покрајина како је то предложио делегат др Миодраг Трифуновић, на неки начин Зарија Мартиновић и делегат из Социјалистичке Аутономне Покрајине Косова.

3. Веће обавезује Савезно извршно веће да, у оквиру своје надлежности, размотри савезне прописе који се односе на ограничавање буџетске потрошње и да предложи одговарајућа решења ради даљег оспособљавања, опремања и материјалног обезбеђења органа унутрашњих послова.

Савезно веће обавезује Савезно извршно веће да предузме конкретне мере за побољшање материјалног положаја припадника Бригада милиције у Савезном секретаријату за унутрашње послове.

4. Савезно веће обавезује Савезни секретаријат за унутрашње послове да, у сарадњи с републичким и покрајинским секретаријатима за унутрашње послове, предузме мере за даље развијање система стручног оспособљавања и усавршавања милиције, да обезбеди доследно поштовање законитости, јачање контроле и одговорности у примени службених обавештења, а посебно у употреби средстава принуде, као и да предузме енергичне мере у случајевима прекорачења или злоупотребе службених обавештења.

Да ли Веће прихвата ове закључке? /*Да*/

Прелазимо на *четрдесет трећу* тачку дневног реда:

Предлог закона о изменама и допунама Закона о санацији и престанку организације удруженог рада

Делегатима је достављен Предлог закона, као и извештаји Одбора за друштвено-економске односе и Законодавно-правне комисије.

Представници Савезног извршног већа су: Светозар Рикановић, члан Савезног извршног већа и савезни секретар за финансије и Вук Огњановић, заменик савезног секретара за финансије.

Известиоци радних тела су: Одбора за друштвено-економске односе делегат Јоже Маролт, а Законодавно-правне комисије делегат Јанез Лукач.

Отварам општи претрес о Предлогу закона. Ко се јавља за реч? /Нико/

Закључујем општи претрес и отварам претрес текста о Предлогу закона.

Група делегата из СР Хрватске поднела је амандман на члан 1. Предлога Закона о коме се представник предлагача није изјаснио.

Група делегата из САП Војводине поднела је амандман такође на члан 1. Предлога закона о коме се представник предлагача није изјаснио.

Собзиром да није подељен амандман групе делегата из САП Војводине он гласи:

„У члану 1. шести ред, после речи „ратарства” додати зарез, а затим и следеће речи: „пољопривредне услуге за биљну производњу”. Остали текст остаје онако како је дат.”

Законодавно-правна комисија дала је две исправке на Предлог закона с којима се сагласио представник предлагача.

Молим представника Савезног извршног већа да се изјасни о амандманима групе делегата из СР Хрватске.

Има реч друг Светозар Рикановић.

СВЕТОЗАР РИКАНОВИЋ, представник СИБ-а:

Другарице председнице, другарице и други ви делегати, Савезно извршно веће не би могло

подржати амандман групе делегата којим се предлаже да се нискоградња уврсти у списак делатности обухваћених чланом 1. овог Закона. Изнео бих неколико разлога за овај став Савезног извршног већа.

1/ Издвојили смо високоградњу од нискоградње из следећих неколико разлога. Високоградња запошљава готово 40000 радника који су ангажовани, за разлику од нискоградње, и на пословима у земљи и на пословима у иностранству, а изложени су, не само нашим сезонским осцилацијама, већ и различитим климатским условима на ширем подручју.

2/ Организације удруженог рада у области грађевинарства, високоградње, укупне привреде и нискоградње заједно с хидроградњом, имају следеће личне дохотке у 1985. години /када је реч о губиташима/. Укупна привреда — 34292 динара; укупно грађевинарство — 29662 динара; високоградња — 27761 динар; хидроградња и нискоградња, као групација — 34975 динара.

Ова делатност, упоређена с ове три групације, има веће личне дохотке: за 2% у односу на укупну привреду; за 25%, готово 26% у односу на високоградњу, и за готово 18% у односу на укупно грађевинарство.

Оцењујемо да је делатност нискоградње изузетно уситњена делатност, претежно, да кажемо, локалног, општинског карактера, недовољно интегрисана те недовољно и сама чини за своје сопствено технолошко опремање и интеграцију. Те нерационалности би се, делом, овом променом покривале и признавале, тиме и социјализирале, а у личним дохоцима видели смо које су разлике.

Указао бих и на неке опште разлоге због којих тешко можемо подржати овај амандман. Мислим да има оправдања да ова делатност утврђује узроке губитака у одређеном периоду који се посматра и да, у складу са Законом о санацији, предузима одређене мере. Није добро ако ширимо простор за социјализацију губитака и ако подржавамо покушаје да се озакони сезонско некоришћење капацитета, јер мислимо да је могуће учинити додатне напоре и издвајања за сопствену технолошку опремљеност која ће омогућити да се и смањи утицај сезоне и да се покуша радити 365 дана, ако је то могуће.

Значи, задржавањем Предлога закона онако како је дат, створили би се услови за веће напоре да се у овој делатности брише и онемогући утицај сезоне.

То би углавном били разлози због којих Савезно извршно веће тешко може подржати овај предлог, односно, не може га подржати када је реч, ако дозволите, о другом амандману.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Само о овом дајте објашњење, ићи ћемо редом.

Да ли представник Одбора за друштвено-економске односе жели да се изјасни у вези с овим амандманом?

Известилац Одбора за друштвено-економске односе је Јоже Маролт.

Да ли председник Одбора жели реч? */Не/*

Питао делегате, да ли и даље остају при том амандману? */Да/*

Реч има другарица Марија Херман.

MARIJA HERMAN (SR Hrvatska):

Другарце и другови делегати, другарице председнице, ја сам Марија Херман, делегаткиња из SR Хрватске.

Необично ми је било као грађевинару, што нискоградња као делатност грађевинарства није изузета из овог Приједлога; закона о измјенама и допунама Закона о санацији и престанку основне организације удруженог рада, из тог разлога што баš та делатност у нискоградњи има у свом обављању послова највиши утицај временских прилика или неприлика, да тако кажем. У тој делатности, садржан је велики обим радова и то увјек на отвореном простору као што су цесте, железнице и тунели, mostови, регулациони канали, propusti, kompletna инфраструктура, naselja s hortikulturom, затим комасација земљишта, што је необично важно у пољопривредној производњи. Ниске температуре и пуно кишних дана, нарочито у континенталном делу земље, стављају грађевинаре и грађевинске строје-

ве често у фазу miroвања три до четри мјесеца, а асфалтне базе и до пет мјесеци.

Prema tome, smatram da bi trebalo da i djelatnost građevinarstva, kao niskogradnja, uđe u izuzeće.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ко од делегата жели реч поводом амандмана?

Има реч делегат Десимир Јовановић.

ДЕСИМИР ЈОВАНОВИЋ /САН Косово/:

Другарице и дугови, у почетку да кажем да бих подржао амандман у целини. То из разлога што, уважавајући аргументе које је изложио друг савезни секретар, ипак сматрам /ово што је рекла и другарица/ да је нискоградња, ако би већ требало да неко уважава елементе више силе /невремена и другог/ проблем нискоградње, јер једна грађевина, поготово високоградња, може да функционише и по киши и по мразу. Друг Рикановић помиње иностранство. Баш је у иностранству цела година практично радна, а ми знамо да је нискоградња у таквој ситуацији да једно веће невреме не само да онемогућава рад, већ уништи и све оно што се и ради. Навео бих пример који се односи на регулisaње Сибнице на Косову. Организовали смо омладинске радне бритаде које су ту радиле, али пала је киша надошла река и све собом понела. Тако су омладинци — без кривице били криви. Мислим да би делегати требало да озбиљно размисле и о овој групацији. Зато у потпуности подржавам амандман.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко жели реч?

Има реч друг Светозар Рикановић, представник СИБ-а.

СВЕТОЗАР РИКАНОВИЋ, представник СИБ-а:

Изнео бих још три ствари. Прво, ми ћемо се вероватно у вези с овом групом мера у другом делу године још једном срести с овим законом, који би требало да значајније претресемо из угла једног комплексног јачања финансијске дисциплине у односу и на све мере које ће се предузимати у склопу укупне економско-финансијске консолидације привреде и банака.

Вероватно ће бити потребно да се овај закон још мења. Биће то прилика да се цела ствар претресе сигурно још једном.

Указао бих на то да би нас јако далеко одвело ако бисмо трагали за неком линијом разграничења шта јесте а шта није утицај сезоне и колико се у којој делатности појављује. Вероватно бисмо могли о томе отворити јако широку расправу. Није лако повући ту границу. Морам да кажем да желимо, настојимо и мислимо да имамо оправдања да у том погледу будемо врло рестриктивни.

Још једном желим да укажем на то да би требало вршити економски притисак на то да се и рационалнија расподела дохотка код оних који остварују губитке врши у корист њихове повећане техничке опремљености, наиме улагањем у повећану техничку опремљеност којом се утицај сезоне може савладати.

Као што знате, имамо изванредних техничких средстава да се утицај сезоне сведе на минимум, тако да се асфалтни слој може постављати и у време ниских температура итд.

Најзад, на крају своје дискусије да поменем да је разговор у вези с овом темом био широк на Одбору за друштвено-економске односе и да је Одбор тада прихватио аргументацију коју сам и данас Већу изложио.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли још ко жели реч? /Нико/

Пошто делегати не одустају од свог амандмана стављам на гласање амандман групе делегата из СР Хрватске на члан 1. Предлога закона.

Ко је за, молим да дигне руку? /Осамдесет делегата/

Има ли ко против? /Педесет седам делегата/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Три делегата/

Констатујем да је Савезно веће усвојило амандман групе делегата из СР Хрватске на члан 1. Предлога закона.

Молим представника Савезног извршног већа да се изјасни о амандману групе делегата из САП Војводине на члан 1. Предлога закона.

Има реч друг Светозар Рикановић, савезни секретар за финансије.

СВЕТОЗАР РИКАНОВИЋ, представник СИБ-а и савезни секретар за финансије:

Другарице и другови делегати, да олакшам посао, Савезно извршно веће би могло да прихвати овај амандман с обзиром на то да је у списак делатности ушло ратарство, а пољопривредне услуге за биљну производњу су непосредно везане за ову делатност.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

С обзиром да је Савезно извршно веће прихватило овај амандман, он постаје саставни део закона.

Да ли се још ко јавља у претресу поводом текста закона? /Нико/

Закључујем претрес и стављам на гласање Предлог закона.

Ко је за, молим да дигне руку. /Сви/

Има ли ко против? /Нико/

Да ли се ко уздржава од гласања? /Нико/

Констатујем да је Савезно веће усвојило Предлог закона о изменама и допунама Закона о санацији и престанку организација удруженог рада с амандманима групе делегата из СР Хрватске и САП Војводине на члан 1. и исправкама Законодавно-правне комисије.*

* Закон је објављен у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 43 од 25. јула 1986. године

Прелазимо на поступак давања одговора на постављена делегатска питања односно, тражења обавештења.

Одговор на делегатско питање др Миодрага Трифуновића, даће др Јанко Обочки, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за рад, здравље и социјалну политику.

Има реч друг Јанко Обочки.

ЈАНКО ОБОЧКИ, члан СИБ-а и председник Савезног комитета за рад, здравље и социјалну политику:

Другарке председал, другарице и другови делегати, на ово делегатско питање Савезни Комитет за рад, здравље и социјалну политику даје следећи одговор.

Само да подсетим на то како је текла процедура у вези с питањем.

Делегат у Савезном већу Скупштине СФРЈ, др Миодраг Трифуновић, на седници Савезног већа од 18. јуна ове године указао је на то да су у последње време на подручју појединих месних заједница општина Голубац и Велико Градиште, уочене промене у здравственом стању стоке и у сточној храни, које су, највероватније изазване наношењем јаловине /што већ дуже траје/ у виду прашине с дела румунске територије.

При том, се имало у виду да се недалеко од насеља Молдава, на румунској страни, врши експлоатација руде бакра, а вероватно и неких других рудних богатстава. Будући да је реч о државној граници према Румунији и односима с овом нама суседном и пријатељском земљом, а како напори које су ове општине до сада чиниле да се овај проблем реши нису дале резултата, потребно је да се надлежни савезни органи ангажују и разреше ову новонасталу ситуацију, која, ако потраје, може имати неслагледиве последице на здравље људи и здравствено стање сточног фонда.

Питање гласи:

Да ли је Савезно извршно веће било упознато с овим проблемом и, ако јесте, да ли је и шта предузело према румунској страни да ово подручје буде заштићено, као и здравље људи који тамо живе и здравствено стање сточног фонда?

Шта Савезно извршно веће намерава да предузме да се овај проблем хитно и ефикасно реши?

1/ Савезно извршно веће није било упознато с овим проблемом.

2/ Поводом постављеног делегатског питања, Савезно извршно веће је задужило Савезни комитет за рад, здравство и социјалну политику, Савезни комитет за пољопривреду, Савезни комитет за енергетику и индустрију и Савезни секретаријат за иностране послове, који су формирали групу која ради на утврђивању чињеничног стања.

Савезни секретаријат за иностране послове затражио је од Амбасаде СФРЈ у Букурешту податке о извору загађења.

Напомиње се да уређивање заштите ваздуха од загађивања, изузев заштите од јонизирајућег зрачења, није у надлежности Федерације, већ у надлежности република и покрајина /„Службени гласник СР Србије” бр. 8/73 и 31/77/.

Због тога, затражени су од Републичког комитета за здравље и социјалну политику, Републичког комитета за пољопривреду и шумарство и Републичког секретаријата за привреду СР Србије подаци о стању и предузетим мерама.

Исто тако, затражени су подаци од СО Голубац и Велико Градиште.

Републички комитет за пољопривреду и шумарство Србије није био упознат с променама здравственог стања животиња и променама у сточној храни, које је, према наводима у достављеном допису, највероватније изазивало наношење јаловине услед експлоатације рудних богатстава с дела румунске територије. Реч је о болестима животиња које на основу Закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу и Закона о здравственој заштити животиња, не подлежу обавезном пријављивању Републичком комитету за пољопривреду, а мере за спречавање и сузбијање ове болести прописује Скупштина општине.

Републички комитет за рад, здравље и социјалну политику СР Србије није био упознат до сада с овим захтевом СО Голубац и СО Велико Градиште.

Хидрометеоролошки завод СР Србије врши контролу загађености атмосфере на Метеоролошкој станици у Великом Градишту, а у Голупцу те станице нема. Према извештају о контроли загађености атмосфере у 1985. години, у Вели-

ком Градишту је било 12 дана с концентратом сумпордиоксида изнад максимално дозвољене концентрације и 20 дана с концентрацијама дима изнад максимално дозвољене концентрације. Мерења хемијских састојака у падавинама није вршено.

Завод за заштиту здравља СР Србије, „Др Милан Јовановић—Багут” из Београда, такође врши мерења загађења ваздуха на територији СР Србије ван територија покрајина, али у општини Голубац и Велико Градиште нису успостављена мерна места. Према подацима Завода за заштиту здравља из Пожаревца, нема података да се врше мерења загађења ваздуха на територији ове општине.

Према годишњим извештајима здравствене исправности воде за пиће, вода за пиће у Голупцу и Великом Градишту била је хигијенски исправна, осим повремених бактериолошких загађења и појава масноће.

Према статистичким подацима о стању здравља и појаве болести код људи који су добијени од Завода за заштиту здравља у Пожаревцу, нема битних карактеристичних промена уназад неколико година.

Узимајући у обзир наведено, може се констатовати да до данас није било систематског праћења и испитивања уочених појава на територији ове две општине. Као један од разлога изостајања ових испитивања наводи се недостатак финансијских средстава што спада у надлежност општина.

3/ Савезно извршно веће препоручује да стручне институције из области здравства и ветеринарства сачине програм испитивања за утврђивање чињеничног стања које би требало да се реализује у што је могуће краћем року.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли делегат Трифуновић жели да постави допунско питање?

Има реч делегат др Миодраг Трифуновић.

ДР МИОДРАГ ТРИФУНОВИЋ /СР Србија/:

Извињавам се другу председнику Савезног комитета, али морам да кажем да скоро нисам

могао да га пратим јер је брзо и тихо прочитао тај одговор, али ипак сам схватио суштину.

Пре свега, друг председник Савезног комитета није прочитао оно што је најбитније, а то је да сам Савезном извршном већу ставио на располагање поменуте налазе и извештаје /комплетну документацију/, тако да се из свега тога јасно види чињенично стање. Мислим да је требало да то каже и да од тога пође у одговору на моје питање.

Друго, пре свега, полазим од тога да је реч о односима две државе које су иначе у добросуседским и пријатељским односима, па сматрам да се оне око насталог проблема морају непосредно договорити и тражити оптимална решења са становишта њихових интереса. Основ за постављање мог делегатског питање је тај да Федерација овде има ингеренције, тако да се не слажем са ставом председника Савезног комитета да Федерација овде нема никакве ингеренције. Сматрам да она има и тај основ ако имамо у виду члан 281. тачку 7. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, где изричито стоји да Федерација према савезним органима утврђује спољну политику СФРЈ и стара се о њеном спровођењу, одржава политичке, економске и друге односе с другим државама.

По тачки 10. члана 281. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Федерација има одговарајуће надлежности у области заштите и унапређивања човекове средине. У овом конкретном случају, загађивач човекове средине се не налази на нашој територији, већ се налази на територији друге државе, а пошто је реч о међудржавном односу, мислим да је немогуће тврдити да ту Федерација нема никаквих ингеренција. Напротив, она је та која би требало да заштити своје грађане и радне људе. То је њена уставна обавеза.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Молим вас, да ли има допунских питања?

Има реч делегат др Миодраг Трифуновић.

ДР МИОДРАГ ТРИФУНОВИЋ /СР Србија/:

Морамо се овде изјаснити у вези с тим да ли има или нема ингеренција.

Јуче је делегат Силвано Сау поставио слично делегатско питање о загађењу ваздуха и угрожавању еколошке средине због изградње термоелектране у Миљанима код Трста, јер за то није предвиђена адекватна заштита. Сличан проблем је такође и на нашој територији, територији СФРЈ, само је загађивач друга држава /тамо је Италија, а овде Румунија/, тако да су то два потпуно истоветна проблема, па заиста очекујем с великом пажњом и одговор друга Силвана Сауа на то питање.

Дубоко сам уверен да овде Федерација има своје ингеренције и молим, а то би било и моје допунско питање јер сам се позвао и на уставни основ, да се то има у виду и да се консултују стручни људи, те да се заиста види да ту Федерација има одређене ингеренције. Због тога питам:

Какве је мере Савезно извршно веће предузело код румунске владе да до овога не дође, јер је реч о руднику бакра где се врши и експлоатација бакра?

Предлажем да другови тамо дођу. Као делегат тог подручја лично сам видео да се ради километар и по уз Дунав који је граница, а лепо се могу видети и машине које тамо раде, као и јаловина која се непрекидно оставља и лагерије уз нашу територију на Молдавско острво. Мали ветар разноси те честице, те долази до загађивања ваздуха, усева и земље, и то угрожава живот људи, стоке и др.

То би била моја допунска питања. Какве је мере Савезно извршно веће предузело код румунске владе да до овога не дође, односно, шта ће накнадно предузети?

Да ли је Савезно извршно веће тражило да се постави адекватна заштита и да ли ће сада то тражити?

Да ли је Савезно извршно веће предузело неке мере и какве су оне, да би се румунска влада упозорила на штетно деловање оваквог начина лагеријања јаловине из рудника? Какве ће дипломатске интервенције СИБ предузети код румунске владе након ових сазнања.

Шта ће Савезно извршно веће предузети да се спречи еколошка катастрофа овог нашег подручја?

Да ли је Румунија ратификовала Европску конвенцију о загађивању ваздуха? У овом случају реч је о загађивању земље, усева и осталог, преко државне границе /у пограничној зони/. Да ли се предузимају мере да Југославија ратификује ову Конвенцију?

Молим да одговор на питање које сам поставио, због тога што заиста нисам могао добро да чујем комплетан одговор који је председник Савезног комитета данас дао, као и одговоре на моја допунска питања, добијем у писаној форми, а докле ћемо имати и одговор на питање друга Силвана Сауа. Када будемо добили и тај одговор у писаној форми, носим се мишљу, да након тога предложим Савезном већу отварање расправе у вези с овим питањима, јер ћемо онда имати све потребне елементе за вођење расправа.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Одговор на делегатско питање делегата Љубише Савића даће Јанко Обочки, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за рад, здравство и социјалну политику.

ЈАНКО ОБОЧКИ, члан СИБ-а и председник Савезног комитета за рад, здравство и социјалну политику:

Другарице председнице, другарице и другови делегати, не знам да ли техника добро ради, јер имам да поставим четири питања па сам мислио да због времена и због свега, брже да их поставим, али вероватно ћу морати да то учиним спорије.

Љубиша Савић, делегат у Савезном већу, поставио је следеће питање:

„Политика” је 21. 06. ове године објавила извештај са сједнице Савезног комитета за рад, здравство и социјалну заштиту и тај цитат је следећи: „Имамо ситуацију да се директори наших

појединих погона у иностранству јављају у двострукој улози, с једне стране појављују се као врло успјешни руководиоци тих погона док упоредо руководе својим приватним фирмама”.

Молим да ми се одговори на следеће делегатско питање:

Да ли по Закону о удруженом раду, или одговарајућем закону /то не знам, нисам правник/ Југословенски држављанин, директор југословенског погона у иностранству, може истовремено основати своју приватну фирму и руководити погоном удруженог рада у својој приватној фирми. Ако је то незаконито, захтијевам да надлежни органи хитно испитају тачност дате обавијести те, ако се утврди да имамо таквих директора погона у иностранству /с наведеном двоструком дјелатношћу/, да се југословенска јавност детаљно обавијести о оваквој појави уз сљедећи захтев.

Након утврђивања истинитости наведених појава, да се сваки такав директор приведе у Југославију у року од 48 сати, милом или силом, да се поведе кривични поступак против њега из наслова повреде радне дужности с основаном сумњом злоупотребе положаја инокосног органа, као и да се утврде подаци о коришћењу имовине удруженог рада у приватне сврхе, те и осуде овакав чин који каља углед југословенских привредника на раду у дотичним земљама.

Другарице и другови, немојмо приказивати успехе радних колектива изричито као успехе појединаца, јер иза успешног рада сваког колектива, како у земљи, тако и у иностранству, стоји самопрегоран и стручан рад десетине и стотине радних људи.

Немојмо стварати култове свемогућих привредника, јер свједоци смо да смо се више пута преварили и да таквим ставом обезвјеђујемо тимски рад којим се једино може успјети на данашњој вјетрометини свјетског тржишта”.

Ово је било питање. Одговор би гласио:

Одредбама члана 44. Устава СФРЈ и члана 15. Закона о заштити грађана СФРЈ на привременом раду у иностранству, радници чија су места рада у иностранству, имају иста права, обавезе и одговорности, као и радници основне органи-

зације удруженог рада у земљи. Из поменутих и других одредаба произлази да се на раднике које организације удруженог рада упућују на привремени рад у иностранство, примене одредбе Закона о удруженом раду, републичких и покрајинских закона о радним односима и други прописи и самоуправни општи акти, као и на раднике исте организације у земљи. Имајући у виду да је допунски рад радника Законом о удруженом раду и републичким и покрајинским законима о радним односима ограничен и да се може вршити само у изузетним случајевима, под условима прописаним законом, како за раднике у земљи, тако и за раднике привремено распоређене у радне јединице које изводе инвестиционе и друге радове у иностранству. Ови радници, према југословенским прописима, не би могли да обављају друге послове у иностранству.

Поводом овог питања, Савезни комитет за рад, здравство и социјалну заштиту извршио је консултације са Савезним секретаријатом за спољну трговину, Савезним секретаријатом за иностране послове, Савезним секретаријатом за унутрашње послове, Привредном комором Југославије и Савезним бироом за послове запошљавања.

Ни један од наведених органа и организација нема податке о случајевима у којима се директори радних јединица наших организација удруженог рада јављају у двострукој улози, као руководиоци тих јединица и као руководиоци својих приватних фирми у иностранству.

Даље, према Закону о обављању привредних делатности у иностранству није предвиђено евидентирање радних јединица у иностранству, а према позитивним прописима, физичка лица у Југославији не могу се бавити пословима спољнотрговинског промета, па према томе ни обављати привредне делатности у иностранству према мишљењу Савезног секретаријата за спољну трговину.

У вези с овим је неопходно да надлежни савезни органи и организације, укључујући и наш Комитет, у оквиру свог делокруга перманентно прате стање и предузимају одговарајуће мере ради отклањања и спречавања оваквих појава.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли делегат Љубиша Савић жели да постави допунско питање?

ЉУБИША САВИЋ /СР Црна Гора/:

Не желим да поставим допунско питање, али захтијевам од надлежних органа, како је обећано, да се заиста будно прати рад наших привредника у иностранству, јер смо имали у прошлости десетине случајева, да су привредници остајали и након истека свог мандата а већ у спремним приватним фирмама, те наставили приватну дјелатност у иностранству.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Одговор на питање делегата мр Зарије Мартиновића, које се односило на одговорност за неблаговремено достављање Скупштини СФРЈ Предлога закона о ратификацији Међународне конвенције о телекомуникацијама, даће Мустафа Пљакић, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за саобраћај и везе.

Има реч друг Мустафа Пљакић.

МУСТАФА ПЉАКИЋ, члан СИБ-а и председник Савезног комитета за саобраћај и везе:

Другарице председнице, другарице и други делегати, на основу закључка Савезног већа Скупштине СФРЈ, одређени савезни органи и савезне организације су предузеле мере за утврђивање степена одговорности у вези с Законом о ратификацији Међународне конвенције о телекомуникацијама. До сада је у неким органима већ утврђена конкретна одговорност и предузете су конкретне дисциплинске мере против оних који су непосредно имали утицаја на то да дођемо у овакву ситуацију. Такође су сагледана и нека питања у вези с односима у развијању међународ-

не сарадње и ангажовању међународних институција у области телекомуникација у целини, који су по нашем мишљењу /Савезном комитету за саобраћај и везе/, један од битних узрока нарушавања односа између Савезног комитета за саобраћај и везе и Заједнице југословенских пошта, телеграфа и телефона.

У Заједници ЈПГТ такође је анализиран овај проблем. Она је доставила свој део извештаја на основу закључка Савезног извршног већа од 8. маја с којим Савезно извршно веће није могло да се сагласи. Из тих разлога Савезно извршно веће није било у стању да до данашњег дана достави извештај. До краја јула ћемо целину извештаја размотрити заједно са свим предлозима мера, утврђивањем конкретне одговорности и отклањањем оних узрока који су у суштини довели до овога што се иначе десило, укључујући и оцену о још неким питањима која такође имају сличан карактер. Такав извештај, када га крајем јула буде усвојило Савезно извршно веће, доставићемо у складу са закључком Савезног већа Скупштине СФРЈ.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли делегат Зарија Мартиновић жели да постави допунско питање? /Не/

Одговор на делегатско питање Јанеза Лукача, које се односило на контролу квалитета животних намирница припремљених за извоз, даће Сава Вујков, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за пољопривреду.

Има реч друг Сава Вујков.

САВА ВУЈКОВ, члан СИБ-а и председник Савезног комитета за пољопривреду:

Другарице председнице, другарице и други делегати, на седници Савезног већа Скупштине СФРЈ одржане 18. јуна 1986. године, делегат Јанез Лукач поставио је следеће питање:

Недељне новине „Кмечки глас” објавиле су вест да су амерички надзорни органи, односно

органи који контролишу квалитет животињских намирница, значи, меса и производа од меса, обавестили југословенске органе да ће морати да зауставе, односно врате све испоруке, ако се у месу још буду појављивале резидне материје, конкретно сулфонамиди. Очито је да наши органи нису на то реаговали, јер је после шест месеци, дошло до обавештења да су они све наше испоруке вратили.

Постављено је питање СИБ-у:

Зашто није реаговао, односно обезбедио брзо реаговање надлежних инспекцијских органа приликом обавештења органа контроле Уједињених нација који су тада чак дали и рок од шест месеци?

Одговор гласи:

Крајем 1985. године и почетком ове године у Сједињеним Америчким Државама је отпочела систематска контрола, поред осталих биолошких остатака и на садржај сулфонамида у месу и производима од меса која је примењена и на све увезене пошиљке из других земаља, па и из Југославије. Савезни комитет за пољопривреду је преко Амбасаде САД у Београду обавештен 21. фебруара 1986. године о томе да је у производима шунке у лименкама које су испоручене из две југословенске кланице утврђена већа количина сулфонамида него што је прописима дозвољена. Одмах по пријему обавештења, Савезни комитет за пољопривреду је, у сарадњи с републичким и покрајинским комитетима и секретаријатима, предузео мере из своје надлежности у откривању и отклањању узрока појаве.

Другом информацијом од 7. априла 1986. године обавештени смо преко Амбасаде САД у Београду да је у шункама у лименкама из треће југословенске кланице, утврђено присуство сулфонамида у количини преко дозвољене границе.

Због поновљеног налаза сулфонамида у шункама и плећкама у лименкама испоручених из две наше кланице, Савезни комитет за пољопривреду је обавештен 29. априла 1986. године, преко Амбасаде САД у Београду, да се те регистроване кланице скидају с листе извозника.

Ове пошиљке су већ биле отпремљене у САД, пре предузимања поопштрених мера кон-

троле присуства сулфонамида, па је из САД враћено само 5 пошиљки /контејнера/ у којима је утврђена већа количина сулфонамида преко прописима дозвољене границе.

Истог дана када је порука примљена, Савезни комитет за пољопривреду је телеграфски забранио до даљег извоз производа од меса из свих регистрованих кланица у САД. Сачињен је извештај о предузетим мерама на откривању и отклањању узрока појаве /веће количине сулфонамида у производима од меса/ који је 30. априла 1986. године, преко Амбасаде САД у Београду, послат надлежним органима Министарства пољопривреде у Вашингтону.

Федерални ветеринарски инспектор Министарства пољопривреде САД је 10. маја 1986. године извршио преглед југословенског система контроле сулфонамида и осталих биолошких остатака у месу и производима од меса, а затим и преглед рада овлашћених лабораторија у Београду, Загребу и Љубљани за спровођење програма испитивања биолошких остатака.

На основу добијених резултата, прегледа и увида у предузете мере од стране Савезног комитета за пољопривреду, Федерални ветеринарски инспектор САД је 15. маја 1986. године послао извештај Министарству пољопривреде у Вашингтону и дао позитивну оцену о организацији система контроле биолошких остатака у нашој земљи.

Од Министарства пољопривреде САД стигао је у писаној форми одговор 21. маја 1986. године да предузете мере контроле сулфонамида одговарају њиховим захтевима и да Савезни комитет за пољопривреду може поново ставити кланице на листу оних којима је одобрен извоз у САД.

Према томе, забрана извоза у САД трајала је од 29. априла до 21. маја 1986. године, а у том временском периоду је Савезни комитет за пољопривреду предузео све потребне мере и обезбедио сагласност надлежних органа САД за поновно враћање кланица на листу извозних организација, што значи да је проблем решен и да је кланицама одобрена поновна испорука шунке у лименкама почев од 2. јуна 1986. године.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Питам делегата Лукача да ли жели да постави допунско питање? /He/

Одговор на делегатско питање Јанеза Лукача, које се односило на давање сагласности за увоз основних средстава од стране физичких лица за обављање законом дозвољене делатности личним радом, даће Милорад Унковић, заменик савезног секретара за спољну трговину.

Има реч друг Милорад Унковић.

МИЛОРАД УНКОВИЋ, заменик савезног секретара за спољну трговину:

Другарице председнице, другарице и другови, прво бих прочитао питање друга Лукача, а после бих дао и одговор на њега.

Друг Јанез Лукач, делегат у Савезном већу Скупштине СФРЈ, поставио је питање које се односило на увоз основних средстава, конкретно моторних возила од стране физичких лица за обављање законом дозвољене делатности личним радом, средствима у својини грађана.

Пошто надлежно Удружење металопрерађивачке индустрије Привредне коморе Југославије /које даје потврде да се основна средства не производе у Југославији да би се могла увести из иностранства/ не даје благовремено одговоре на подношене захтеве грађана, те да због тога грађани не могу да остварују права која су им законом утврђена, друг Лукач поставља питање:

Какве ће мере Савезно извршно веће предузети да би грађани који су благовремено и у року тражили сагласност Општег удружења металопрерађивачке индустрије при Привредној комори Југославије добили ту сагласност, јер ни до данас нису добили сагласност ни одговор у жалбеном поступку?

У међувремену, укинута је Уредба Савезног извршног већа којом се дозвољава такав увоз. Не сапашавајући се с оваквом одлуком, грађани траже да се пошпује правни ред.

У том правном реду они су све учинили да би благовремено добили сагласност. Нису добили

ни одговор, чак нису знали ни где је жалба, који је жалбени орган, па су због тога своје жалбе упућивали Привредној комори Југославије или директно Удружењу, а неки чак и Савезном секретаријату за спољну трговину.

Због тога он мисли да Савезно извршно веће мора предузети одговарајуће мере да би ти грађани, на неки начин, могли реализовати своја права која су тражили благовремено. Он поседује и доказе за ово а понудио их је чак и председнику Привредне коморе и председнику СИБ-а. Из тих доказа се, како он сматра, види да су неки грађани чак и годину дана чекали одговор и да га нису добили.

У међувремену, укинута је та Одлука и сада се аутоматски сматра да су њихови захтеви анулирани, што у једној држави каква је наша, која хоће да буде правна и која хоће да има правну сигурност, представља немогућност. Због тога ће Савезно извршно веће морати предузети одређене мере а питам делегата Лукача, интересује ме које би то мере биле.

Одговор гласи:

Грађани раније, изузев грађана који су на привременом раду у иностранству, нису уопште имали право да 1984. године, тачније до 27. новембра 1984. године, да врше овај увоз. Дана 27. новембра 1984. године, Савезно извршно веће је донело у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 63/84 и Одлуку о условима под којима физичка лица могу увозити, уносити, примати одређене предмете из иностранства, односно извозити, износити и слати одређене предмете у иностранство.

Ради јасноће, у тачки 10. те одлуке стоји: „Домаћа физичка лица могу једном током две године увозити основна средства до вредности од 2 000 000 динара, која су им потребна за обављање законом дозвољене делатности личним средствима у својини грађана, ако се средства не производе у Југославији”.

Други је став да потврду за то, да ли се средства производе у Југославији, издаје Привредна комора Југославије.

Нормално, овде се мисли на укупна основна средства, а према добијеним обавештењима од Коморе, грађани су тражили потврде за ка-

мионе, аутомобиле, алатне машине и алате, апарате за копирање, компјутере, електромоторе, пољопривредне машине, грађевинске машине, текстилне машине, машине за производњу меса, конзервирање хране, процесну индустрију и слично.

Грађани су укупно поднели 10 973 захтева, од којих се 295 захтева односи на камионе и аутомобиле.

Напомињем и то да је Комора давала сагласност /потврде/ на бази поступка који је она накнадно договорила с коморама република и покрајина и у којима је детаљно прописан тај поступак. Он би био, да се грађани обраћају удружењима мале привреде у коморама република и покрајина, а после преко комора република и покрајина Привредној комори Југославије. Међутим, у Привредној комори је речено да је већи број грађана ово поштовао, а да један број није поштовао овај поступак, већ је директно тражио везу с Привредном комором Југославије и подносио захтеве ван поступка и процедуре. На бази тога, настале су одређене неправилности, тако да су издаване позитивне потврде и у случајевима када се роба производи у земљи. Нормално, то су законски нелегалне неправилности, тако да је то откривено, а СУП града је надлежан за то и води предмет /једна другарица је већ у притвору/. Неправилности су настале искључиво у вези с аутомобилима и камионима, због друге робе није било жалби.

На бази тога, Комора се жалила на постојећу одлуку и тражила је да се из одлуке искључе — аутомобили и камиони. Нормално, Савезно извршно веће је усвојило ту Одлуку и донело је нову Одлуку која је објављена у „Службеном листу СФРЈ”, бр. 21/86 од 18. априла 1986. године. Ова Одлука је ступила на снагу 15 дана касније, односно, 3. маја ове године.

У тој, новој Одлуци, доследно се каже у тачки 8. да „Домаћа физичка лица могу сваке године увозити основна средства, осим моторних возила /значи, сад су искључена моторна возила због ових неправилности/ укупне вредности до 6 000 000 динара, која су потребна за обављање делатности личним радом, ако се та средства не производе у земљи...” Даље је речено да При-

вредна комора даје потврду за то да ли се ова средства производе, што је и природна функција Коморе.

Да кажем само и то да сам податке званично, у писаној форми, добио и од Коморе, а ако неко сумња у њих, може да их у Комори и провери /од 10 973 захтева за камионе је било 5 295, а укупно је позитивно решено 6 006 захтева/. Од тога је позитивно решено за 1 441 камиона, приколица и аутомобила. Остали предмети нису позитивно решени.

Међутим, у тој Одлуци, како нам је Комора рекла, не пише да лица уопште имају право жалбе на основу овога, јер је реч о материјалној чињеници о томе да ли се роба производи у земљи или не. Ако се роба не производи у земљи, Комора мора да да позитивно мишљење, али ако се роба производи у земљи, онда Комора мора да одбије те грађане и да не да сагласност. Они кажу да су на све те захтеве реаговали, и да су дали позитиван или негативан одговор на њих. У жалбеном поступку је било само за камионе 50 случајева, а они кажу да нису разрешили око 20 и да ће ових дана дати одговоре и за тих 20 случајева. Настала је и једна празнина у периоду откако је Комора обавестила Савезно извршно веће негде у јануару месецу да то више неће радити, до месеца априла кад је Савезно извршно веће усвојило ову нову промену Одлуке. Према томе, у том временском периоду, после притиска Савезног извршног већа, Комора је ипак прихватила да и даље издаје потврде. На основу тога, решено је позитивно више захтева, укључујући и 57 захтева /недавно/ из тог периода недоумице која би роба требало да се царини, и сад се царини у 27 случајева за које смо ми дали комплетну сагласност /Комора, Савезни секретаријат за спољну трговину и Управа центра/. Они кажу да се осим ових 20 захтева који нису решени, а на које ће се одговорити, неће поново решавати ништа друго. Ако се у те податке сумња још једном понављам да се све може код Коморе проверити.

Савезно извршно веће се је веома ангажовало да се ово питање реши с тим да постоји нешто што се неће моћи решити а то је да Савезно извршно веће више неће мењати, и у Одлуку уносити „камионе и аутобусе”.

Рекао бих да је сигурно и ово питање /да се ово расчисти/ које је покренуо друг Лукач, могло да се убрза цео овај поступак.

Савезно извршно веће је предузело мере и за други део Одлуке. Пошто је Комора променила Закон о комори, у априлу месецу ове године /где је изричито речено да Комора не даје поменуте потврде нити ће их давати о томе да ли се роба производи у земљи или не/. Савезно извршно веће нема никакве надлежности да било шта нареди Комори. Комора је посебна институција, па према томе, Савезно извршно веће ни једном својом одлуком не може то да учини. Често смо у тој ситуацији да на седници Савезног извршног већа кажемо „даје се препорука Привредној комори Југославије”. Они су изричито и законом рекли да ово неће да раде мада је природно да увек, у свакој земљи у свету, те потврде издаје Комора. Међутим, да не бисмо овим казнили друге грађане /маса робе за коју су они заинтересовани, а која се не производи у земљи/, Савезно извршно веће ће покренути на јесен поступак за промену поступка у том делу Закона о промету робе и услуга, те ће се Комори наложити /јер кад Скупштина СФРЈ донесе закон онда се тај закон мора поштовати/, да то Комора мора да ради. У међувремену, док се ово питање не реши /сутра је на дневном реду на седници Савезног извршног већа/, промена Одлуке којом се ово регулише у смислу да ће док се Закон не промени, Савезни комитет за енергетику и индустрију код кога је и индустрија и мала привреда, давати привремено ове сагласности како грађани /код којих није било никаквих жалби и где је све легално/, не би били кажњени. Ово је све омогућено у интересу стимулисања мале привреде.

Према томе, ово је максимално што је Савезно извршно веће могло да учини. Не знам да ли је друг Лукач задовољан одговором. Ако није задовољан, онда би требало да се обрати Комори која је једина надлежна за ово, па да се проблем даље тамо рашчишћава или да се грађани обрате редовном суду ако сматрају да су оштећени.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Питам делегата Јанеза Лукача да ли жели да постави допунско питање?

Има реч делегат Јанез Лукач.

JANEZ LUKAČ (SR Slovenija):

Drugarice predsednice, drugarice i drugovi delegati, ja sam ovo Veće i preko njega Savezno izvršno veće upozoravao tri puta, u vremenu kad je ta Odluka Saveznog izvršnog veća bila na snazi, da građani ne mogu realizovati svoja prava zbog toga što poslovno udruženje metalo-proizvođača ne poštuje, odnosno neće da radi po ovlašćenju koga mu je dalo Savezno izvršno veće.

Savezno izvršno veće je ovlastilo to udruženje da ustanovi da li se traženi proizvod proizvodi „kod kuće” ili ne. To se tu nije poštovalo, to je čak (bili ste obavešteni) dovelo i do nekih krivičnih gonjenja. Znači, ipak je bilo velikih grešaka.

Ponudio sam imena i prezimena ljudi koji su blagovremeno tražili i koji nisu ništa drugo činili već na postupak čekali godinama (i još čekaju) i niko im ništa nije rekao. Mislim da ovom poslovnom udruženju Savezno izvršno veće ne bi smelo dati takvo ovlašćenje, ako ja upozoravam, a oni samo konstatuju. Jer, u jednom pisanom odgovoru je rečeno da opšte udruženje to ne poštuje. Ako oni to ne poštuju, mi imamo druge organe. Imamo Sekretarijat za spoljnu trgovinu koji kaže da, ako nam poslovno udruženje ne radi po našem ovlašćenju, onda mi moramo zadužiti svoj organ da na tom poslu radi.

Drugi deo odgovora mi nije jasan. Da li ćemo onima koji su blagovremeno tražili i koji čekaju to rešenje (jeste da je ta uredba, u međuvremenu, u tom delu u tački 10. promenjena, međutim, oni nisu znali koji je to organ) mi ćemo sada njima reći da svoja prava realizuju preko sudova. Molim lepo, preko kog suda? Da sada teramo sve naše državljane iz tih zemalja u Beograd. Po parnič-

nom postupku je Beograd jedino nadležan, jer mi smo se na drugom mestu o tome dogovorili.

Ne smemo se prema našim ljudima ovako ponašati. Mi smo sami tvrdili da razvijamo malu privredu. Sami smo to zapisali u mnogim dokumentima. Sada, kada to treba realizovati, padamo na ispit u zbog toga što tri proizvođača žele da budu monopolisti. Ja sam otvoreno govoreći, razgovarao i s komercijalnim direktorom jednim od tih proizvođača, čiji predstavnik sedi tu u toj Komisiji (to su bili TAM, FAP i jedan karoserist, koji su o tome odlučivali). On kaže, mi nećemo još dve godine to proizvoditi, ali u našem programu to postoji. A pošto je to u našem programu, ne znamo kada će ga početi realizovati (ako ga uopšte počnu realizovati). Oni su sve to odbijali, jer se time pravi veštačko potraživanje i zbog toga on može na tom tržištu da radi šta hoće.

Mislim da je to nedopustivo.

Ako mi se sada pojasni, da li će za ove koji su blagovremeno tražili svoja prava biti preduzet neki postupak kojim se otvara mogućnost za realizaciju tih prava, u redu je, inače, predlažem da Savezno veće otvori raspravu u vezi s pitanjem, u kakvu situaciju smo mi doveli njih pet hiljada.

Da li će do toga doći, nisam dobro razumeo. Da li će ovi koji su tražili svoja prava i koji su sve uradili u roku u kome je uredba važila, dobiti naknadne dozvole ili ne (pod uslovima koji su tu, da se ti proizvodi ne proizvode kod kuće i sve to)? To pitam, jer ja to sada ne znam. Moj predlog Veću će biti zasnovan na tome. Ne znam da li mi smemo da se oglušimo o to. Mi, koji smo, sada već godinu i po dana, bili obavešteni u vezi s tim slučajem (a i Savezno izvršno veće), da se neka prava ne poštuju.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли ћете одговорити на допунско питање друга делегата Јанеза Лукача?

/На допунско питање делегата Лукача ће се одговорити у писаној форми/.

Одговор на питање делегата Цирила Корошеца достављен је у писаној форми.

Да ли делегат Корошек има допунско питање.

Има реч делегат Цирил Корошек.

CIRIL KOROŠEC (SR Slovenija):

Zakaj ta sklep Zveznega izvršnega sveta, ki je šel sedaj 22. VI. v Uradnem listu, ne bil objavljen prej?

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Да ли би ко дао одговор на питање делегата Цирила Корошеца? /Нико/

Молим да се на ово питање одговори на идућој седници.

Одговор на питање делегата Силвана Саја, даће друг Марко Косин, подсекретар у Савезном секретаријату за иностране послове.

Има реч друг Марко Косин.

MARKO KOSIN, podsekretar u Saveznom sekretarijatu za inostrane poslove:

Drugarice predsednice, drugarice i drugovi delegati, delegat Silvano Sau iz Kopra postavio je juče Saveznom izvršnom veću pitanje:

Šta je Savezno izvršno veće preduzelo u odnosu na vladu Italije u vezi s namerom da se izgradi termoelektrana kod Milja.

Odgovor bi glasio:

Nacionalnim planom izgradnje u Italiji, predviđena je izgradnja jedne termoelektrane u Autonomnoj Pokrajini Furlanija u Julijskoj krajini, 1320 megavata snage. Kao moguća lokacija za njenu izgradnju, predviđeno je mesto Oreh u Opštini Milje (Mudža), na samoj jugoslovensko-talijanskoj granici, pored Trsta. To je izazvalo opravdanu zabrinutost stanovništva u opštinama Kopar, Piran, Izola, Buje, Sežana i široj SR Sloveniji i SR Hrvatskoj, prvenstveno zbog opasnosti koja bi iz rada takve elektrane mogla proizaći sa stanovišta zagađivanja čovekove okoline. U našim

priobalnim opštinama došlo je i do akcije prikupljanja preko 15' 000 potpisa građana protiv izgradnje elektrane.

Usaglašavanje konačne lokacije termoelektrane je u kompetenciji vlade Furlanije i Julijske krajine u saradnji s lokalnim faktorima, odnosno u drugoj instanci Ministarstva industrije i državne institucije „ENEL” koja će biti investitor izgradnje termoelektrane.

Savezno veće Skupštine SFRJ je na 43. sednici od 17. i 18. jula prošle godine, povodom odgovora SIV-a na delegatsko pitanje delegata Joža Utenkara, zadužilo Savezni sekretarijat za inostrane poslove da učini diplomatsku intervenciju kod vlade Republike Italije zbog opasnosti od zagađivanja vazduha u pograničnim mestima na teritoriji Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koja bi nastala kao posledica rada termoelektrane na ugaj u Opštini Milje.

Postupajući po ovom zaključku, Savezni sekretarijat za inostrane poslove je 8. avgusta prošle godine učinio odgovarajuću intervenciju na nivou državnog podsekretara italijanskom Ministarstvu inostranih poslova. Tom prilikom, italijanska strana je istakla da u Italiji postoji veliki otpor izgradnji ovakvih elektrana, te da je izbor lokacije za termoelektranu u Furlaniji i Julijskoj krajini još neizvestan, a da postoje i drugi predlozi.

Nakon toga, Savezni sekretarijat za inostrane poslove je u više navrata tokom prošle i ove godine i preko naših diplomatsko-konzularnih predstavništava u Italiji i kod italijanske ambasade u SFRJ, ukazivao italijanskoj strani na moguće štetne posledice izgradnje ove termoelektrane. To smo rekli ovde i italijanskom ambasadoru, ambasador u SSIP-u Manetović je rekao to koordinatoru Osimskih sporazuma u italijanskom MIPU ambasadoru D' Andreji, naš ambasador u Rimu je imao nekoliko razgovora na tu temu u italijanskom Ministarstvu inostranih poslova, generalni konzul SFRJ u Trstu je postavio to pitanje predsedniku i potpredsedniku pokrajinske vlade Furlanije i Julijske krajine itd.

SSIP je takođe redovno izveštavao zainteresirane socijalističke republike i naše institucije u vezi s ovim intervencijama.

Prema informacijama kojima raspolažemo odluka o mestu izgradnje termoelektrane još nije doneta, a u javnosti Trsta, Furlanije i Julijske krajine, vodi se široka rasprava o tome s oprečnih stanovišta.

Imajući sve ovo u vidu, Savezni sekretarijat za inostrane poslove ponovo je dao instrukcije našem diplomatsko-konzularnom predstavništvu u Italiji da prate ovo pitanje i da, zavisno od razvoja situacije, intervenišu u cilju sprečavanja donošenja odluke o izgradnji termoelektrane u Milju.

Isto tako, Savezni sekretarijat za inostrane poslove će to činiti i kod italijanske ambasade u Beogradu.

U pogledu štetnog delovanja termoelektrane Tržič-Monfalcone, do sada nisu preduzimani koraci od italijanske vlade.

Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija i Republika Italija nisu zaključile poseban bilateralni ugovor koji bi sadržavao materijalno-pravne odredbe o zabrani zagađivanja preko granice i koji bi, na taj način, obavezao dve susedne zemlje na određene delatnosti koje bi bile u skladu s odredbom takvog ugovora. Zbog toga se u konkretnom slučaju mora početi od multilateralnih ugovora i međunarodno pravnih načela o nedopuštenosti zagađivanja preko državne granice.

Izgradnja takve termoelektrane u pograničnoj zoni može se tretirati kao povreda međunarodnog susedskog prava o nedozvoljenosti narušavanja susedskih odnosa, jer bi ispuštanjem gasova i otrovnih materija u konkretnom slučaju bilo ugroženo zdravlje ljudi na teritoriji Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Povodom toga, želim da ukažem na to da se u odnosima sa susednim zemljama javlja sve aktuelnija potreba sporazumnog regulisanja pitanja zaštite čovekove okoline i da moramo što hitnije pristupiti ugovorom rešavanju tih problema.

I zadnji deo odgovora na pitanje delegata Sava bi glasio da je Konvenciju o prekograničnom zagađivanju vazduha na velikoj udaljenosti Republika Italija ratifikovala 16. marta 1983. godine.

SFR Jugoslavija je pokrenula pitanje ratifikacije te Konvencije još 1982. godine, ali ona, kao što je poznato, još nije ratifikovana. Na tome se sada ubrzano radi, a priprema se Predlog zakona o

ratifikaciji, koji će, najverovatnije, još u septembru ove godine biti dostavljen Skupštini SFRJ na usvajanje.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Захваљујем другу Марку Косину.

Питам делегата Сауа да ли жели да постави допунско питање? /Не/

Одговор на питање делегата Јовице Јовановског даће Јанко Обочки, члан Савезног извршног већа и председник Савезног комитета за рад, здравље и социјалну политику.

Има реч друг Јанко Обочки.

ЈАНКО ОБОЧКИ, члан СИБ-а и председник Савезног комитета за рад, здравље и социјалну политику:

Другарке председател, другарице и другови делегати, на јучерашњој седници делегат Јовица Јовановски поставио је следеће делегатско питање:

Крајем прошле и почетком ове године, у радним телима овог Већа /а на мартовској седници и ово Веће је разматрало по предлогу делегата Савезног већа друга Николовског/ разматрало се о потреби за доношење Закона о изменама и допунама Закона о основним правима из пензијског и инвалидског осигурања.

Том приликом је друг Николовски дао и аргументе које апсолутно прихватам и смаграм да има потребе за скраћивање пензијског стажа осигураника.

На тој истој седници, мартовској, ово Веће је донело и закључак, којим је обавезало Савезно извршно веће да расправља о Предлогу за доношење закона и да заузме свој став.

Питам Савезно извршно веће:

Да ли је Савезно извршно веће расправљало о Предлогу о изменама и допунама Закона о основним правима, о инвалидском и пензијском осигурању и, ако је расправљало, када ће се додати Скупштини СФРЈ у процедуру.

У процедури разматрања предлога који је поднео делегат Ванчо Николовски, у радним телима Скупштине СФРЈ, Савезни комитет за рад, здравство и социјалну политику је на основу свестраних разматрања иницијатива и предлога делегата, пошао од стања и кретања у систему пензијског и инвалидског осигурања и друштвено-економских и демографских кретања у нашој земљи а служио се проценама и искуствима других земаља стечених у условима успореног привредног развоја.

Да се свестрано испита ово мишљење и да се има у виду у процедури приликом доношења Закона о изменама и допунама Закона о инвалидско-пензионом осигурању.

Одбор за рад, здравље и социјалну политику Савезног већа Скупштине СФРЈ на седници од 15. априла ове године, разматрао је предлог који је поднео друг Николовски и при том је начелну расправу о предлогу Ванче Николовског обавио истовремено кад и Анализу о стању и проблемима у спровођењу Закона о основним правима из пензијско-инвалидског осигурања.

Након прихватања предлога закључка Савезног већа поводом ове анализе, делегат Ванчо Николовски изјавио је да повлачи Предлог за доношење овог закона.

Савезно веће Скупштине СФРЈ на седници одржаној 23. и 24. априла 1984. године, задужило је Савезно извршно веће да до половине 1987. године припреми Предлог за доношење закона о изменама и допунама Закона о основним правима из пензијског и инвалидског осигурања на основу предлога закључака садржаних у анализи и проблема у спровођењу Закона о основним правима из пензијског и инвалидског осигурања.

Затим, извештај о стању и проблемима инвалидског осигурања и допунских истраживања у појединим областима и односа у пензијско-инвалидском осигурању.

О разматрању предлога који је поднео делегат Ванчо Николовски, којим је указано на потребу ублажавања услова за остваривање права на пензију /у првом реду путем скраћивања пензијског стажа/, Савезно веће је закључило да би и приликом припреме Предлога за доношење

закона о изменама и допунама Закона о основним правима из пензијско-инвалидског осигурања, требало још једном преиспитати предлоге садржане у Предлогу за доношење закона о изменама и допунама Закона о основним правима из пензијско-инвалидског осигурања, који је поднео друг делегат.

Савезно извршно веће је на својој 540. седници од 8. маја ове године у тачки 81, истакло: „Ради извршавања закључака Савезног већа усвојених поводом разматрања анализе „Стања о проблему и спровођењу Закона о основним правима инвалидско-пензионског осигурања”, задужује се Савезни комитет за рад, здравство и социјалну заштиту да припреми и достави Већу, најкасније до краја фебруара 1987. године, Предлог за доношење закона о изменама и допунама Закона о основним правима из области пензијско-инвалидског осигурања”.

О извршењу овог закључка Савезни комитет за рад, здравље и социјалну заштиту у сарадњи са Савезом заједница пензијског и инвалидског осигурања већ је обавио одређене припреме Предлога за доношење закона и утврдио динамику рада. Образовано је и посебно консултативно тело конституисано од представника Скупштине СФРЈ, друштвено-политичких и других организација у Федерацији, које ће пратити припрему измене или допуне наведеног Закона и које је већ разматрало и сачинило основни материјал.

У овом моменту ради се убрзано /у складу с утврђеном динамиком/, на припреми Предлога за доношење закона о изменама и допунама Закона, да би се исти, после обављених потребних консултација, у складу с утврђеним роковима и пословницима Савезног извршног већа и Скупштине СФРЈ, брговремено доставили овим телима на разматрање.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА-ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Питам делегата Јовановског да ли жели да постави допунско питање? /Не/

Одговор на питање делегата Здравка Забукоеца даће Јанко Обочки, члан Савезног већа и

председник Савезног комитета за рад, здравство и социјалну политику.

Има реч друг Јанко Обочки.

ЈАНКО ОБОЧКИ, члан СИВ-а и председник Савезног комитета за рад, здравство и социјалну политику:

Друг делегат Здравко Забукоец је јуче поставио следеће питање:

Постављам три делегатска питања на тему остваривања Закона о привременој забрани располагања делом друштвених средстава за личне дохотке, за заједничку потрошњу радника и за одређене пословне трошкове за ове године.

Савезно веће Скупштине СФРЈ 23. јуна ове године, донело је горе наведени Закон који је објављен у „Службеном листу СФРЈ”. Члан 7. наведеног Закона налаже председнику Савезног комитета за рад, здравство и социјалну политику да, у споразуму са Савезним секретаријатом за финансије, у року од 30 дана пропише начин утврђивања износа средстава који корисник друштвених средстава може користити за исплаћивање чистих личних доходака за 1986. годину.

У вези с тим, постављам следећа питања:

1. Да ли је тражени извршни пропис већ припремљен?

2. Ако је припремљен, да ли је израђен у складу с наведеним привременим законом. Тиме мислим, пре свега, да ли је Закон представљао адекватан оквир за детаљну стручну, извршну обраду, и

3. Да ли је, приликом припремања извршног прописа било какво претходно рачунско проверавање, односно испитивање последица на личне дохотке радника, нарочито у организацијама удруженог рада које већ низ година, из „системских разлога”, остварују низак раст дохотка, односно исказују губитак у текућем пословању /пре свега у области пољопривреде, пољопривредно-прерађивачке индустрије, електропривреде, железничког саобраћаја, као и у организацијама удруженог рада који су активни извозници на конвертибилно подручје у 1986. години/, а због кашњења припрема за унапређивање извоза, у

овој области остварују ниски пораст дохотка, односно исказују губитак?

Молим председника Савезног комитета..." /и да не читам даље/, да ми о утврђеним последицама спровођења Закона и извршног прописа на личне дохотке радника, нарочито у ове две групе организација удруженог рада, да усмени одговор.

Свој предлог додатно образлажем чињеницом да ће доћи до исплате аконтације личних доходака у организацијама удруженог рада у смислу одредаба донетог закона већ за јули месец ове године".

Одговор гласи:

1/ Правилник о начину утврђивања износа средстава за исплату личних доходака за 1986. годину, који се доноси на основу члана 7. Закона о привременој забрани располагања делом друштвених средстава за личне дохотке за заједничку потрошњу радника и за одређене трошкове пословања за 1986. годину, донет је и објављен у „Службеном листу СФРЈ", бр. 47 од 22. јула ове године.

2/ Правилник је донет у складу са законом. Према члану 7. наведеног закона, Правилник је донео функционер који руководи савезним органом, у споразуму са споразумом који руководи савезним органом управе надлежним за послове финансија, у складу са системским законом о раду Савезног извршног већа и савезних органа управе и Пословником Савезног комитета за законодавство. Приликом припреме овог Правилника, обављена је рачунска провера могуће примене одредаба овог правилника на одговарајућим примерима, како би се обезбедило што доследније спровођење закона. На основу тога, утврђена је и одговарајућа методологија обрасца за обрачун средстава за исплату личних доходака.

У свим фазама припреме Правилника, обезбеђена је пуна сарадња са Службом друштвеног књиговодства Југославије која ће, применом Правилника обезбеђивати контролу спровођења закона.

Хтео бих да поменем неколико важних ствари које су Правилником урађене.

Прво, у члану 2, узета је у обзир обрада масе личних доходака због поједностављене процедуре у вези с његовим утврђивањем.

Друго, проценат одступања од стопе акумулативности као коректуре тих, просечних личних доходака, примењује се код организације удруженог рада из области привреде, које нису ускладили општа акта с Друштвеним договором. У Правилнику је прецизирано да се тај проценат узима у висини промене у 1986. години, у односу на исти период 1985. године. Према томе, ако организација у 1986. години није изменила своју стопу акумулативности, а исто тако, ако та стопа није измењена и у делатности, по том основу се не врши корекција личног дохотка. Међутим, ако организација повећава своју стопу акумулативности по том основу, онда она има право и на увећане личне дохотке.

Треће, организације које су ускладили општи акт приликом утврђивања месечне аконтације могу узети просечни лични доходак из претходног обрачунског периода који је утврђен у складу с општим актом. Одлучили су да ту аконтацију утврде према свом општем акту што може да износи висину аконтације за месец јуни ове године, па и више ако се оцени да ће се финансијским резултатом пословања и расподеле у складу с Друштвеним договором то покрити.

Више исплаћене износе у односу на прво полугодиште, односно на право по Друштвеном договору, мора се надокнадити из месечних износа за по једну шестину, као што је то предвиђено законом.

Што се тиче организација удруженог рада које у дужем временском периоду из системских разлога остварују низак раст дохотка /односно исказују губитке у текућем пословању — пољопривреди, прехранбеној индустрији, железничком саобраћају/, закон ове организације упућује на што хитније усаглашавање својих самоуправних општих аката с друштвеним договорима, односно самоуправним споразумима гране или групе којима припадају и који су при утврђивању пропорције за распоређивање чистог дохотка имали у виду економски положај ових организација. Осим тога, у члану 8. Закона, допуштена је могућност исплате аконтације личних доходака у складу са Законом о санацији и престанку организација удруженог рада, који је, како постојећим одредбама, тако и предложеним изменама

које смо данас прихватили, омогућио повољније услове у погледу утврђивања и исплате аконтације личних доходака.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Питам делегата Здравка Забуковца да ли жели да постави допунско питање? */Не/*

Савезно извршно веће је обавестило да ће се одговор на допунско питање делегаткиње Викторије Поточник припремити и доставити до наредне седнице Савезног већа.

Осим тога, Савезно извршно веће нас је обавестило да сматра да питања делегата Љупча Пивкова, која се односе на располагање, односно коришћење друштвених средстава, сагласно члану 31. Устава СФРЈ, од стране фудбалера, и питања Јусуфа Кељмендија, која се односе на задржавање права на лични доходак без обзира на прелазак на нижу функцију, не спадају у његову надлежност.

Делегат др Миодраг Трифуновић ме је замолио да прошири своје делегатско, допунско питање, па молим Веће да му дозволимо да то учини.

Друг др Миодраг Трифуновић има реч.

ДР МИОДРАГ ТРИФУНОВИЋ /СР Србија/:

Постављајући допунска питања рекао сам, између осталог, да очекујем ради коначног опредељења одговор на делегатско питање делегата Силвана. Материја је истоветна, а видели сте и сами, на једно питање одговор даје председник Савезног комитета за здравље, а на друго даје СИП. То је чудновато и заиста се питам — по

једнима има места надлежности Федерације, по другима нема, по једном је Савезно извршно веће радило, по другом Савезно извршно веће није ништа радило и не обећава да ће радити /кад је румунска влада у питању/.

Размишљао сам да поставим делегатско питање председнику Савезног извршног већа, како је могло да дође до такве дисхармоније, па ето, дозволите да своје допунско питање проширим и да питам како је и зашто дошло до овога и зашто није у одговор био укључен СИП?

Заиста сам изненађен, морам то рећи. СИБ је упозоравао италијанску владу, а овде не треба упозоравати румунску владу. Реч је о радним људима и грађанима с територије СФРЈ. Једни су на једном делу, други су на другом делу. Молим да ми се одговори на делегатска и допунска питања доставе у писаној форми.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Не тражиш одговор на данашњој седници.

ДР МИОДРАГ ТРИФУНОВИЋ /СР Србија/:

Рекао сам у писаној форми, јер вероватно ћу се коначно определити за то да тражим у вези с овим расправу на седници Савезног већа.

ПРЕДСЕДНИЦА МИЛКА ТАКЕВА—ГРИГОРИЈЕВИЋ:

Дневни ред је исцрпен.
Закључујем седницу Већа.

(Седница је завршена у 13 сати и 27 минута)

SADRŽAJ

I. Pre dnevnog reda:

1. Overavanja zapisnika 2. i 3. sednice Saveznog veća
2. Utvrđivanje dnevnog reda

Govorili:

dr Petar Vajović, član Saveznog izvršnog veća
Jovica Jovanovski (SR Makedonija)

3. Pitanja delegata i odgovori

Govorili:

Viktorija Potočnik (SR Slovenija)
Jovica Jovanovski (SR Makedonija)
Mirjana Kuljić—Šaranović (SR Srbija)
Silvano Sau (SR Slovenija)
dr Miodrag Trifunović (SR Srbija)
Gradimir Đurić (SR Srbija)
Ciril Korošec (SR Slovenija)
Ljupčo Pivkov (SR Makedonija)
Zdravko Zabukovec (SR Slovenija)
Jusuf Keljmemdi (SAP Kosovo)
Janko Obočki, član Saveznog izvršnog veća i predsednik Saveznog
komiteta za rad, zdravlje i socijalnu politiku
Ljubiša Savić (SR Crna Gora)
Mustafa Pljakić, član SIV-a i predsednik Saveznog komiteta
za saobraćaj i veze
Sava Vujkov, član SIV-a i predsednik Saveznog komiteta za poljoprivredu
Milorad Unković, zamenik saveznog sekretara za spoljnu trgovinu
Janez Lukač (SR Slovenija)
Marko Kosin, podsekretar u Saveznom sekretarijatu za inostrane poslove

II. Dnevni red:

1. Aktuelna međunarodna situacija i aktivnosti Jugoslavije u pripremi Osme konferencije nesvrstanih i u međunarodnim odnosima
 - a) Predlog platforme za delovanje jugoslovenske delegacije u pripremama na Osmoj konferenciji nesvrstanih i
 - b) Elementi za platformu za delovanje jugoslovenske delegacije na 41. redovnom zasjedanju Organizacije Ujedinjenih nacija 14

Prilozi:

- Platforma za delovanje jugoslovenske delegacije u pripremama i na Osmoj konferenciji na vrhu nesvrstanih zemalja
- Kretanja u svetskoj privredi i međunarodnim ekonomskim odnosima
- Analiza o stanju u međunarodnim, ekonomskim i političkim odnosima i u uslovima u kojima će se održati Osmi samit nesvrstanih zemalja
- Problemi dugova zemalja u razvoju i aktivnosti nesvrstanih zemalja i zemalja u razvoju i njihovom rešavanju
- Izveštaj o realizaciji programa mera i aktivnosti SFRJ o sprovođenju odluka Sedme konferencije šefova država ili vlada nesvrstanih zemalja na ekonomskom planu i u oblasti međunarodne saradnje nesvrstanih i zemalja u razvoju, s priložima
- Elementi za Nacrt platforme za delovanje delegacije SFRJ na 41. redovnom zasjedanju Generalne skupštine Ujedinjenih nacija
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za spoljnu politiku o razmatranju navedene problematike
- Izveštaj Komisije Skupštine SFRJ za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije o razmatranju svih zakonskih akata na ovoj sednici Veća

Govorio:

Raif Dizdarević, član SIV-a i savezni sekretar za inostrane poslove

2. Predlog završnog računa budžeta Federacije za 1985. godine, s izveštajem o stanju i pojavama u pogledu pribavljanja, korišćenja i raspolaganja društvenim sredstvima koja su koristili savezni organi u 1985. godini i Predlog odluke o izmeni i dopuni Odluke o raspoređivanju sredstava za neprivredne investicije utvrđenih u budžetu Federacije za 1986. godinu 22

Prilozi:

- Završni račun budžeta Federacije za 1985. godinu, s priložima
- Predlog odluke o izmeni i dopuni Odluke o raspoređivanju sredstava za neprivredne investicije utvrđene u budžetu Federacije za 1986. godinu
- Izveštaj o izvršenoj kontroli Završnog računa budžeta Federacije za 1985. godinu
- Izveštaj o stanju i problemima u pogledu pribavljanja, korišćenja, upravljanja i raspolaganja društvenim sredstvima koja su koristili savezni organi u 1985. godini
- Izveštaj o realizaciji sredstava za neprivredne investicije u 1985. godini
- Izveštaj o radu i značajnim nalazima Budžetske inspekcije u 1985. godini, s ocenama i stavovima SIV-a
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za budžet Federacije o razmatranju navedenih materijala
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pitanja boraca i vojnih invalida o razmatranju navedenih materijala
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za spoljnu politiku o razmatranju navedenih materijala
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o razmatranju navedene problematike, s amandmanom
- Izveštaj Administrativne komisije Skupštine SFRJ o razmatranju navedene problematike

3. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o osnovama poslovanja organizacija udruženog rada u oblasti prometa robe i usluga u prometu robe i o merama kojima se sprečava narušavanje jedinstva jugoslovenskog tržišta 24

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o Predlogu navedenog zakona
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu navedenog zakona

4. Predlog zakona o stavljanju lekova u promet 24

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Amandmani SIV-a na Predlog navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku o Predlogu navedenog zakona, s amandmanima
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu navedenog zakona, s amandmanima
- Ispravke Saveznog komiteta za rad, zdravlje i socijalnu politiku na tekst Predloga navedenog zakona

5. Predlog zakona o vazdušnoj plovidbi 52

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Amandmani delegata Ante Benetija na Predlog navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za unutrašnju politiku o Predlogu navedenog zakona, s amandmanom
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku o Predlogu navedenog zakona, s amandmanima
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu navedenog zakona, s amandmanima
- Redakcijske ispravke Saveznog komiteta za saobraćaj i veze na Predlog navedenog zakona
- Amandman grupe delegata iz SR Slovenije na tekst Predloga navedenog zakona

Govorili:

Petar Hedžet (SR Slovenija)

Ante Beneti (SR Hrvatska)

Mustafa Pljakić, član SIV-a i predsednik Komiteta za saobraćaj i veze

Vitomir Bolković (SR Hrvatska)

6. Predlog zakona o zaštiti životinja od zaraznih bolesti koje ugrožavaju celu zemlju . . 58

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku o Predlogu navedenog zakona, s amandmanima
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu navedenog zakona, s amandmanom
- Ispravke i dopune Saveznog komiteta za poljoprivredu na tekst Predloga navedenog zakona

- Izveštaj Komisije Skupštine SFRJ za zaštitu i unapređenje čovekove sredine o Predlogu navedenog zakona, s amandmanom
- Amandmani grupe delegata iz SR Slovenije na tekst Predloga navedenog zakona

Govorili:

Tome Kuzmanovski, zamenik predsednika Saveznog komiteta za poljoprivredu
Aleksandar Vujin, sekretar Saveznog veća

7. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vojnim školama i naučnoistraživačkim ustanovama Jugoslovenske narodne armije26

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za narodnu odbranu o Predlogu navedenog zakona
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu navedenog zakona, s amandmanima

8. Izveštaj o radu Saveznog zavoda za mere i dragocene metale za 1985. godinu26

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog zavoda za mere i dragocene metale za 1985. godinu
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o navedenoj problematici

9. Predlog za donošenje zakona o izmenama i dopunama Zakona o mernim jedinicama i merilima26

Prilozi:

- Tekst Predloga za donošenje navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o Predlogu za donošenje navedenog zakona
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu za donošenje navedenog zakona

10. Predlog za donošenje zakona o izmenama i dopunama Zakona o kontroli predmeta od dragocenih metala.27

Prilozi:

- Tekst Predloga za donošenje navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o Predlogu za donošenje navedenog zakona
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu za donošenje navedenog zakona

11. Predlog za donošenje zakona o postupku pred sudovima udruženog rada27

Prilozi:

- Tekst Predloga za donošenje navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pravosuđe o Predlogu za donošenje navedenog zakona
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu za donošenje navedenog zakona

12. Predlog zakona o dopuni Zakona o utvrđivanju i raspoređivanju ukupnog prihoda i dohotka i o utvrđivanju i raspoređivanju prihoda 27

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o Predlogu navedenog zakona, s amandmanima
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o Predlogu navedenog zakona, s amandmanima

13. Analiza o radu društvenih saveta uprave za pojedine upravne oblasti u Federaciji i za pojedine savezne organe uprave i njima srodnih tela 28

Prilozi:

- Analiza o radu društvenih saveta uprave za pojedine upravne oblasti u Federaciji i za pojedine savezne organe uprave i njima srodnih tela
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju navedene problematike

14. Analiza o političkoj delinkvenciji i aktivnosti organa otkrivanja, javnih tužilaštava i sudova na suzbijanju političke delinkvencije u 1984. i prvom polугоду 1985. godine, s ocenom i stavovima Saveznog izvršnog veća 28

15. Osposobljenost milicije za izvršavanje bezbednosnih zadataka u redovnim i vanrednim prilikama 71

Prilozi:

- Materijal: „Osposobljenost milicije za izvršavanje bezbednosnih zadataka u redovnim i vanrednim prilikama”, s konstatacijama SIV-a
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za unutrašnju politiku o razmatranju navedene problematike

Govorili:

Dobroslav Ćulafić, član SIV-a i savezni sekretar za unutrašnje poslove
dr Miodrag Trifunović (SR Srbija)
Ramo Alihajdari (SAP Kosovo)
Zarija Martinović (SR Srbija)
Kurteš Saliu (SAP Kosovo)

16. Izveštaj o radu Saveznog sekretarijata za unutrašnje poslove za 1985. godinu 28

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog sekretarijata za unutrašnje poslove za 1985. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za unutrašnju politiku o razmatranju navedene problematike
- Materijal: „Ocene i stavovi Saveznog izvršnog veća o navedenoj problematici”

Govorio:

Živko Vasilevski (SR Makedonija)

17. Izveštaj o aktuelnim pitanjima zapošljavanja građana SFRJ u inostranstvu	31
--	----

Prilozi:

- Izveštaj o aktuelnim pitanjima zapošljavanja građana SFRJ u inostranstvu
- Konstatacije SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku o navedenoj problematici

18. Polazne ocene, ciljevi i zadaci, učešća predstavnika Skupštine SFRJ na zasjedanju Parlamentarne skupštine Evropskog saveta koja će se održati 23. septembra 1986. godine u Strazburu	31
--	----

Prilozi:

- Navedene polazne osnove, ciljevi i zadaci
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za spoljnu politiku o navedenoj problematici

19. Izveštaj o sprovođenju Zakona o osnovama društvenog sistema informisanja i o informacionom sistemu Federacije s zaključcima SIV-a u vezi s pripremom zakona o načinu obavljanja zajedničkih poslova i zadataka društvenog sistema informisanja i informativnog sistema Federacije	31
---	----

Prilozi:

- Izveštaj o sprovođenju Zakona o osnovama društvenog sistema informisanja i o informacionom sistemu Federacije
- Rezime navedenog izveštaja
- Rezime rasprave s XXVII Saveta društvenog sistema informisanja SFRJ
- Zaključci SIV-a u vezi s pripremom Zakona o načinu obavljanja zajedničkih poslova i zadataka društvenog sistema informisanja i informacionog sistema Federacije
- Izveštaj Komisije Skupštine SFRJ za informisanje o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju navedene problematike

20. Izveštaj o izvršenju Programa statističkih istraživanja od interesa za celu zemlju za 1985. godinu, s rezimeom	33
--	----

Prilozi:

- Izveštaj o izvršenju Programa statističkih istraživanja od interesa za celu zemlju u 1985. godini, s rezimeom
- Pismo SIV-a u vezi s navedenom problematikom
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o razmatranju navedene problematike
- Izveštaj Komisije Skupštine SFRJ za informisanje o navedenoj problematici

Govorio:

Jusuf Keljmenđi (SAP Kosovo)

21. Izveštaj o radu Saveznog zavoda za statistiku u 1985. godini	34
--	----

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog zavoda za statistiku u 1985. godini, s rezimeom
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomске odnose o razmatranju navedene problematike
- Izveštaj Komisije Skupštine SFRJ za informisanje o razmatranju navedene problematike

22. Izveštaj o radu Saveznog suda u 1985. godini34

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog suda u 1985. godini
- Podaci i zapažanja u vezi sa stanjem i kretanjem određenih negativnih društvenih odnosa i pojava i o aktivnostima pravosudnih i drugih organa na njihovom sprečavanju i suzbijanju
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pravosuđe o razmatranju navedena problematike

Govorili:

Zarija Martinović (SR Srbija)

Stojan Đuranović, predsednik Saveznog suda

Ljupčo Pivkov (SR Makedonija)

23. Izveštaj o radu Saveznog javnog tužilaštva u 1985. godini41

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog javnog tužilaštva za 1985. godinu
- Predlog uz navedeni Izveštaj
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za unutrašnju politiku o razmatranju navedene problematike

Govorili:

Miloš Bakić, savezni javni tužilac

Radivoje Šćekić (SR Crna Gora)

24. Izveštaj o radu Saveznog javnog pravobranilaštva za 1985. godinu.42

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog javnog pravobranilaštva za 1985. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pravosuđe o razmatranju navedene problematike

Govorio:

Krste Čalovski, savezni javni pravobranilac

25. Izveštaj o ostvarivanju društvene zaštite samoupravnih prava radnih ljudi i društvene svojine u funkciji saveznog društvenog pravobranioca samoupravljanja u 1985. godini45

Prilozi:

- Izveštaj o ostvarivanju društvene zaštite samoupravnih prava radnih ljudi i društvene svojine u funkciji saveznog društvenog pravobranioca samoupravljanja u 1985. godini
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pravosuđe o razmatranju navedene problematike
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za rad, zdravlje i socijalnu politiku o razmatranju navedene problematike

Govorili:

Ivica Čačić, savezni društveni pravobranilac samoupravljanja

Zarija Martinović (SR Srbija)

Radivoje Šćekić (SR Crna Gora)

26. Izveštaj o radu Saveznog sekretarijata za pravosuđe i organizaciju savezne uprave u 1985. godini 59

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog sekretarijata za pravosuđe i organizaciju savezne uprave u 1985. godini
- Rezime navedenog izveštaja
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pravosuđe o razmatranju navedene problematike
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju navedene problematike

27. Izveštaj o radu Saveznog komiteta za energetiku i industriju za 1985. godinu 60

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog komiteta za energetiku i industriju za 1985. godinu
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o razmatranju navedene problematike

Govorio:

Martin Molan (SR Slovenija)

28. Izveštaj o radu Saveznog sekretarijata za finansije za 1985. godinu 62

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog sekretarijata za finansije u 1985. godini
- Pregled propisa i drugih dokumenata koje je Savezni sekretarijat za finansije uradio u 1985. godini
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o razmatranju navedene problematike

29. Izveštaj o radu Saveznog komiteta za poljoprivredu u 1985. godini 63

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog komiteta za poljoprivredu u 1985. godini
- Rezime navedenog Izveštaja
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o navedenoj problematici
- Izveštaj Komisije Skupštine SFRJ za poljoprivredu o razmatranju navedene problematike

30. Statut Memorijalnog centra „Josip Broz Tito” za 1985. godinu	63
--	----

Prilozi:

- Statut Memorijalnog centra „Josip Broz Tito” za 1985. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju navedenog Statuta
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o razmatranju Statuta

Govorio:

Desimir Jovanović, predsednik Odbora za društveno-političke odnose

31. Izveštaj o radu Memorijalnog centra „Josip Broz Tito” za 1985. godinu	64
---	----

Prilozi:

- Izveštaj o radu Memorijalnog centra „Josip Broz Tito” za 1985. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju navedene problematike

32. Izveštaj o radu i poslovanju Interesne zajednice za stambenu izgradnju i upravljanje stanovima za potrebe radnika i funkcionera saveznih organa u 1985. godini	65
--	----

Prilozi:

- Izveštaj o radu i poslovanju Interesne zajednice za stambenu izgradnju i upravljanje stanovima za potrebe radnika i funkcionera saveznih organa u 1985. godini
- Odluka o Završnom računu Interesne zajednice za stambenu izgradnju i upravljanje stanovima za potrebe radnika i funkcionera saveznih organa za 1985. godinu
- Izveštaj Administrativne komisije Skupštine SFRJ o razmatranju navedene problematike
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju navedene problematike
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za budžet Federacije o razmatranju navedene problematike

33. Izveštaj o radu Odbora za Nagradu „Edvard Kardelj” sa Završnim računom za period od 1984. do 1986. godine	65
---	----

Prilozi:

- Izveštaj o radu Odbora za Nagradu „Edvard Kardelj” sa Završnim računom za period od 1984. do 1986. godine
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju navedene problematike

34. Izveštaj o radu Odbora za Nagradu AVNOJ-a sa Završnim računom za 1985.	66
--	----

Prilozi:

- Izveštaj o radu Odbora za Nagradu AVNOJ-a sa Završnim računom za 1985. godinu
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-političke odnose o razmatranju navedene problematike

35. Izveštaj o radu Savezne uprave carina u 1985. godini	66
--	----

Prilozi:

- Izveštaj o radu Savezne uprave carina u 1985. godini
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o razmatranju navedene problematike

36. Izveštaj o radu Saveznog zavoda za međunarodnu naučnu, prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju u 1985. godini	66
--	----

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog zavoda za međunarodnu naučnu, prosvetno-kulturnu i tehničku saradnju u 1985. godini
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za spoljnu politiku o razmatranju navedene problematike

37. Izveštaj o radu Saveznog zavoda za društveno planiranje za 1985. godinu	67
---	----

Prilozi:

- Izveštaj o radu Saveznog zavoda za društveno planiranje za 1985. godinu
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o razmatranju navedene problematike

38. Predlog za pokretanje postupka za ocenjivanje ustavnosti Zakona o sudovima državnog rada	68
--	----

Prilozi:

- Rešenje o pokretanju postupka za ocenjivanje ustavnosti Zakona o sudovima udruženog rada
- Ocene i stavovi SIV-a o navedenoj problematici
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za pravosuđe o razmatranju navedene problematike
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o razmatranju navedene problematike

39. Predlog za izbor sudija porotnika Saveznog suda	68
---	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor sudija porotnika Saveznog suda

40. Predlog za izbor delegata Skupštine SFRJ u Savet društvenog sistema informisanja SFRJ i imenovanje članova tog Saveta iz reda naučnih, stručnih i javnih radnika . . .	68
--	----

Prilog:

- Predlog Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor delegata Skupštine SFRJ u Savet društvenog sistema informisanja SFRJ i imenovanje članova tog Saveta iz reda naučnih, stručnih i javnih radnika

41. Predlog za izbor delegata Skupštine SFRJ u:

- a) Odbor za praćenje Društvenog dogovora o osnovama zajedničke politike u oblasti zapošljavanja i njihovom ostvarivanju u SFRJ
- b) Komisiju za vaspitanje i obrazovanje građana SFRJ u inostranstvu
- v) Koordinacioni odbor za sprovođenje Društvenog dogovora o jedinstvenim osnovama za klasifikaciju zanimanja i stručne spreme i
- g) Koordinacioni odbor za praćenje Društvenog dogovora o zajedničkim osnovama i merilima za samoupravno uređivanje odnosa u sticanju i raspodeli dohotka u SFRJ . . . 69

Prilog:

- Predlozi Komisije Skupštine SFRJ za izbor i imenovanja za izbor delegata Skupštine SFRJ u navedene odbore i komisiju

42. Predlog za imenovanje saveznog društvenog pravobranioca samoupravljanja 69

Prilog:

- Predlog Savezne konferencije SSRNJ za imenovanje saveznog društvenog pravobranio-
ca samoupravljanja

43. Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o sanaciji i prestanku organizacija
udruženog rada 83

Prilozi:

- Tekst Predloga navedenog zakona
- Izveštaj Odbora Saveznog veća za društveno-ekonomske odnose o Predlogu navedenog zakona
- Izveštaj Zakonodavno-pravne komisije Saveznog veća o predlogu navedenog zakona
- Amandman grupe delegata iz SR Hrvatske na tekst Predloga navedenog zakona
- Amandman grupe delegata iz SAP Vojvodine na tekst Predloga navedenog zakona

Govorili:

Svetozar Rikanović, predstavnik SIV-a

Marija Herman (SR Hrvatska)

Desimir Jovanović (SAP Kosovo)

